

SZIGETSZENTMIKLÓS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2021. évi módosítása, kiegészítése

az okos város elemek beépítésével

2020.12.12.

A 2015. évben készült Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) módosítása a 2015. évben készült megalapozó vizsgálat alapján

MEGRENDELŐ

Szigetszentmiklós Önkormányzata

2310 Szigetszentmiklós, Kossuth Lajos utca 2.

VÁLLALKOZÓ

ITI Magyarország Kft.

1134 Budapest, Hun u. 13. fszt.1.

KÉSZÍTETTE:

Vezető tervező:

Sárdi Anna	építész, vezető területrendezési szakértő
------------	---

Tervezők:

Bauer Ádám	geográfus, közigazdász
Kósa Emőke	településtervező, közigazdász
Körmöndi Barnabás	geográfus
Kulcsár Sándor	közigazdász, Smart City szakértő
Kurenkov Vjacseszláv MBA	vezető településtervező, közigazdász
Szkordilisz Flóra	okl. építészmérnök
Vadász Nóra	okl. településmérnök
Varga Zsolt	okl. építőmérnök, közúti biztonsági auditor
Vaszócsik Vilja	tájépítész, területi tervező

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
Vezetői összefoglaló	8
I. Szigetszentmiklós okos város szempontú értékelése.....	10
I.1. AZ OKOS VÁROS KONCEPCIÓ	10
I.1.1. Az Okos Város Fejlesztési Terv kapcsolódása az Integrált Településfejlesztési Stratégiákhoz	11
I.2. MAGYARORSZÁGI VÁROSÉRTÉKELÉS MÓDSZERTANA	12
I.2.1. Hazai városértékelés.....	12
I.2.2. A városértékelés adatigénye, adatforrások.....	18
I.2.3. A településértékelés módszertani javaslata.....	19
I.2.4. Település monitoring rendszer felépítése.....	20
I.3. SZIGETSZENTMIKLÓS OKOS VÁROS ÉRTÉKELÉSE.....	21
I.3.1. Szigetszentmiklós Pest megyei járásszékhelyekhez viszonyított értékelése.....	21
I.3.2. Szigetszentmiklós belső értékelése alrendszerek alapján.....	28
I.3.3. Az értékelés és az aktuális, 2015-ben elfogadott ITS összevetése	29
II. Az aktuális ITS kiegészítése az okos város célokhoz igazodva	31
II.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	34
II.2. Az átfogó és a stratégiai célok kapcsolata az okos város alrendszerekkel	36
II.3. (ÚJ) STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	38
III. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE: OKOS VÁROS MŰKÖDÉSI MODELL	60
III.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek (Fejlesztések koordinálása)	60
III.1.1. Az okos város működési modell bevezetését támogató változáskezelés (szabályzók és ösztönzők) megtervezése	60
III.1.2. Adatkezelési elvek	60
III.1.3. Koordinációs szervezet	62
III.1.4. Kommunikáció – edukáció – fejlesztés egyensúlya.....	63
III.1.5. Fenntarthatóság	64
III.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítás szervezeti kereteinek meghatározása.....	65
III.2.1. Település szervezeti, folyamat és- működésfejlesztése	65
III. 2. 2. Szigetszentmiklós önkormányzati működésének okos város szempontú felmérése.....	69
III.2.3. Partnerség	74
III.2.4. Finanszírozási formák.....	76
III.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	92

III.4. Monitoring rendszer kialakítása	94
III.4.1. A monitoring rendszer feladata és módszertana	94
III.4.2. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása	95
III.4.3. A hosszú távú célok teljesülését mérő javasolt eredmény és hatásindikátorok.....	95
1. számú melléklet: A városértékelés adattáblái.....	98

Bevezetés

A jövő fő gazdasági tényezői a városok, amelyek fejlődésében világszerte egyre jelentősebb szerepet játszanak a digitális technológiák. **A városok hatékonyabb működése és gazdálkodása, egy személyesebb és nyitottabb kommunikáció, valamint az életminőség javítása érdekében egyre több területen születnek újítások a városok fejlettségi szintjétől függetlenül.** A városok és a digitális technológiák integrációja a gazdasági innováció egyik legfontosabb jelensége, azonban **a technológiai eszközök önmagukban nem jelentenek megoldást a városok fejlesztési és üzemeltetési kérdéseire.**

Cél a gazdasági és ökológiai egyensúly elérése, vonzó városi környezet kialakítása és a városlakók aktív részvétele a települések életében, amelyek fentiekén túl stratégiai szemléletet és sokszereplős tartós partnerséget is igényelnek.

Az önkormányzatok fő feladata a helyi igényekre reagáló célok kijelölése, súlyozása és a partnerségi együttműködések koordinációja, amelyekkel a települések sikeres és fenntartható fejlődése biztosítható.

Az okos városok fejlesztése nem egyszeri program, hanem egy folyamatos korrekciót és együttműködések feltételező folyamat, amely a kormányzati, gazdasági, tudományos és civil szereplők közös munkájára épül. Az okos várossá válás a gyakorlatban mind időben, mind térben minden település esetében egyedi programot - fejlesztési lépéssort, egyedi konkrét beavatkozásokat – eredményez, ezért nem csak az szükségszerű, hogy minden magyar település saját okos város programot alakítson ki, de az is, hogy ezek évről-évre adaptálhatók legyenek a megtett lépések és a rendelkezésre álló újabb lehetőségek függvényében úgy, hogy közben az eredeti vízió és stratégia alapjai nem változnak.

Az okos város olyan szolgáltató város, amely összekapcsolt városi funkciókat és lehetőségeket biztosít városlakói számára, ezáltal népességmegtartó, munkahelyteremtő és szolgáltató képessége hatványozódik, a polgárok lehetőségei kitágulnak, a környezetterhelés mutatói látványosan javulnak, a város működésének hatékonysága fokozódik.

Hazánkban számtalan próbálkozás, kísérlet történt és van folyamatban okos városok, okos települések létrehozására, összhangban a világban tapasztalható trendekkel, eddig valódi átütő siker nélkül. Általánosságban levonható a következtetés, hogy a fejlesztések valóban áttörő eredményessége a fejlesztésben érintett szereplők komplex tevékenységének összehangolásában rejlik.

A települési élet sokszínűségét, komplexitását alapul véve egy, a fent leírtaknak megfelelő „okos város” program végrehajtása elképzelhetetlen pontos iránymutatás, megalapozott, jó stratégia elkészítése nélkül.

Magyarországon a települési szintű tervezési rendszer alapját a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében a hosszú távra készített Településfejlesztési Konceptió, a középtávra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS), valamint a településrendezési eszközök jelentik. Ezek a tervek közös megalapozó vizsgálattal és tartalmilag egymással összhangban készülnek. Ennek értelmében az Okos Város Stratégiák tervezésekor nem kell és nem is szabad nulláról indulni. Az Okos Város Fejlesztési Tervnek a meglévő helyzetfeltárást, valamint a Településfejlesztési Konceptióban és az ITS-ben lefektetett városfejlesztési célokat kell alapul vennie, kiegészítve az „okosságot” mérő

vizsgálati szempontokkal, valamint újragondolva az új, „okos” horizontális célok mentén. Az Okos Város Fejlesztési Terv készítése (vagy ha úgy tetszik, a város stratégiájának „felokosítása”) során ezen felül a helyi érintettek bevonásának szintjét érdemes jóval magasabbra helyezni, mint ami az ITS készítése során elvárt, hiszen az egyik horizontális cél éppen a helyi szereplők együttműködésének erősítése, amihez a közös tervezés jelentősen hozzájárul.

Szigetszentmiklós városa eldöntötte, hogy az Okos Várossá válás útjára lép

E céljának rendelte alá a fenti kormányrendelet alapján kötelező TFK és ITS felülvizsgálatát, illetve e célt tovább erősítendő elhatározta, hogy **a 2015-ben elkészített ITS-t felülvizsgálja az azóta elkészült, publikált Okos Város módszertan szerint.**

Az ITS okos város szempontú felülvizsgálathoz jelenleg nem készült új megalapozó vizsgálat. A jelen dokumentumban megállapított célok és eszközök alapját a 2015-ben készült megalapozó vizsgálat, Szigetszentmiklós okos szempontok szerinti városértékelése, valamint a polgármesteri hivatal és önkormányzati intézmények dolgozói körében végzett online kérdőíves felmérés adja.

Az alábbi dokumentum ennek megfelelően készült, így alapot ad a tervezett új ITS-ben az Okos Város szempontok mind erőteljesebb megjelenítéséhez, valamint a korábbi ITS-t átvilágítja, kiegészíti az okos város módszertan szerinti észrevételekkel, megállapításokkal.

Fontos kiemelni, hogy **nem lehet célja jelen dokumentumnak a korábbi ITS teljes felülvizsgálata, így:**

- az átfogó célok értékelése,
- a 2015. óta eltelt idő alatt megvalósult, ITS-hez kapcsolódó intézkedések vizsgálata.

Jelen dokumentum mélységeiben nem vizsgálja, nem módosítja a 2015. évi ITS fejezetei közül az alábbiakat:

- 1.2. A stratégiai és a területi célok közötti összefüggések bemutatása
- 1.3. városrészi célok
- 1.4 Középtávú stratégiai célokhoz rendelt indikátorok
2. A megvalósítást szolgáló beavatkozások
3. Anti-szegregációs program
4. A stratégia külső és belső összefüggései
5. A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

E fejezetek frissítéséhez teljes átdolgozásuk szükséges, amely a következő ITS készítése keretében valósulhat meg, az új megalapozó vizsgálat mentén, a 2015. óta eltelt változások, fejlesztések beépítésével és a következő EU-s támogatási ciklus (2021-2027) várható keretrendszerének figyelembevételével.

Az Okos Város városértékelési módszertan kapcsán az alábbi észrevételeinket, véleményünket szeretnénk jelen anyag olvasóival megosztani:

A hazai városértékelési rendszer módszertana 2015-2016-ban készült, a Lechner Tudásközpontban, és elsősorban a megyei jogú városokra lett kidolgozva. Az azóta eltelt évek alatt az adatok változó gyűjtési köre és definíciói, továbbá azok rendszeres szolgáltatásának kiszámíthatatlansága nehezítik az összehasonlító elemzések elkészítését.

Ugyancsak átalakuláson ment keresztül az egyes szektorok (oktatás, egészségügy vagy egyes esetekben közműellátás) központosítása, aminek következtében ezek ellátási feladatai már nem települési kompetenciák.

A városértékelési rendszer összeállításánál előre látható volt, hogy az alrendszereket leíró indikátorhalmaz a településhierarchia más szintjein korrekcióra szorul. Különösen igaz ez minél kisebb településekről van szó, hiszen annál nagyobb a fejlettségbeli szórás. Még itt, a főváros szuburbanizációs környezetében is nagy különbség van pl. Aszód és Vác járásközpontok között.

Az okos város értékelési rendszer egyik legnagyobb kihívása, hogy a „központi” statisztikai adatbázisokban (még) nem szerepelnek olyan adatok, amelyek a települések „okosságát” hivatottak jellemezni (pl.: alternatív energiaforrásból üzemeltetett lakóházak és egyéb építmények, okostelefonok elterjedtségének stb.) települési szintű, országos lefedettségben. Ezen információk részben különböző szolgáltatóknál állnak rendelkezésre, és piacvédelem alatt állnak. Ezeknek a települési gyűjtése nehézségekbe ütközik:

- nem egyezik a különböző érintettek érdekeltsége,*
- nehezen definiálhatók úgy az egyes mutatók, hogy az mindenki számára egyformán értelmezhető,*
- illetve, hogy ezek az adatgyűjtések éves rendszerességgel, megbízható adatbiztonsággal teljesíthetők legyenek.*

Ennek megfelelően, a különböző alrendszerekben a minőségi értékelést, a rendelkezésre álló statisztikai adatokból változó mélységben/minőségben lehetett teljesíteni. Természetesen ez csak az összehasonlító értékelésekre igaz, mert az ITS/TFK (és okos város) stratégiákhoz készülő helyzetelemzésben, ezen elemzések finomításához számtalan helyi plusz információ és adat állhat rendelkezésre.

Jelentős előrelépést jelentene, ha a települések, felmérve saját érdekeltségüket, saját adatbázisokat hoznának létre olyan adathalmazzal, amelyek a településértékelési rendszert (nem csak az okos szempontú), és a lakosság/vállalkozások/turisták érdeklődését szolgálnák.

Maga az Okos Város módszertan is továbbfejlesztésre szorulna oly módon, hogy az alrendszerenkénti mutatók köre feleljen meg a különféle település-típusok jellegzetességeinek. Természetesen a központi adatgyűjtés fejlesztésének, bővítésének is jelentős marad a szerepe.

A mostani anyag elkészítése, de főképp a későbbiekben készülő ITS és TFK okos város szempontokkal történő kiegészítése során a fent említett anomáliákat igyekszünk a rendelkezésünkre álló lehetőségeknek megfelelően kezelni, korrigálni!

Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentumban az ITS módosító javaslatok megalapozásaként bemutatjuk a hazánkban jelenleg alkalmazott **okos város fejlesztési modell** módszertanát, és az ehhez készült **országos városértékelési módszertant**.

A ITS jelenlegi módosító javaslatainak megfogalmazásához elkészítettük Szigetszentmiklós városértékelését, amely során az hasonló pozícióban lévő, Pest megyei járásszékhely fejlettségbeli mutatóit vetettük össze. Az értékelés eredményeként megállapítottuk, hogy **Szigetszentmiklós a hat vizsgált alrendszerből kettőben (gazdaság és lakosság) bizonyult fejlettebbnek a többi járásközpont átlagánál. Életmód és mobilitás tekintetében csekély a lemaradás, így elsősorban a kormányzás, illetve a környezet területén szükségesek komolyabb beavatkozások.**

Az okos város értékelés alapján áttekintettük a jelenlegi hatályos ITS célrendszerét és javaslatot fogalmaztunk meg annak kiegészítésére.

Az ITS célrendszerének bővítését javasoljuk **3 horizontális céllal**, amelyek összefoglalják az okos városfejlesztés fő elveit, így iránymutatást adnak az összes átfogó és stratégiai cél végrehajtása során.

A javasolt új horizontális célok:

- H1 Nyitott és együttműködő város kialakítása, amely fejlesztéseit széleskörű partnerséggel és kommunikációval valósítja meg**
- H2 Integrált, gazdaságilag fenntartható, realiztikus fejlesztések ösztönzése**
- H3 Adatvezérelt, intelligens városirányítási és -üzemeltetés gyakorlat bevezetése**

A jelenlegi módosítási javaslatban az átfogó célok átalakítását nem javasoltuk, mivel azok az érvényben lévő, elfogadott Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott fejlesztési irányok alapján kerültek meghatározásra.

A hatályos ITS-ben rögzített stratégiai célok értékelésére, módosítására – részletes megalapozó vizsgálat hiányában – sem került sor. Viszont, a meglévő 14 stratégiai célt az okos város alapelvek teljesülését szolgáló, valamint a városértékelés során feltárt problémákra reflektáló **7 új stratégiai céllal egészítettük ki.**

Az új stratégiai célok:

- S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával**
- S16 Digitális írástudás fejlesztése**
- S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése**
- S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése**
- S19 Autóhasználat mérséklésének ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése**

S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása

S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése

A stratégiai célok részletes ismertetése keretében megfogalmazzuk a cél szükségességét alátámasztó problémafelvetést, indoklást, a megvalósítást szolgáló lehetséges intézkedéseket, a stratégia más céljaihoz való kapcsolatát, az elvárt eredményeket, a megvalósításhoz szükséges edukációt. A megvalósítás elindításához, pedig nemzetközi és hazai jó példákat is ajánlottunk.

A megvalósítás eszközei és nyomon követését bemutató fejezetben számba vettük az okos város működési modell szükséges kereteit, amelyek:

A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek, azaz a fejlesztések koordinálása. Ezen belül a szabályzók és ösztönzőkre, az adatkezelési elvekre, a koordinációs szervezetre, a kommunikációra, edukációra és a fenntarthatóságra vonatkozó javaslatainkat.

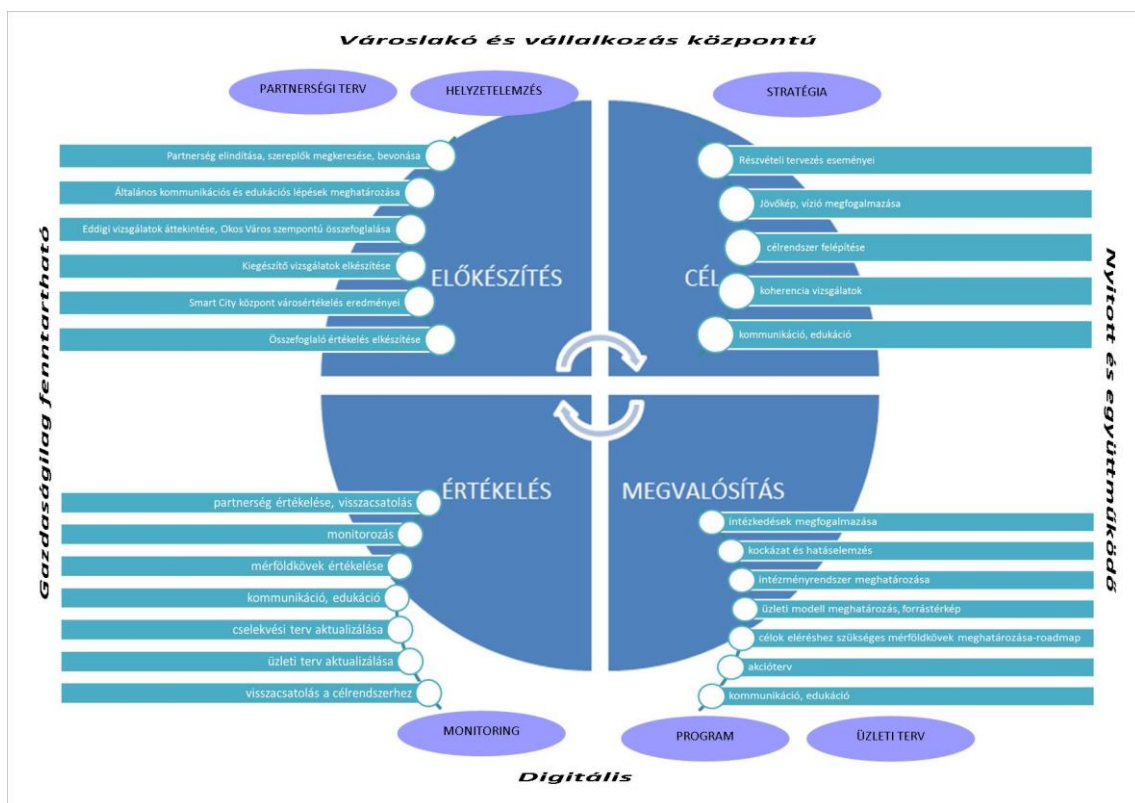
Az integrált településfejlesztési stratégia **megvalósítását biztosító szervezeti keretek bemutatásához** megfogalmazzuk az általános település **szervezeti, folyamat és- működésfejlesztési elveket**, bemutattuk a jelenlegi önkormányzati működésre vonatkozó **felmérésünk eredményét**, a lehetséges **partnerségi kapcsolatokat**, valamint áttekintettük a 2021-27-es támogatási időszakban **várható finanszírozási lehetőségeket**.

A 2021 májusára elkészülő új TFK és ITS várható a fenti kérdésekben már az általános alapelveknél és keretknél részletesebb javaslatokat tud majd bemutatni, melyet segít a februárra elkészülő átfogó vizsgálat és az addigra részletesebben kidolgozott 2021-27-es támogatási programok.

I. Szigetszentmiklós okos város szempontú értékelése

I.1. AZ OKOS VÁROS KONCEPCIÓ

Az Okos Város Program arra törekszik, hogy a városi és városkörnyéki lakosság és vállalkozások igényeire alapozva az életminőség javítását célozza az okos technológiák bevetésével. Az Okos Város Fejlesztési Terv a Program stratégiai dokumentuma, amely a meglévő tervezési gyakorlatokra épít, ezért magába kell foglalnia a már meglévő városi és agglomerációs, városkörnyéki stratégiák elképzeléseit. A városirányítás, a társadalmi, gazdasági és környezeti léttér multiplikációjának és szinergiájának növelése érdekében integrálnia kell ezeket és fel kell ruháznia az intelligens technológiák nyújtotta folyamatosan megújuló és bővülő vívmányokkal. Ezért végrehajtása ciklikusan történik, és az újabb és újabb ciklusok mérföldkövei a monitoring értékelések.

A stratégiák rendszerében az okos városokra, majd a későbbiekben más településekre (smart village), különféle típusú térségekre (Balaton, járások) készülő dokumentumok elvárásai nem elsősorban az uniós forrásfelhasználással kapcsolatos döntések alátámasztására szolgálnak majd. Az intelligens technológiák már jelenleg is itt torlódnak a küszöbön, feltartóztathatatlanul. Kérdés, hogy mennyire tudjuk ezeket a kormányzás, a környezet, a gazdaság és nem utolsósorban a lakosság mindennapi

boldogulásának szerves részévé tenni, a rendszerek összekapcsolásából adódó hatékony és prosperáló működés és működtetés szolgálatába állítani.

A modernizáció egyik kulcskérdése **a szereplők felkészültsége és újra való nyitottsága**. A megfelelő készségek kritikus tömegének kell rendelkezésre állnia ahhoz, hogy a különféle innovációk a fellendülés generátoraivá váljanak. Ezáltal az első hangsúly az oktatásra és az alkalmazkodó képességre helyeződik.

A másik legfontosabb elemnek szintén a nyitottság az egyik összetevője és **a kommunikáció** széles skáláján bontakozik ki. A közösségi **együtműködési készség és aktivitás**, a „**nyitott kormányzás**” az információ oda-vissza áramlásával a beruházások hatékonyságát emelik. A helyi igényeken alapuló településfejlesztés egy váltást jelent a stratégiák „nem fiók mélyére” való gyártásában, hanem a folyamatba történő bevonáson keresztül biztosítja a végrehajtás okszerűségét és közös érdekeltiségét.

A harmadik, és ez nem rangsorolás, az Okos Város Stratégiák készítése során a **fenntarthatóság** horizontális elvének biztosítása, mindhárom területen. A **társadalmi** fenntarthatóság a jóléti feltételekkel, a befogadás és integráció minőségével, az iskolázottság és egyéb tudáshoz köthető tartalmak (kreativitás, alkalmazkodó képesség stb.) emelésével fejezhető ki. A **gazdasági** fenntarthatóság nem csak a gazdasági szereplők vállalozási terének kiszélesítésén keresztül biztosítható, hanem magában foglalja az okos rendszerek gazdaságos, önfenntartó üzemeltetését is. E feladat kidolgozása szintén e stratégia része kell, hogy legyen. A fenntarthatóságról sokaknak egyből a **környezeti egyensúly** fenntartása jut eszébe, és bár ez a tudatformálás egyik leghangsúlyosabb része, a fenntarthatóság a három összetevő harmonikus összhatásán, a társadalmi – gazdasági - környezeti érdekek összeegyeztetésén nyugszik.

Az Okos Város Program a település életének minden szegmensét érinti, ezért a Program megvalósításához készülő Fejlesztési terv kialakítása holisztikus megközelítést igényel. Ez a munkafolyamat önmagában szolgálhatja a résztvevők felkészültségének, nyitottságának növekedését, a kommunikációs készségek sokirányú fejlesztését ugyanúgy, mint a fenntarthatóságot az információk birtokában látható összefüggések megértésével és a megfelelő döntések meghozatalával.

Az Okos Város Fejlesztési Tervben foglaltak alapozzák meg a jövőbeni Okos Város fejlesztéseket azáltal, hogy strukturált módon meghatározzák:

- az adott térség adottságainak és szükségleteinek leginkább megfelelő, a helyi szereplők érdemi bevonásán alapuló fejlesztési irányokat és tartalmi kereteket;
- a stratégia megvalósításához szükséges és alkalmas humán kapacitást;
- a fejlesztési elképzelések segítésének, a megvalósítandó projektek kiválasztásának módját, a partnerség működtetésének és a kommunikációnak a módját.

I.1.1. Az Okos Város Fejlesztési Terv kapcsolódása az Integrált Településfejlesztési Stratégiákhoz

Magyarországon a települési szintű tervezési rendszer alapját a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében a hosszú távra készített Településfejlesztési Konceptió, a középtávra szóló Integrált

Településfejlesztési Stratégia (ITS), valamint a településrendezési eszközök jelentik. Ezek a tervek közös megalapozó vizsgálattal és tartalmilag egymással összhangban készülnek. A megyeszékhely városok ITS-e a Belügyminisztérium megbízásából 2013-ig készült el, ezeket a városok képviselőtestülete jóváhagyta. Ennek értelmében az Okos Város Stratégiák tervezésekor nem kell és nem is szabad nulláról indulni. Az Okos Város Fejlesztési Tervnek a meglévő helyzetfeltárást, valamint a Településfejlesztési Konceptióban és az ITS-ben lefektetett városfejlesztési célokat kell alapul vennie, kiegészítve az „okosságot” mérő vizsgálati szempontokkal, valamint újragondolva az új, „okos” horizontális célok mentén. Az Okos Város Fejlesztési Terv készítése (vagy ha úgy tetszik, a város stratégiájának „felokosítása”) során ezen felül a helyi érintettek bevonásának szintjét érdemes jóval magasabbra helyezni, mint ami az ITS készítése során elvárt, hiszen az egyik horizontális cél éppen a helyi szereplők együttműködésének erősítése, amihez a közös tervezés jelentősen hozzájárul.

I.2. MAGYARORSZÁGI VÁROSÉRTÉKELÉS MÓDSZERTANA

I.2.1. Hazai városértékelés

A hazai városértékelési rendszer módszertana a Lechner Tudásközpont tervezői által, első körben a megyei jogú városokra lett kialakítva, 2015-ben. Az abban kidolgozott tartalmi elemek, a városokat jellemző indikátorok köre és jelentősége időközben gyökeres változáson mentek keresztül. Ilyenek például bizonyos közszolgáltatások központosítása miatti helyi kompetenciák gyengülésével jártak (oktatás, egészségügy stb.). További problémák, hogy településsoros turisztikai forgalmi adatok 2014 után már nem állnak rendelkezésre, illetve bizonyos adatköröket csak népszámláláskor gyűjt a KSH, így azok néhány év alatt elavulnak. Nehézséget jelent, hogy a „tipikus okos adatok” országos adatbázisokban nem szerepelnek, tehát nem teszik lehetővé a településtípusokon belüli összehasonlító értékelést, mivel ehhez minden értékelésben szereplő településtől szükség lenne hasonlóan értelmezett/definiált, rendszeresen gyűjtött „okos” adatbázisra.

A későbbiek során a jelenlegi városértékelési módszert bővíteni lehet további településtípusokkal: járásközpontokra, fővárosi kerületekre, kistelepülésekre át kell dolgozni az alrendszerek tartalmát. Erre azért van szükség, mivel minél lejjebb megyünk a településhierarchiában, annál nagyobb szórás mutatkozik fejlettség, megközelíthetőség, alapvető infrastrukturális ellátottság stb. tekintetében. Különösen érvényes ez a kisvárosokra, falvakra, mivel ott már az alternatív (közmű, energia, önellátás, egyedi megoldások, helyi gazdaság stb.), kisebb léptékű megoldásai léphetnek be, mint okos tartalmak.

A megyei jogú városokra kidolgozott értékelési rendszer alapja a 6 alrendszer különböző statisztikai forrásokból származtatott indikátorokkal történő definiálása, az alábbiak szerint:

ALRENDSZER	TARTALOM	ADATTÍPUS
Okos környezet	Okos épületek	Energiatanúsítványal

ALRENDSZER	TARTALOM	ADATTÍPUS
		<p><i>rendelkező épületek</i></p> <p><i>Okos háztartások/építmények</i></p> <p><i>Passzív házak</i></p>
	Távlatos erőforrás-gazdálkodás	<p>Energiafelhasználás</p> <p>Levegőminőség</p> <p>Hulladékgazdálkodás</p> <p>Vízhasználat</p>
	Klímaparát város	<p>Klímatudatos tervezés</p> <p>Népsűrűség</p> <p>Mikroklimatikus adottságok</p> <p>Területhasználat</p>
Okos közlekedés	Szállítás, fuvarozás	<p>Környezetbarát szállítás, fuvarozás</p>
	Multimodalitás, elérhetőség	<p>Közösségi közlekedés</p>
	Műszaki infrastruktúra	<p>Okos kártyák</p> <p>Valós idejű információs rendszer</p> <p>Üzemanyag-ellátás</p>
Okos gazdaság	E-gazdaság, innováció	<p>Új vállalkozások</p> <p>K+F</p> <p>Foglalkoztatottság</p> <p>Innovációs aktivitás</p>
	Termelékenység	<p>BHÉ</p>
	Helyi és globális összeköttetések	<p>Export</p> <p>Nemzetközi forgalom</p>
Okos kormányzás	Online folyamatok	<p>E-ügyintézés</p>
	Infrastruktúra	<p>Szélessávú lefedettség</p> <p>Internet penetráció</p> <p>Okos rendszerek integritása</p>

ALRENDSZER	TARTALOM	ADATTÍPUS
	<i>Oktatási és kulturális, művelődési intézmények</i>	Intézményi felszereltség E-szolgáltatások
	<i>Egészségügy</i>	Hozzáférés E-szolgáltatások
	<i>Közművek, hulladékgazdálkodás</i>	Szelektív gyűjtés E-szolgáltatások
Okos lakosság	<i>Befogadás, integráció</i>	Internet előfizetések Civil, lakossági aktivitás
	<i>Iskolázottság, képzettség</i>	Iskolai végzettség <i>Informatikai készségek</i> <i>Online gyakorlati alkalmazások</i>
	<i>Kreativitás</i>	Multikultúra Kreatív foglalkoztatás Közösségi részvétel
Jó életkörülmények, okos lakhatás	<i>Jólét</i>	Lakhatási feltételek Jövedelmi színvonal Életminőség <i>Kulturális beruházások</i>
	<i>Biztonság</i>	Bűnözés Bűnmegelőzés
	<i>Egészségi állapot</i>	Életkilátások Életmód Egészségtudatosság

Az értékelő rendszer mutatóinak összeállítása kettős feladatot teljesít. Egyrészt szolgálja a hasonló besorolású települések összehasonlító elemzését, másrészt egy települési szintű okos város stratégia helyzetértékelését segíti. Az előbbi esetben olyan adatbázisokat kell használni, ahol egész országra kiterjedően, évenként, településsorosan gyűjtik az adatokat. A második esetben rugalmasságot ad a diagnózis során, hogy egyedi településről lévén szó helyi adatgyűjtésre is van mód támaszkodni. Ez azért is fontos, mert jellemzően az „okosságot” leíró adatok sporadikusan állnak rendelkezésre

(még), így az összehasonlító városértékelésekben több statisztikai adattal lehet körülírni egy adott témakört.

Ily módon a kidolgozott rendszer adattartalmának kettős funkciónak kell megfelelnie: egy összehasonlító településértékelésnek, illetve egy okos város vizsgálatnak, amelyekhez adatszükségletben és hozzáférésben vannak átfedések, de nem teljesskörűek.

Okos környezet

Ez az alrendszer tartalmazza az **okos épületeket**, ami elsősorban az egyéni ingatlanokra és önkormányzati tulajdonú épületekre vonatkozik. Jelenleg 10 energetikai besorolás van (A3, A-I), amelyek közül az F az átlagot képviseli. A városértékelésben elsősorban a tanúsítvánnyal rendelkező épületek aránya (%) állapítandó meg, másodsorban a minőségi besorolások megoszlása (%), amely a város épületállományának energetikai státuszára utal. További adalékot jelentenek az „okos háztartások”, illetve építmények, vagyis az egyedi megújuló energiát termelő berendezéssel rendelkezők továbbá az okos mérőkkel felszereltek. Az okos épületekre vonatkozó adatok jelenleg még nem mérhetők teljes körűen, illetve nem állnak országosan és településsorosan rendelkezésre, ezért az értékelésnek ez a területe még csak javaslatként szerepel (ezért dőlt betűvel szedett a fenti táblázatban).

A távlatos **erőforrás-gazdálkodás** részben a megújuló forrásokból származó energia arányát (%) érintik, melyre vonatkozóan csak országos adatok vannak, de kifejezhető a lakossági energiafogyasztások (villamos, gáz, távhő, melegvíz) energiatudatosságot is mutató indikátoraival, valamint ide tartoznak még az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésével érintett beruházások ráfordításai. További, erőforrás-gazdálkodási szempontból mérhető tényező a széndioxid kibocsátás, a hulladéktermelés és vízhasználat mértéke.

A **klimabarát város** fogalma egyrészt a városi klímastratégia meglétével mérhető, másrészt az okszerű és ésszerű területfelhasználáson belül a barnamezők hasznosítása, a hőszigetek megléte, a zöldterület-gazdálkodás és a zöldfelületi rendszerek aránya, használati értéke a városon belül, illetve annak illeszkedése a külterületi folyosókhoz. A nagyobb városokban jellemzően előfordulnak közösségi kertek, illetve speciális gazdálkodási lehetőségek is, valamint itt kerülnek értékelésre a város klimatikus adottságai.

Okos mobilitás

Ebben az alrendszerben található az áru fuvarozás, személyszállítás és ezek műszaki infrastruktúrájának legfontosabb elemei, illetve ezek integráltsága. A **környezetbarát fuvarozás/szállítás** értékeléséhez tartoznak az átmenő forgalmak ismerete, a fuvarozási módok megoszlása (hányféle móddal rendelkezik a város – vasúti, vízi, közúti stb.), illetve vannak adatok a városban bejelentett áruszállító járművek és személygépkocsik üzemanyag felhasználásának típusairól (benzin, gáz, dízel, egyéb). A hivatásforgalmi adatokat jelenleg nem gyűjtik, de az önkormányzati kerékpárutak hossza rendelkezésre áll.

A **multimodális elérhetőségen** belül értékelendő a közösségi közlekedés szervezettsége, mégpedig aszerint, hogy van/nincs multimodális központ, illetve hányféle közlekedési módot integrál (vasút –

elővárosi közlekedés, busz, P+R, kerékpárút-csatlakozás/tároló B+R, villamos, HÉV). Ugyancsak fontos itt értékelni a napi ingázók arányát és közlekedési szokásait. A közösségi közlekedési gyakorlatról, annak fajtáiról számos adat (utasforgalom stb.) található a statisztikákban.

A **műszaki infrastrukturális feltételek** vizsgálatánál elsősorban annak okosságát szükséges vizsgálni, amelynek elemei lehetnek az okos/városkártya rendszerek bevezetése, valós idejű információs rendszerek (forgalomkövető- és parkolást segítő jelzőrendszer, közlekedési információs szolgáltatások, utastájékoztatók, applikációk – pl. tranzit) és végül az elektromos töltőállomások elterjedése.

Okos kormányzás

A jelenlegi felosztás szerint ez a legnagyobb alrendszer, mivel a közigazgatás és a közszolgáltatások összesítéséből jött létre. Egyik legfontosabb eleme az **online folyamatok** elterjedtségének mérése, vagyis az e-ügyintézésbe bevont ügytípusok köre, sokfélesége és azok lakossági igénybevétele (pl.: ügyfélkapu).

Az alrendszer **infrastrukturális ellátottságának** mérését illetően a szélessávú lefedettség, internet penetráció, a közszolgáltatások szenzor installációjának mértéke (közlekedés, közösségi közlekedési igény, parkolás, levegőminőség-mérés, hulladék, víz, közvilágítás stb.), valamint az integrált rendszerek működése és azok biztonsági műveletei, az egy operációs központban összpontosuló információk száma/típusa (mentő, tűzoltó, katasztrófavédelem, hibaelhárítás, rendőrség, időjárás, tranzit, levegőminőség stb.) nyújtanak megfelelő információt. Itt feltételeesen (később eldöntendő) szó lehet a kormányzás rugalmasságának, nyitottságának mérésére is az Open Data rendszer használatán, a hozzá kapcsolódó alkalmazásokon, illetve a városok bizalmas adatok kezelésére vonatkozó politikák meglétén keresztül.

A közszolgáltatások kategóriájában az első értékelendő csoport az **oktatás, kultúra, művelődés** intézményeire, állapotára és felszereltségére, online szolgáltatásaira vonatkozó információ. Itt átfogóan értékelendők az iskolai tantermek típusonként, azokra eső osztálylétszámok, könyvtárak, színházak, mozik, múzeumok és egyéb kulturális létesítmények rendelkezésre állásának, digitális felszereltségének minősítése, illetve az általuk nyújtott e-szolgáltatások (online oktatás, e-regisztráció, jegyvásárlás stb.). Fontos e körben az e-learning, illetve egyéb olyan tanfolyamok kínálata, amelyek a digitális ismeretek terjesztését segítik.

Fontos terület az **egészségügyi rendszer** értékelése, amelyben a hozzáférés kategorizálása (házi orvosok, házi gyermekorvosok terheltsége) ugyanolyan fontos, mint az e szakterületen meglévő e-szolgáltatások elterjedtsége (időpontfoglalás, leletkiadás, adatok integrálása).

Az oktatási és egészségügyi szakterület, és azok működési folyamatai az elmúlt években jelentős központosításon mentek keresztül. Ennek ellenére mérésük fontos lehet, mert az önkormányzat hozzájárulásával támogathatja a rendszer minőségi javulását, mint fontos népességmegtartó tényezőt.

Ugyan számos **közműszolgáltatás** digitalizálása sem feltétlenül városi jellemző, mégis léteznek különbségek az e-ügyintézés, számlázás, fizetés stb. tekintetében. Az igény alapú hulladék-gyűjtésen

és elszállításon belül értékelhető információt szolgáltatnak a hulladék-szigetek, veszélyes és általában szelektív hulladékgyűjtők elterjedtsége és a lomtalanítással kapcsolatos akciók.

Okos gazdaság

Egy város gazdasági életét meghatározza az ott letelepedett vállalkozások **innovációs tevékenysége**, korszerűsége. Ennek szintjét a legjobban az új Startup cégek megjelenésével lehet körülírni, de fontos információ a K+F tevékenység súlya, valamint az innovációs aktivitás, amelyet az e-kereskedelem, online üzleti szolgáltatások elterjedtségével, honlap informativitásával lehet mérni. A városok ilyen típusú összehasonlításában jelentős a helyi lakosság vállalkozói aktivitásának értékelése. Foglalkoztatottság terén a korszerűséget és rugalmasságot, az alapinformációk értékelésén túl leginkább az alternatív formák (pl.: részmunkaidő, távmunka) jelenléte igazolja vissza. Fontos, a városhoz legjobban kapcsolódó és mérhető szolgáltatás a turizmus piacán jelenik meg. Ez a város adottságaira épülő iparág számos módon képes digitális segítséget nyújtani (turisztikai útvonaltervezés, navigáció, városmarketing, foglalások, programok összeállítása stb.) az idelátogató vendégek számára, amiben a desztináció menedzsmenten keresztül a városnak is fontos szerepe van.

A **termelékenység és hatékonyság** kérdését leginkább a Bruttó Hozzáadott Érték (BHÉ) indikátorai fejezik ki.

A város **helyi és globális összeköttetéseit**, beágyazottságát leginkább az ott letelepedett vállalkozások export orientáltságával, tulajdonviszonyaival lehet mérni, illetve fontos jellemző még a konferenciák, vásárok gyakoriságán túl a külföldi vendégforgalom, vendégéjszakák aránya a különböző szálláshelyeken. Ez utóbbiakra sajnálatos módon 2014 óta nem elérhetőek településszintű adatok.

Okos lakosság

Semmilyen digitális alkalmazás vagy technikai megoldás nem terjeszthető el a helyi népesség megfelelő abszorpció- és rugalmas alkalmazkodási képessége nélkül. Ebben az alrendszerben ennek feltételei három csoportban kerülnek körvonalázásra, amelyek mindegyike fontos ahhoz, hogy egy okos város irányába fejlődjön a település.

A **befogadás és integráció** minőségét a legjobban az egyének okos eszközökkel (telefon) való felszereltségével, valamint az internet előfizetések elterjedtségével lehet mérni. A közösségi együttműködési készség és aktivitás értékeléséhez vizsgálni kell a civil szervezetek helyzetét és működését, érdekvégyesítő erejét, az önkormányzat közösségi részvételen alapuló tevékenységeinek kiterjedtségét, a lakosság választási aktivitását és végül egyéb közösségi megmozdulásokat, tevékenységeket jelző formákat (pl.: városi Facebook profil, felhasználók, fórumok). A közösségi részvétellel megvalósult városi fejlesztések egyrészt a különböző stratégiák megvalósulásának valószínűségét emelik, másrészt a beruházások hatékonyságát növelik, mivel az így végrehajtott fejlesztések a tényleges igényeket fejezik ki.

A helyi népesség **iskolázottsága**, képzettsége, nyelvtudása azon kívül, hogy meghatározza a befogadáshoz és integrációhoz való viszonyt, jelentős hatással van a különböző, főleg tudásigényes beruházások letelepedésére. Ezért az iskolai végzettségnek, digitális készségeknek (informatikai

végzettség, tanfolyam, ügyfélkapu célirányos használata), illetve a tanulási kedvnek (pl.: időskori diplomaszerezés) egyrészt fontos vonzereje van, másrészt megkönnyíti a különböző alkalmazások és okos megoldások bevezetését és elterjesztését.

Egy közösség **kreativitásának** mérésére szolgáló megközelítések közül a fentiekhez kapcsolódóan látható, hogy abban jelentős szerepe van a multikulturalitással kifejezhető nyitottságnak, amelyet a fiatalos korstruktúrával is ki lehet fejezni. Ugyanilyen az ún. Urban Living Lab léte, amely a városi szereplők hálózatos együttműködését hivatott szolgálni. A kreatív foglalkoztatásban való részvételt egyrészt a kreatív iparban történő tevékenységet, másrészt az egyéni szabadalmak, sikerek értékelését tartalmazza.

Jó életkörülmények, okos lakhatás

Az alrendszer magában foglalja egyrészt az életminőséget körvonalazó jóléti és városi biztonsági feltételeket, valamint a népesség egészségi állapotát és egészségtudatosságát.

A **jóléti** feltételek jellemzésénél legfontosabb a lakhatási körülmények értékelése, amely a lakásállomány komfortosságán túl, a jelenlévő szegregációt és kulturális események gyakoriságát öleli fel.

További életminőséget leíró indikátorok a helyi munkanélküliség, elvándorlás, segélyezés, személygépkocsi ellátottság és más, pl. ingatlanpiaci mutatókkal leírható jellemzők.

A **közbiztonság** kérdésének egyre nagyobb jelentősége van egy város életkörülményeinek meghatározásánál, amelynek mérésében egyrészt a bűnözési statisztikáknak, másrészt az okos bűnmegelőzési megoldásoknak (kamera rendszerek, taxi és hazakísérő applikációk stb.) van szerepük.

1.2.2. A városértékelés adatigénye, adatforrások

A városértékeléshez szükséges adatok háromféle forrásból származhatnak:

- statisztikai (TeIR, KSH, OKIR stb.)
- városok által gyűjtendő és
- közvélemény-kutatásból származó adatok.

Az eddigiek során hozzávetőlegesen 120 adat került összegyűjtésre, amely a statisztikai adat kategóriába tartozik, de természetesen ez az értékelési rendszer finomítása során változhat. Összességében megállapítható, hogy a rendelkezésre álló statisztikai adatok zömében a városi státuszok megállapítására alkalmasak, míg az „okosságot” mérők tartoznak a gyűjtendő, illetve kérdőíves adatok közé.

- **Statisztikai adatok.** A státuszmutatók kisebbik fele (44%-a) állítható elő statisztikai adatokból. Ezek nagy részét a KSH területi statisztikai adatbázisa (TSTAR) teszi ki, de felhasználhatók a népszámlálási adatok, NAV, Magyar Államkincstár és különböző minisztériumok adatgyűjtései is. Mindezek a TeIR-ből lekérdezhetők.

- **Városok által gyűjtendő adatok.** A statisztikai mutatók a városok helyzetének számos aspektusáról csak felszínes képes tudnak adni, különösen egyes, a település „okosságában” kulcsfontosságú területeken. Ezek mérhetővé tételéhez olyan információkra van szükség, amelyeket a város gyűjt vagy gyűjthet össze. Folyamatban van annak a felmérése, hogy az ideális adathalmazból mely indikátorok vannak meg városi gyűjtésekben, illetve melyek összegyűjtése oldható meg különösen nagy ráfordítással. Ez utóbbiakat célszerű kihagyni az értékelési rendszerből.
- **Közvélemény-kutatásból származó adatok.** A mutatók egy részét a város életének különféle aspektusaira vagy célcsoportjaira vonatkozó olyan információk teszik ki, amelyekre nincsenek gyűjtött adatok. Ezek között találjuk például a különféle IT-eszközök használatára vonatkozókat is, amelyek a város „okosságának” megállapításához igen fontosak, illetve az Okos Város, Település koncepcióval kapcsolatos különböző vásárlási, felhasználási szokások. Ezeket különféle felmérések, közvélemény-kutatások formájában lehet begyűjteni.

1.2.3. A településértékelés módszertani javaslata

Az értékelés célja, az azonos csoportba sorolható, (pl. megyei jogú) városok egymáshoz (tehát nem egy abszolút elérendő, kritériumcélhoz) viszonyított fejlettségének megállapítása olyan mutatók alapján, amelyek megfelelnek az alábbi feltételeknek:

- Okos Város szempontból releváns tématerületet (alrendszer/tartalom) írnak le,
- gyűjtésük rendszeres, országos statisztikai adatgyűjtés keretében zajlik, vagy minden érintett várostól, később más településtől is beszerezhető,
- éves gyakoriságú, települési szintű.

A vizsgálat lépései, módszerei a következők:

1. A városok sorba állítása az egyes mutatók alapján, sajátváros csoportjukon (pl. megyei jogú városok, járásközpontok) belül.
2. A városok mutatónkénti pontozása. N számú város esetén, a városcsoporton belül legkedvezőbb értékkel bíró város n, a következő n-1 pontot kap stb., a legkedvezőtlenebb értékkel bíró 1 pontot kap. (Megyei jogú városok esetén 24-1-ig, ahol 24 a legelső, 1 a legutolsó helyezett pontértéke). Amennyiben az adott mutató esetében a legelső érték 0, és ez több város esetében is előfordul, akkor valamennyi érintett város 0 pontot kap.
3. A mutatónkénti pontszámok átlagolása az „Alrendszeren” (pl. Okos mobilitás) belül kialakított „Tartalom” (pl. Műszaki infrastruktúra) szerint. Ezzel kiküszöbölhető, hogy azok a tartalmak, melyek kapcsán jóval több statisztikai adat áll rendelkezésre, többszörös súllyal jelenjenek meg a végső pontszámokban. Egy alrendszeren belül 3-6 „Tartalom” szerinti átlagpontszám áll így rendelkezésre, ami alapján a városok csoportjukon belül sorba rendezhetők (minél magasabb az átlagpontszám, annál jobb a relatív pozíció).
4. A „Tartalom” szerint összevont pontátlagok átlagolása „Alrendszerenként”. Ezzel Alrendszerenként kialakul a városok csoporton belüli sorrendje, ami alapján megállapítható, mely tématerületek vannak jobb-rosszabb helyzetben saját csoportjukon belül.

Összefoglalóan a módszer:

- segítségével kialakul, és később is frissíthetően előállítható a városok sorrendje;
- relatív fejlettséget mér, nem egy abszolút (de nehezen meghatározható) célértékhez viszonyít;
- a városokat saját, hasonló városokból álló csoportjukon belül helyezi el;
- alrendszerenként és alrendszeren belüli tartalmanként külön átlagértéket ad, vizsgálható, mely tényezőknek köszönhető a relatív kedvező, kedvezőtlen helyzet;
- mutatóként „csak” a sorrendet vizsgálja (az eltérések mértékét nem), viszont a szélsőségesen alacsony (azaz 0) értékkel bíró városok egységesen 0 ponttal leírt kategóriába kerülnek (azaz ilyen esetekben mégis megjelenik abszolút fejlettség is);
- egyszerűen elvégezhető, kommunikálható.

1.2.4. Település monitoring rendszer felépítése

A települések fejlődését és a hatékony forrásfelhasználás mérését szolgáló monitoring rendszer az alábbi folyamatok mérését szolgálja:

- Az EU források hatékony felhasználását/a projektek eredményességét –az Irányító Hatóságok feladata
- A városok fejlődésének mérését, azok státuszának emelkedését a különböző alrendszerekben és összességében – az Okos Város feladata.

Ennek megfelelően a településértékelésben javasolt, majd a városokkal és a továbbiakban a településekkel egyeztetetten gyűjtendő, és közvélemény kutatások során mért adatok éves gyakorisággal kerülnek rögzítésre és értékelésre, alrendszerenként. Ennek első lépése a kiindulási, ún. „0. státusz”, amely az aktuális helyzetet méri fel. Tekintettel arra, hogy a statisztikai adatok is hozzávetőlegesen 1-2 év csúszással állnak rendelkezésre (2015. év végére 2016. elejére érkeznek meg a 2014. évi KSH adatok), így a helyzetértékelés némi késéssel értelmezhető. A települések az éves értékelések során alrendszerenként kapnak információt az erősségeikről és gyengeségeikről orientálva őket abban, hogy mely területeken szükséges fejleszteniük, illetve az Okos Város kézikönyvből informálódhatnak az adekvát jó gyakorlatokról és pályázati lehetőségekről. A 2014.05.15-én kelt, fenntartható közösségek kialakítását célzó, a városi szolgáltatások és az életminőség mérését szolgáló indikátor rendszert nyújtó ISO 37120 a települések értékeléséhez és „A monitoring rendszert kizárólag–a Kormány tagjainak feladat-és hatásköréről szóló 152/2014. (VI.6.) Korm. rendelet 21. § 8. pontja alapján–a helyi önkormányzatokért felelős Belügyminisztérium bevonásával lehet megvalósítani, mivel a későbbiekben az adatok karbantartása kizárólag az önkormányzatok együttműködésével valósítható meg.”–Jelentés a Kormány részére az intelligens városi szolgáltatások elterjesztéséhez szükséges intézkedésekről, Budapest, 2015. május

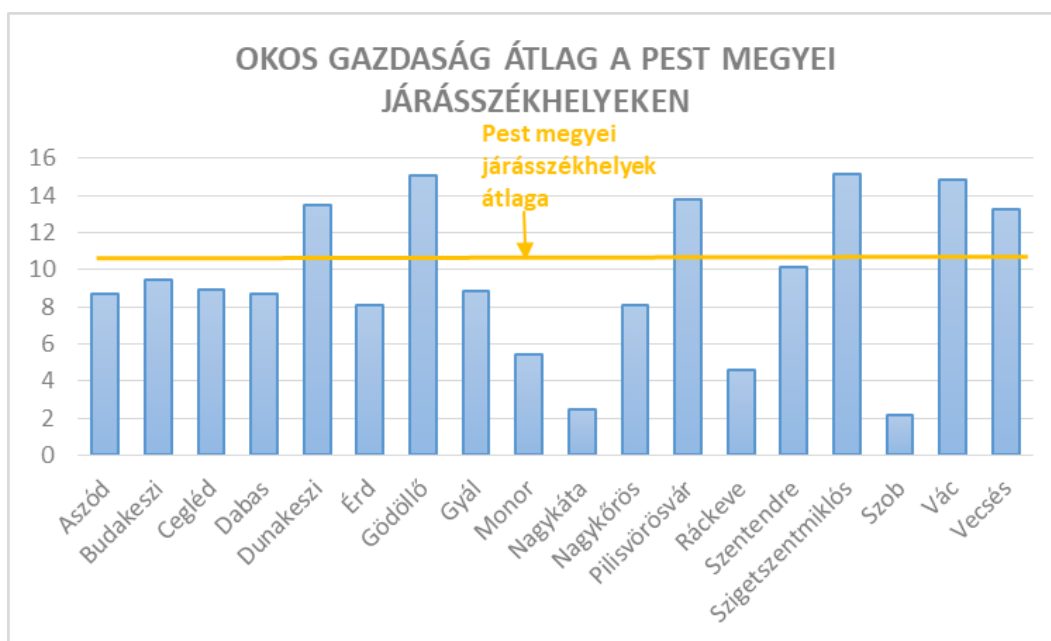
I.3. SZIGETSZENTMIKLÓS OKOS VÁROS ÉRTÉKELÉSE

I.3.1. Szigetszentmiklós Pest megyei járásszékhelyekhez viszonyított értékelése

Okos gazdaság

A nagy hozzáadott értéket teremtő ágazatok, a kreatív ipar olyan városokban koncentrálódnak, ahol a központi fekvésből adódó előnyök (pl. elérhetőség), a képzett munkaerő és az informatikai infrastruktúra felülreprezentáltak. Egy város értékelését ebben az alrendszerben a helyi gazdasági szereplők **innovatív** jellegének, **termelékenységi/hatékonysági** mutatóinak, valamint **helyi és globális összeköttetések**ének, nemzetközi beágyazottságának vizsgálatával lehet körülírni.

Szigetszentmiklós közlekedés-földrajzi elhelyezkedése kiemelkedő, az ország egyik legfejlettebb régiójában található, a fővárossal közös településhatárral bír, ami meghatározza a gazdaságfejlődés lehetőségeit. Jelentős lökést adott a város fejlődésének 2013 évi járásközponttá nyilvánítása, amelynek következtében jelentős, a gazdasági beruházásokat ösztönző fejlesztések valósultak meg (intézmények, műszaki infrastruktúra stb.).

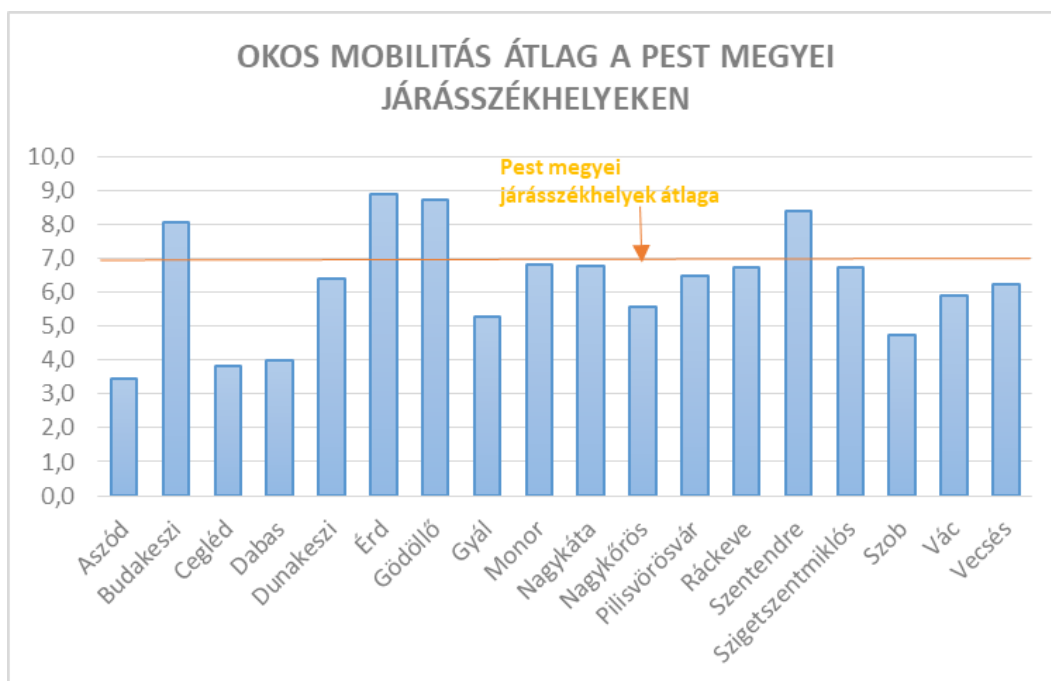

18 Pest megyei járásszékhely gazdasági szempontú átlagát mindössze 6 város lépi túl. Szigetszentmiklós ezek között az első helyet foglalja el, kiegyensúlyozott innovációs, termelékenységi és nemzetközi piaci szerepkörét jellemző indikátorainak köszönhetően.

Okos mobilitás

Ebben az alrendszerben az **áru fuvarozás és személyszállítás** környezetbarát jellege kerül értékelésre ezek legfontosabb infrastruktúrájával, és elemeinek integráltságával. Fontos szempont a **közösségi közlekedés** szervezettsége és gyakorlata és fentiek feltételeinek minősége, szolgáltatási színvonala, korszerűsége.

A megközelíthetőséget segítő számos autópálya halad el Szigetszentmiklóstól elérhető távolságban, és területén áthalad a nagyforgalmú M0 autót. A kedvező közlekedés-földrajzi elhelyezkedés negatív externáliái közé tartozik, hogy a város prosperitásának köszönhetően nagymértékű a betelepülő lakosság, amivel tömegközlekedés fejlődése nem tudott lépést tartani. A korszerűtlen infrastruktúrájú HÉV (6), illetve a csúcsforgalmi helyzetektől sem mentes autóbusszösszeköttetés a fővárossal, mint foglalkoztatási központtal, napi szinten érzékelhető konfliktusok forrása.

Szigetszentmiklós mobilitás tekintetében kicsivel a járásközpontok átlaga alatt teljesít. Ez elsősorban a környezetbarát személy- és áruszállításban mutatott átlag alatti indikátorokkal, illetve közlekedésbiztonsági paraméterekkel magyarázható.

További fejlesztésre szoruló terület a kerékpáros utak hálózata, amely jelenleg csak korlátozott hosszban áll rendelkezésre.

Okos környezet

A városok között zajló, a *kvalifikált népesség, a vállalkozások és a turisták* megszerzéséért folyó globális versenyben egyre nagyobb hangsúly helyeződik a környezet minőségére, a lokális életminőségre, mint vonzerőre.

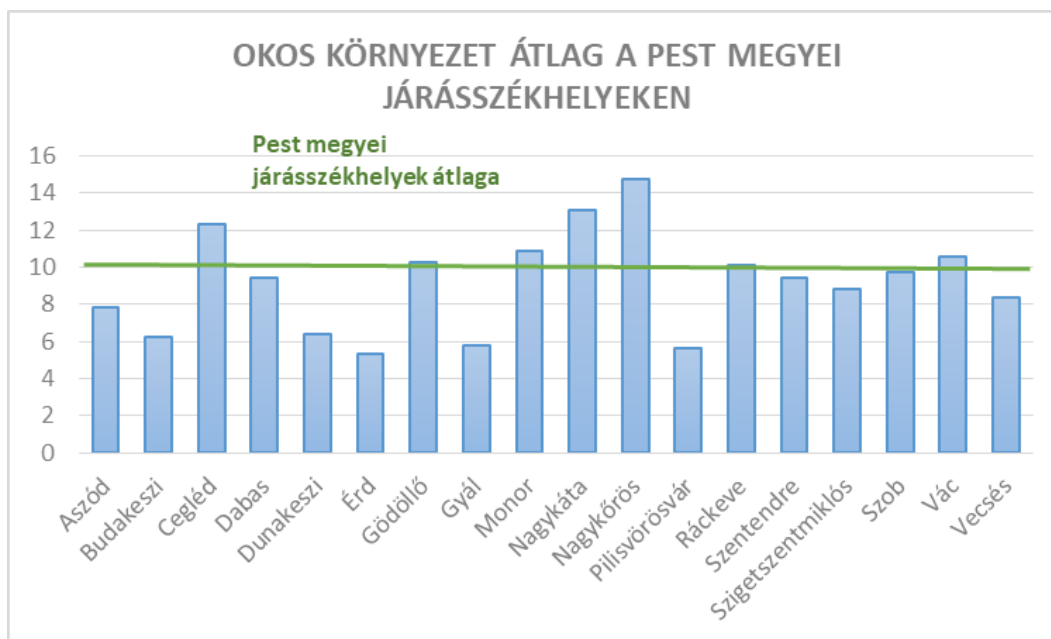
Az okos környezet megítélésében három szempont köré rendeződnek a vizsgálati témakörök. Elsősorban értékelni kell a település térszerkezeti pozíciójából adódó előnyök hasznosítására, hátrányok minimalizálására, az okszerű, távlatos területhasználatra való törekvést, az éghajlatváltozás negatív hatásaival szembeni tudatos stratégiai fellépést, amely a vizsgált terület **klímaváltozás** negatív hatásaival szembeni ellenálló képességét mutatja.

Másrészt kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a távlatos **erőforrás-gazdálkodás**, azaz a környezet állapotát, elemeinek minőségét megőrző használat és életvitel, az ezekben tapasztalt helyi tudatosság és az identitás erőssége.

Egy város akkor tud okosan gazdálkodni ezekkel a tényezőkkel, ha minden lehetőséget megad a területén élők, gazdálkodók és áthaladó vendégek számára, hogy fenntartható módon használhassák a globális és lokális erőforrásaikat, és minden szinten hozzájussanak *otthonaik, munkahelyeik és középületeik* távlatosan is **korszerű** és **ésszerű üzemeltetésének** lehetőségéhez.

Szigetszentmiklóst keletről határoló Ráckevei-Soroksági-Duna-ág, valamint a nyugati szélét szegélyező nagy Duna jelentik a főbb természeti attrakciókat. Az utóbbi években jelentős környezet-, ezen belül vízbázis-védelmi fejlesztés valósult meg, igyekezve lépést tartani a lakosság dinamikus növekedésével. A gazdasági szerepből (ipar), valamint a közlekedés-földrajzi fekvés következtében az átmenő- és ingázó forgalom a közeli és távolabbi ipari, erőművi létesítmények háttér hatásai a levegő szennyezést jelentősen befolyásolják.

Területfelhasználás vonatkozásában, s egyben klimatikus szempontból is hátrányt jelent, hogy az erdőszűrség kritikusan alacsony, illetve a belterületi közösségi hasznosítású zöldterületek aránya sem elégséges és funkcionálisan is hiányzik. A település egészére jellemző, hogy a falusias arculatból spontán indult hirtelen fejlődés eredményeként létrejött városszerkezetben fragmentált, logikus hálózatot nem alkotó zöldfelületi rendszer szövi át.

Szigetszentmiklós e tekintetben a középmezőnyben helyezkedik el, ami elsősorban a hulladékkezelés mutatóinak elmaradásával, illetve a kedvezőtlen területhasználati jellemzőkkel, elsősorban a magas népsűrűséggel magyarázható. További fejlődést igénylő terület a szennyvíztisztító kapacitás növelése, amely a 2018 évi adatok szerint a középmezőnyhöz elegendő. Az egy főre jutó zöldfelület nagysága a Pest megyei járásközpontok átlaga alatt van, annak háromnegyede.

Okos lakosság

A helyi társadalom felkészültsége, rugalmas befogadóképessége az új dolgok elterjesztésének, a helyi fejlődésnek alapfeltétele. Ebben az alrendszerben az értékelési kritériumok három csoportba rendezhetők, amelyek együttesen szükségesek a fejlesztések felhasználói oldalról történő biztosításához.

A **befogadás és integráció** minőségét a lakosság okos eszközökkel és a hozzá szükséges infrastruktúrával való ellátottsága, a közösségi integrációra való hajlandóság, a civil szervezetek aktivitása, működése és érdekérvényesítő képessége, az önkormányzat közösségi részvételen alapuló tevékenységeit, működésének nyitottságát, a lakosság választási aktivitását és közügyek iránti érdeklődését és végül az egyéb helyi közösségi megmozdulásokat, tevékenységeket jelző formákat foglalja össze.

Egy közigazgatási egységben a részvételi tervezés egy olyan kommunikációs folyamat, ami a döntéshozó és a különféle érdek- és értékközösségek, illetve azok képviselői között zajlik. Legfontosabb célja, hogy az érintettek a terveket, stratégiákat a magukénak érezzék. Az együttműködésre való nyitottsággal kialakul egy bizalmi légkör, ami segít a felmerülő problémák megoldásában. A közösségi részvétellel megvalósuló fejlesztések biztosítják azt, hogy a helyi stratégiák megvalósítása során a helyi szereplők szándékaival, lakossági elképzelésekkel

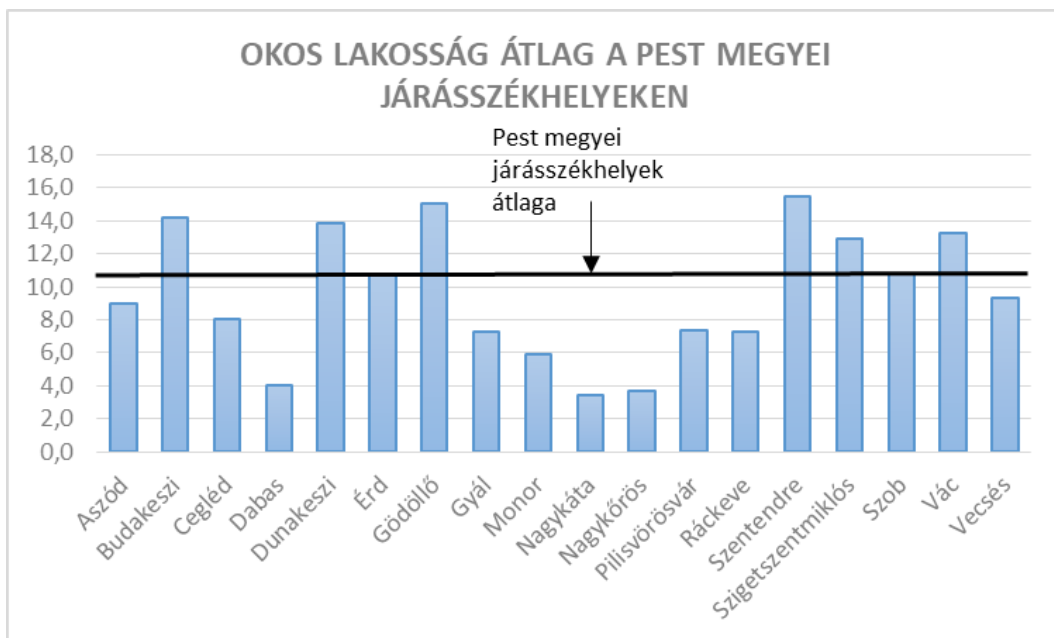
harmonizáló beruházások valósuljanak meg, azaz hatékonyak legyenek.

A helyi népesség **iskolázottsága, képzettsége** jelentős szerepet játszik abban, hogy a helyi közösségek milyen attitűddel rendelkeznek a befogadást illetően, mennyire érzékenyek szociális kérdésekben, milyen a viszonyuk az ismeretszerzéshez, továbbtanuláshoz, képzésekhez.

A digitális transzformációnak az eszközellátottság szükséges alapfeltétele, de nem a lényege, hiszen a tanulási-tanítási folyamatot kell hozzáigazítani a digitalizált világhoz, hogy az hatékony, kooperatív és projektszemléletű legyen.

Egy közösség **kreativitásának** megközelítésére jelentős szerepe van a nyitottságnak, amelyhez elsősorban a fiatalos korstruktúra nyújt háttérrel. A LivingLab-ek gyakorlata a lakosok hálózatos együttműködését hivatott szolgálni, és a kísérletező kedvet bizonyítja. Egyre több cégnél a problémamegoldó képesség, kreativitás és együttműködési készség kerül előtérbe a munkaerő-piaci igények megfogalmazásánál. Végül a kreatív iparban foglalkoztatottaknak kimutatására a művészeti, kulturális, tudományos szektorban tevékenykedők aránya alkalmas.

Szigetszentmiklóson alvóváros jellegénél, illetve a betelepülő lakosság nagy száma miatt nem elég erős a helyi társadalom kohéziója, illetve a különböző városrészek között jelentős különbségek vannak. Az újonnan betelepülő fiatal családok számára, a megszokott, fővárossal összehasonlítható kevés szabadidő eltöltési lehetőség áll rendelkezésre, úgy az intézmények, mint a kulturális/közösségi terek vonatkozásában, annak ellenére, hogy ezek az elmúlt időszakban jelentős fejlesztéseken mentek keresztül.

A vizsgált város eredményei alapján a járásszékhelyek felső (legjobb) harmadában helyezkedik el, a központok átlaga feletti értékkel. Viszonylagos lemaradása a lakossági aktivitásban mutatkozik meg.

További hiányok mutatkoznak az oktatási intézmények informatikai eszközökkel való ellátottságában, informatikai felkészültségben.

Okos életkörülmények/életmód

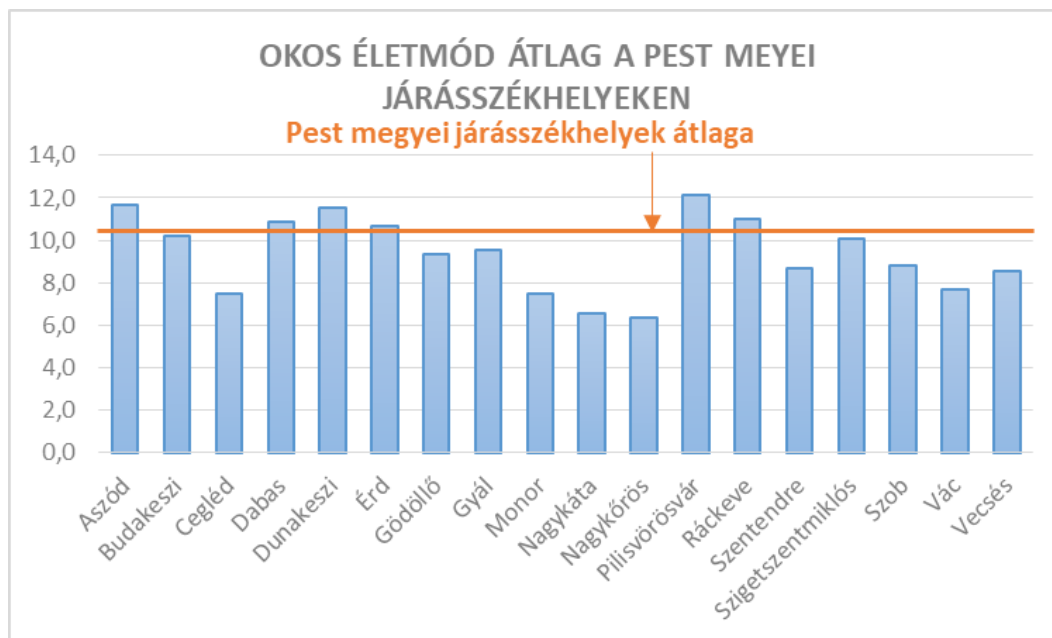
Ez az alrendszer tartalmazza egyrészt a lakosság életminőségét befolyásoló **jóléti, biztonsági elemeket**, valamint a helyi társadalom **egészségtudatosságát**.

A jóléti és megfelelő lakhatási körülmények számba veszik a lakásállomány állapotát, komfortosságát, a szegregátumok jelenlétét, valamint a kulturális események előfordulását. Itt kap helyet a munkanélküliségi, elvándorlási, személygépkocsi-ellátottsági vizsgálatok sora, végezetül az ingatlanpiaci jellemzők, amelyek ténylegesen leírják a helyi lakhatási értéket.

A közbiztonság kérdésének egyre nagyobb a jelentősége egy város életkörülményeinek meghatározásánál, amelynek mérésében egyrészt a bűnözési statisztikák, az okos bűnmegelőzési megoldások (kamera rendszerek, hazakísérő applikációk stb.) elterjedtségének alkalmazásai nyújtanak segítséget.

Az életmód és egészségtudatosság szintjének mérésére alkalmas lehet az adekvát boltok sűrűsége, látogatottsága, forgalma, amelyeken keresztül jól körvonalazható a lakossági attitűd.

Szigetszentmiklós alvóváros jellegénél fogva, a betelepülő lakossággal járó új építésű lakások nagy száma jelentős javulást eredményezett a lakóingatlanok minőségében. Ennek ellenére a város területén, elszeparáltan található szegregátumok, illetve tisztázatlan tulajdonviszonyú, Budapestről a tömbrehabilitációk következményeként kitelepülő veszteseinek célterülete.

Szigetszentmiklós átlagaival a középmezőnyben, kicsivel a járásszékhelyek átlaga alatt helyezkedik el. Ennek oka elsősorban abban keresendő, hogy a megyében számos olyan járásközpont található, amelyek kultúra, művelődés területén erősebb múlttal, regionális vonzerővel rendelkeznek s az

ezekkel való összehasonlításban a város alulmarad. További gyengeség a biztonsági tényezőkből adódik.

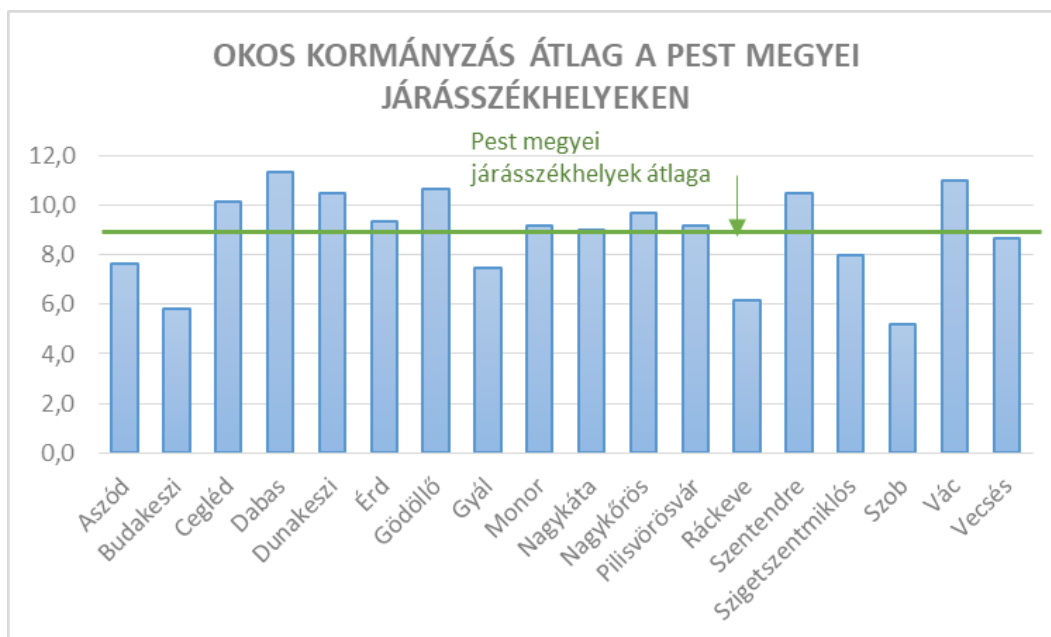
Okos kormányzás

Ez az alrendszer a közigazgatás és a közszolgáltatások értékelését tartalmazza, amelynek egyik fő eleme az ügyintézési gyakorlatok korszerűségének vizsgálata, vagyis az **online folyamatok** elterjedtsége. E témakör fókuszában olyan elemek is állnak, amelyek az elmúlt időszakban fokozatosan kerültek át központi kompetenciába. Ettől függetlenül úgy ítéltető meg, hogy a helyi közösségnek lehetnek plusz preferenciái, lokális ambíciói a lakossági szolgáltatások jobbá tételére. Ilyenek például a szélessávú lefedettség, internet-penetráció, a közszolgáltatások szenzor installációjának mértéke, az integrált rendszerek működése és azok biztonsági műveletei, az operációs központokba bekötött információk száma (helyi katasztrófavédelem, hibaelhárítás, időjárás, tranzit, levegőminőség stb.).

A közszolgáltatások közül az **oktatás, kultúra, művelődés, egészségügy** intézményeinek fenntartása, működtetése, színvonalának, felszereltségének biztosítása kerül értékelésre. Ezek közé tartoznak az oktatási-nevelési ellátó helyek zsúfoltsága, digitális korszerűsége és az élethosszig tartó tanulás lehetőségei.

A **közműellátás** rendszere is egyre inkább központosításon megy keresztül, azonban mégis vannak eltérések az ügyintézés, hibabejelentés, számlázás stb. tekintetében. Az igény alapú hulladékgyűjtés, a hulladék-szigetek, veszélyes- vagy szelektív hulladékgyűjtők elterjedtsége és a lomtalanítással kapcsolatos akciók mind helyileg is támogatható tevékenységek.

Szigetszentmiklós, a gyorsan fejlődő agglomerációs, alvó településekre jellemzően a közszolgáltatásoknál kettős problémával küzd. Egyrészt az intézményrendszer (közlekedés fejlődése stb.) nem tudja követni a rapid népességnövekedést, másrészt a napi ingázók és azok fővárosi szolgáltatások igénybevételi arányának tervezhetetlensége miatt, ezek fejlesztése gazdaságosan csak távlatosan kifizetődő. Így a szuburbanizációs település prioritási listáján jellemzően nem az élmezőnyben helyezkedik el.

Szigetszentmiklós kormányzásának minősége jelentős elmaradottságot jelez a járásközpontokkal való összehasonlításban. Ennek megítélését nehezíti, hogy az értékelés számos eleme (oktatás, egészségügy) központosításra került. Elsősorban az oktatási létesítmények informatikai ellátottságában, valamint a háziorvosi ellátásban mutatkoznak problémák.

I.3.2. Szigetszentmiklós belső értékelése alrendszerek alapján

Összefoglalóan megállapítható, hogy a város a hat vizsgált alrendszerből kettőben (gazdaság és lakosság) bizonyult fejlettebbnek a többi járásközpont átlagánál. Életmód és mobilitás tekintetében csekély a lemaradás, így elsősorban a kormányzás, illetve a környezet területén szükségesek komolyabb beavatkozások.

I.3.3. Az értékelés és az aktuális, 2015-ben elfogadott ITS összevetése

Az összehasonlító elemzés alapján Szigetszentmiklós elsősorban a kormányzás és a környezeti témakörökben tudja kihasználni pozíciójából adódó lehetőségeit. A közszolgáltatások minősége elsősorban a gyors agglomerációs folyamatok miatt elmarad a társadalmi-gazdasági fejlődés dinamikájától.

A dinamikusan növekvő népesség számára nyújtott közszolgáltatások, mint a hulladékgazdálkodás, kezelés, közlekedési és közmű infrastruktúra, közbiztonság folyamatos fejlesztési törekvések mellett csak megkésve tudják kiszolgálni a fokozódó igényeket. Az okos kormányzás terén is jelentős fejlesztések indultak el az elmúlt években, de a nyílt adatbázisok kialakítása és az új technológiákhoz kapcsolódó szemléletformálás további feladatokat jelent.

A környezeti alrendszer értékelése számos problémára rávilágított, melyek a csatornázottság, a hiányos zöldfelületi rendszer, közlekedési környezetterhelések és levegő minőség.

A jelenleg érvényben lévő ITS célrendszere:

AZ ITS CÉLRENDSZERE

Jövőkép	JÖVŐKÉP		
Átfogó célok	Á1: Helyi identitás megteremtése, Szigetszentmiklós népességének stabilizálása, a társadalmi integráció erősítése érdekében.	Á2: Gazdaságfejlesztés, hangsúlyt helyezve a kkv-k és kiskereskedelmi egységek, szolgáltatások munkahelyteremtő identitás-erősítő képességére önkormányzat támogatásával	Á3: A városi infrastruktúra és a kapacitáshiányos intézményrendszer fejlesztése; a természeti értékek megőrzésével.
Stratégiai célok	S1: Sport és szabadidős valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése	S5: Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása	S11: Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
	S2: Városrészek harmonikus fejlesztése street workout parkok, játszótérek, rekreációs köztérek kialakítása	S6: Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele)	S12: Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
	S3: Városközpont kialakítása	S7: Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása	S13: Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
	S4: Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése	S8: Versenyképes alap- és középfokú oktatási rendszer kialakítása, kapcsolódást teremtve a barnamezős területek vállalkozásaival	S14: Duna-parti fejlesztések, vendéglátó egységek kialakítása
		S9: Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, a gazdasági együttműködés erősítése	
	S10: Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása (alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a gazdasági együttműködés erősítésével		

A hatályos ITS stratégiai céljai között az infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése több helyen megjelenik (S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése, S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése, S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése). A városirányítási, üzemeltetési rendszerek, az adatgazdálkodás fontossága és a digitális technológiák beemelése a város minden napi életében nem jelennek meg a célrendszerben.

A környezetvédelmi kérdések szintén nem kapnak a problémák nagyságához mérten megfelelő hangsúlyt a meglévő stratégiában. Nem jelenik meg a célrendszerben a személygépkocsi központú közlekedés átalakítására vonatkozó célkitűzés. Hiányzik a napjainkban egyre égetőbbé kérdéssé váló klímaváltozás kezeléséhez köthető és az ehhez kapcsolódó zöldfelületi rendszerfejlesztés célok.

Mind a közszolgáltatások, mind a környezeti problémák megoldásában fontos szerep hárul a helyi lakosokra éppen ezért a jelenlegi ITS helyesen tűzi ki általános célként a „Helyi identitás megteremtését”, azonban ezen belül hiányzik az ismeretterjesztést, a bevonást és a helyi közösséget erősítő stratégiai cél.

II. Az aktuális ITS kiegészítése az okos város célokhoz igazodva

Nincs általánosan elfogadott definíciója az okos városnak. Meghatározása országonként, városonként, illetve városnagyságonként eltérő lehet. Azonban egyértelműen kirajzolódik a versenyképesség és a fenntarthatóság igényének együttes, egyidejű megjelenése, amit a legtágabb megközelítésben az okos város = élhetőbb város fejez ki. Ez olyan általánosan megfogalmazott elv, amelyet szinte minden városfejlesztési dokumentum céljai közt megtalálható, és folyamatos fejlesztést igényel, egy olyan módszertan mentén, amelynek kereteit az okos város elemekkel kiegészített Integrált Településfejlesztési Stratégia biztosítja.

A módosítási javaslatba megfogalmazott 3 horizontális cél foglalja össze az okos városfejlesztés fő elveit, amelyet az összes átfogó és stratégiai cél végrehajtása során figyelembe kell venni.

A jelenlegi módosítási javaslat nem foglalkozik az átfogó célok felülvizsgálatával, mivel azok az érvényben lévő, elfogadott Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott fejlesztési irányok alapján kerültek meghatározásra.

A jelenlegi ITS-ben rögzített stratégiai célok értékelésére, módosítására sem tér ki jelen dokumentum, csupán a meglévő 14 stratégiai célt egészíti ki az okos város alapelvek teljesülését szolgáló 7 új céllal.

Javasolt célrendszer (feketével szedve az új elemek)

Jövőkép	Szigetszentmiklós gazdasági vezető szerepét megőrző, multifunkcionális város		
Horizontális célok	H1 Nyitott és együttműködő város kialakítása, amely fejlesztéseit széleskörű partnerséggel és kommunikációval valósítja meg		
	H2 Integrált, gazdaságilag fenntartható, realiztikus fejlesztések ösztönzése		
	H3 Adatvezérelt, intelligens városirányítási és -üzemeltetés gyakorlat bevezetése		
Átfogó célok	A1 Helyi identitás megteremtése, Szigetszentmiklós népességének stabilizálása, a társadalmi integráció erősítése érdekében.	A2 Gazdaságfejlesztés, hangsúlyt helyezve a kkv-k és kiskereskedelmi egységek, szolgáltatások munkahelyteremtő identitás-erősítő képességére az önkormányzat támogatásával	A3 A városi infrastruktúra és a kapacitáshiányos intézményrendszer fejlesztése; a természeti értékek megőrzésével
Stratégiai célok	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése	S5 Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása	S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)
	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása	S6 Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele)	S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése
	S3 Városközpont kialakítása	S7 Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása	S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése
	S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése	S8 Versenyképes alap- és középfokú oktatási rendszer kialakítása, kapcsolódást teremtve a barnamezős területek vállalkozásaival	S14 Duna-parti fejlesztések, vendéglátó egységek kialakítása
	S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával	S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, gazdasági együttműködés erősítése	S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése
	S16 Digitális írástudás fejlesztése	S10 Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása	S19 Autóhasználat mérséklésének

	(alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a gazdasági együttműködés erősítésével	ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
	S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése	S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása
		S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése

II.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása¹

A középtávú stratégiai, illetve a hosszútávra szóló átfogó célok meghatározását alapvetően befolyásolja Szigetszentmiklós jövőképe, amely a következőképp foglalható össze:

Szigetszentmiklós jövőkének szlogenszerű mottója:

„Szigetszentmiklós gazdasági vezető szerepét megőrző, multifunkcionális város”

A távlati célok szerint Szigetszentmiklós 15-20 év múlva központi funkciójú tartalmi elemekkel rendelkező fejlett humán-infrastruktúrára támaszkodva magas színvonalú oktatási, kulturális- és szociális szolgáltatásokat nyújt a város és térségének lakói számára. Szolgáltató intézmények koncentrált jelenléte biztosított a közösségi élet, a helyi identitás erősítésének generálására. A város lakosság részben helyben, de nagyrészt, a budapesti kiköltözéseknek köszönhetően, a fővárosban dolgozik, a szolgáltatásokat is Budapesten vagy helyben veszi igénybe.

A 2010-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) kijelölte Szigetszentmiklós város középtávú fejlesztés akcióterületeit, ahol koncentrált beavatkozással tervezett változtatást elérni, s felvázolta az ezekhez kapcsolódó legfontosabb fejlesztési elképzeléseket. Az IVS-ben felvázolt akcióterületek közül több terület is szerepel a jelenlegi stratégiában kijelöltekkel megegyezően.

Horizontális célok

H1 Nyitott és együttműködő város kialakítása, amely fejlesztéseit széleskörű partnerséggel és kommunikációval valósítja meg

Nyitott és együttműködő: a város ösztönzi a tervezett, a város innovációjában érintett különböző szektorok és szervezetek közötti együttműködést segítő platformokat, számba veszi a városlakók részvételére vonatkozó elképzeléseket, kapcsolatokat teremt a fejlesztésekért, beavatkozásokért felelős intézmények és a célzott kedvezményezettek, illetve közösségek között. Fontos továbbá megfogalmazni azokat a kereteket, amelyek a város működésének folyamatos fejlesztését és a szükség szerinti beavatkozásokat biztosítják, és egy olyan átlátható, követhető tervezési-döntéshozatali folyamatot hoz létre, amelyet a városi szereplők a magukénak éreznek. A helyi társadalom és gazdasági érdekeltek bevonása a fejlesztési folyamatokba, növeli tájékozottságukat, erősítve ezzel együttműködési készségüket, városi identitásukat és a környezettudatosságot, valamint felelősséggel ruházza fel a szereplőket a kitűzött célok és a jövőkép elérésében.

Partnerség és kommunikáció: a fejlesztési mechanizmus befogadó, a helyi igényekre, elképzelésekre épít, amelyhez a város szereplőinek, közösségeinek és vállalkozásainak hozzájárulása és támogatása szükséges. a tervezett beruházásokat a városlakók és vállalkozások várossal, annak működésével

1 A fejezetben a kékkel írt részek módosítás nélkül maradnak az ITS-ben.

kapcsolatos valós elvárásaira, igényeire építi, fontosnak tartja a kreatív és aktív részvételt elősegítő lehetséges ösztönzőket a városi szolgáltatások átalakítása kapcsán. A város működésének tervezett átalakítása a városlakókért és a vállalkozásokért, történik. A város a fejlesztéseket a helyi népesség edukációjával összehangoltan, annak fejlődési ütemét követve, folytonos visszacsatolással és széleskörű kommunikációval valósítja meg.

H2 Integrált, gazdaságilag fenntartható, realiztikus fejlesztések ösztönzése

Integrált: a helyi szereplők által beazonosított szükségletekre adható megoldásokat úgy koordinálja, hogy közben figyelembe veszi a meglévő egyéb városi, térségi, nemzeti vagy EU-s programokat és egyéb helyi erőforrásokat.

Gazdaságilag fenntartható: a város következetesen épít erőforrásaira, speciális adottságaira, a meglévő készségekre és a beazonosított külső lehetőségekre, miközben új szervezeti és működési megoldásokat keres a gyengeségek és veszélyek csökkentése érdekében.

Realisztikus: egyértelmű, mérhető célok és logikus, megvalósítható fejlesztési irányok megfogalmazása.

H3 Adatvezérelt, intelligens városirányítási és -üzemeltetés gyakorlat bevezetése

Adatvezérelt: cél a város, mint szervezet, a városi szereplők és a tárgyi környezet digitális kapcsolata és integrációja, a tervezett lépések teljes körű digitalizációja, valamint a város céljainak megfogalmazása a meglévő és keletkező digitális vagyonnal kapcsolatban.

Intelligens: a fejlesztések ösztönzője, amennyiben a már jelenleg küszöbön álló intelligens technológiákat a lakosság mindennapijainak szerves részévé teszi, valamint azokat, a rendszerek összekapcsolásából adódó hatékony és prosperáló működés és működtetés szolgálatába állítja. Ezzel válik szolgáltató szemléletűvé a város, amely egy újszerű eszközrendszer által koordinált, valamint összekapcsolt városi funkciókat és lehetőségeket biztosít polgárai számára, ezáltal a városban működő rendszerek és szolgáltatások minőségét új szintre emelve.

Az **átfogó célok:** a kívánt jövő elérését szolgáló, átfogó hosszú távra (15-20 évre) szóló célok ágazonkénti csoportosításban. Mind a jövőkép, mind pedig az átfogó célok kijelölés a Konceptió feladata. Tekintettel arra, hogy Szigetszentmiklós hatályos településfejlesztési koncepciója már a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet által előírt struktúra szerint készült, jelen fejezet feladata az átfogó célok meghatározása is. A három átfogó cél meghatározásakor teljes mértékben figyelembe vettük a Konceptióban megfogalmazott fejlesztési irányokat, továbbá mind a három hozzájárul a koncepcióban megfogalmazott jövőkép eléréséhez.

A **stratégiai célok** az átfogó célok elérését szolgáló középtávú (7-10 év) városi célok, amelyek az épített- és természeti környezet, a gazdaság, valamint a társadalom tématerületekhez kapcsolódóan kerültek meghatározásra. Ezek egy része tematikus, másik része területi, azaz Szigetszentmiklós egy konkrét területi egységére fókuszál.

II.2. Az átfogó és a stratégiai célok kapcsolata az okos város alrendszerrel

Átfogó célok	Okos gazdaság	Okos közlekedés	Okos környezet	Okos lakosság	Okos életkörülmények/életmód	Okos kormányzás
A1 Helyi identitás megteremtése, Szigetszentmiklós népességének stabilizálása, a társadalmi integráció erősítése érdekében						
A2 Gazdaságfejlesztés, hangsúlyt helyezve a kkv-k és kiskereskedelmi egységek, szolgáltatások munkahelyteremtő identitás-erősítő képességére az önkormányzat támogatásával						
A3 A városi infrastruktúra és a kapacitáshiányos intézményrendszer fejlesztése; a természeti értékek megőrzésével.						

Általános kapcsolat; Közepes kapcsolat; Erős kapcsolat

Stratégiai célok	Okos gazdaság	Okos közlekedés	Okos környezet	Okos lakosság	Okos életkörülmények/életmód	Okos kormányzás
S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése						
S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása						
S3 Városmag kialakítása						
S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése						
S5 Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása						
S6 Vízi és szárazföldi közlekedési kapcsolatok javítása (Duna hajózhatóvá tétele)						
S7 Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása						
S8 Versenyképes alap- és középfokú oktatási rendszer kialakítása, kapcsolódást teremtve a barnamezős területek vállalkozásaival						
S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, a gazdasági együttműködés erősítése						
S10 Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása (alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a						

Stratégiai célok	Okos gazdaság	Okos környezet	Okos lakosság	Okos életkörülmények/életmód	Okos kormányzás
gazdasági együttműködés erősítésével	Általános kapcsolat	Közepes kapcsolat	Közepes kapcsolat		
S11 Betelepülő vállalkozások és lakosok számára a közmű-infrastruktúra ellátás javítása, hiányosságok pótlása (burkolt utak számának bővítése)	Közepes kapcsolat	Erős kapcsolat		Közepes kapcsolat	
S12 Intézményhálózat bővítése és infrastruktúra energiahatékonyságának növelése			Erős kapcsolat		
S13 Humán infrastruktúra és az egészségügy fejlesztése				Erős kapcsolat	Közepes kapcsolat
S14 Duna-parti fejlesztések, vendéglátó egységek kialakítása	Erős kapcsolat		Közepes kapcsolat		
S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával			Erős kapcsolat	Közepes kapcsolat	
S16 Digitális írástudás fejlesztése			Erős kapcsolat		
S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése	Erős kapcsolat				Közepes kapcsolat
S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése			Közepes kapcsolat	Közepes kapcsolat	Erős kapcsolat
S19 Autóhasználat mérséklésének ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése		Erős kapcsolat	Közepes kapcsolat		
S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása			Erős kapcsolat	Közepes kapcsolat	Erős kapcsolat
S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése			Erős kapcsolat	Közepes kapcsolat	

Általános kapcsolat; Közepes kapcsolat; Erős kapcsolat

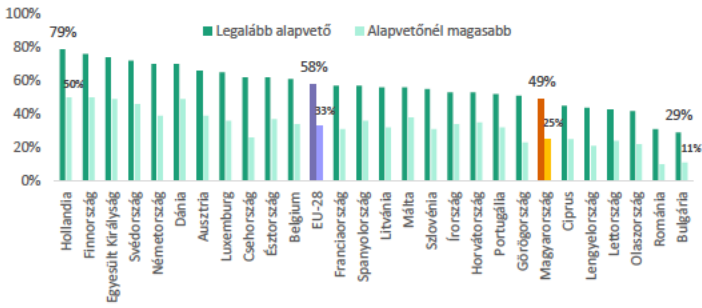
II.3. (ÚJ) STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Stratégiai cél	S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával
Probléma	Szigetszentmiklós szuburbanizációs helyzeténél fogva, a magas, gyorsan növekvő, többnyire a fővárosból kitelepülő népesség még számtalan ponton kapcsolódik Budapesthez (foglalkoztatás, oktatási intézmények, szolgáltatások, kereskedelem stb.). Ezért alvóvárosként működik, ami a helyi közösségépítést hátráltatja.
Cél indoklása	<p>A közösségi tudatformáláshoz, a városi kohézió megteremtéséhez, erősítéséhez szükség van a helyi, kisközösségi identitás erősítésére. Ennek első lépése egy olyan kommunikáció felépítése, amely tartalmazza az identitásfejlesztésben fontos elemeket (értékkataszter, helyi sajátosságokhoz kapcsolódó közösségi események szervezése stb.). A cél eléréséhez lehetőséget kínálnak a speciális nevelési programok is, amelyek bevezetése a helyi oktatási-nevelési intézményekben a fiatalok kötődését, lokálpatriotizmusát erősíti. A fenti feladatok teljesítésében a helyi civil szervezeteknek jelentős a szerepe. Elsőként e szférában ésszerű az együttműködések különböző formáinak kialakítása, hiszen ez önkéntes munkát igényel.</p> <p>A helyi lakosok bevonása (és amennyiben lehetséges a fiatalok megszólítása) a helyi döntésekbe és a projektek megvalósításába, növeli a város iránti elkötelezettséget, a fejlesztések sikeresebbek lesznek a fenntartási és üzemeltetési költségek csökkenek és jelentős közösségteremtő erejük van.</p> <p>A helyi lakosok bevonásának egyik jó példája az úgynevezett részvételi költségvetés kialakítása, amely lehetőséget biztosít a társadalmi szervezetek támogatására, illetve a város fejlesztési stratégiájában kiemelt célokhoz kapcsolódó szemléletformálásra. Az évenként támogatandó projektek kiválasztására javasolt részvételi módszerek alkalmazása, amelyek lehetővé teszik az állampolgárok számára a közpénzből megvalósuló projektek megismerését, megvitatását és rangsorolását, és megadja számukra a jogot arra, hogy valódi döntéseket hozhassanak a város gazdálkodásáról.</p>
Cél megvalósításának javasolt intézkedései	<ul style="list-style-type: none"> • Speciális oktatási-nevelési programok a helyi intézményekben • Folyamatos tájékoztató kampányok a megvalósult városfejlesztési programokról, az elért eredményekről. • Tartós partnerségi fórumok kialakítása • Lokálpatrióta szervezetek ösztönzése, támogatása • Részvételi költségvetés megvalósítása
Kapcsolódás	S1 Sport és szabadidős, valamint közösségi és kulturális terek és épületek építése, fejlesztése

	<p>S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása</p> <p>S3 Városközpont kialakítása</p> <p>S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése</p> <p>S5 Kvalifikált munkaerő megtartása és vonzása</p> <p>S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, a gazdasági együttműködés erősítése</p>
<p>Elvárt eredmények</p>	<p>A helyi identitástudat segíti a városi kohéziót, a lakossági közösségi, lokálpatrióta csoportok segítik a városi fejlesztések eredményességét és részt vesznek a város fenntartásában (pl.: zöldterületek). Az erős helyi közösségek létrejöttével a város üzemeltetési költségei is csökkennek (pl.: hulladékkezelési költségek).</p> <p>A helyi szolgáltatások, intézmények igénybevétele csökkenti a fajlagos fenntartási költségeket és a napi ingázást is csökkentik.</p> <p>A részvételi költségvetés megvalósításával a helyi szervezetek és közösség aktivitása erősödik, valódi partnerségi viszony és a közös megoldási tervek kialakítása valósul meg.</p>
<p>Edukáció</p>	<p>Többféle célcsoportot érintő edukációs tevékenység szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A helyi lakosok rendszeres tájékoztatása a közösségi részvétel előnyeiről, eredményekről. • A részvételi költségvetésben részt vevő civil szervezet, vállalatok, közösségek, oktatási intézmények megvalósításhoz kötődő oktatása, amelyen projekt-lebonyolításhoz kapcsolódó pénzügyi, szervezeti, adminisztrációs ismereteket kapnak. • Az önkormányzati dolgozók és intézmények folyamatos edukációja a partnerségi módszerekről, lehetőségekről • Fiatalok helytörténeti ismereteinek bővítése
<p>Nemzetközi és Hazai jó példák</p>	<p>Lisszabon:</p> <p>A kiemelt intervenciós területekről szóló lisszaboni helyi fejlesztési stratégia a város számára egy integrált eszköztárat kínál, amely közös irányítási folyamaton alapul. Olyan alulról felfelé építkező részvételi megközelítést szervez és hoz létre, amely biztosítja a horizontális és együttműködésen alapuló helyi megközelítést, a társadalmi, gazdasági, környezeti és városi kirekesztés csökkentése és enyhítése, valamint a társadalmi területi kohézió erősítése érdekében.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Cgdx0h7zMKs</p> <p>Pazin:</p> <p>A város, amely elkezdte bevonni polgárait a városi költségvetés elkészítésébe, oktatni őket a helyi önkormányzat működésével kapcsolatban, és ezzel kölcsönös bizalmat épített a lakosság és az önkormányzat között A „Vegyünk részt a pazini költségvetésben!” elnevezésű projekt 2014-ben kezdődött. A projektet a GONG vezette, projektpartnerek voltak Pazin városa és a „Gyermekeink Társasága”. A megvalósításban részt vett a Közfinanszírozási</p>

Intézet és a Horvát Városok Egyesülete. A projekt fő célja volt, hogy aktívan bevonja Pazin város polgárait és közvéleményét a város költségvetésének 2015-ös elfogadásába.

<http://www.urbact.hu/node/366>

Stratégiai cél	S16 Digitális írástudás fejlesztése																																																																																							
<p>Probléma</p>	<p>Az Európai Bizottság és Eurostat által koordinált lakossági IKT használatra vonatkozó adatfelvétel alapszintű digitális készségnek tekinti a szövegszerkesztő, táblázatkezelő, fénykép-, video- vagy audiofájl szerkesztő szoftverek használatát, míg a magasabb szintű digitális készségek közé sorolja a szöveget, képet, táblázatot vagy diagramot tartalmazó prezentáció vagy dokumentum készítését, a táblázatkezelő speciális funkcióinak használatát adatok rendezéséhez és elemzéséhez (válogatás, szűrés, képletek használata, diagramok készítése), illetve a bármilyen nyelven történő programozást. A felmérés alapján legalább alapszintű vagy annál magasabb digitális készségekkel a 16-74 éves lakosság 58%-a rendelkezik az EU 28 országában átlagosan, míg Magyarországon 49%-uk. Hasonlóképp alakul az előbb említettek körében az alapszintűnél magasabb digitális készségekkel rendelkezők aránya is, hazánkban a 16-74 éves lakosság negyede, míg az EU-ban a lakosság egyharmada rendelkezik alapvetőnél magasabb digitális készségekkel.</p> <table border="1" data-bbox="544 943 1249 1249"> <caption>A legalább alapszintű, vagy annál magasabb digitális készségekkel rendelkezők aránya az EU 28 tagállamában a 16-74 évesek körében, 2019)</caption> <thead> <tr> <th>Ország</th> <th>Legalább alapvető (%)</th> <th>Alapvetőnél magasabb (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Hollandia</td><td>79%</td><td>50%</td></tr> <tr><td>Finnország</td><td>72%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Egyesült Királyság</td><td>71%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Svédország</td><td>70%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Németország</td><td>69%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Dánia</td><td>68%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Ausztria</td><td>67%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Luxemburg</td><td>66%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Csehország</td><td>65%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Észtország</td><td>64%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Belgium</td><td>63%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>EU-28</td><td>58%</td><td>33%</td></tr> <tr><td>Franciaország</td><td>57%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Spanyolország</td><td>56%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Litvánia</td><td>55%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Málta</td><td>54%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Szlovénia</td><td>53%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Irország</td><td>52%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Horvátország</td><td>51%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Portugália</td><td>50%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Görögország</td><td>49%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Magyarország</td><td>49%</td><td>25%</td></tr> <tr><td>Ciprus</td><td>48%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Lengyelország</td><td>47%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Lettország</td><td>46%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Olaszország</td><td>45%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Románia</td><td>44%</td><td>45%</td></tr> <tr><td>Bulgária</td><td>29%</td><td>11%</td></tr> </tbody> </table> <p>Forrás: European Commission, 2019, Digital Scoreboard, Key Indicators: https://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries</p> <p>Az internetet nem használók aránya az idősek, nyugdíjasok és más inaktívak, az alacsony iskolai végzettségűek és a vidéki térségek lakosai körében kiemelkedően magas. Az internetet nem használók 39%-a tartozik az 55 és 64 év közötti korosztályba, míg 51%-uk a 65 és 74 év közöttiek körébe, 38%-uk alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, 23%-uk vidéki térség lakosa, 37%-uk pedig nyugdíjas vagy más inaktív személy. Ezzel szemben az internetet nem használók között a legkisebb aránnyal a fiatalok és a magas iskolai végzettséggel rendelkezők szerepelnek. 0-5%-uk 16 és 44 év közötti, 3%-uk magas iskolai végzettséggel rendelkezik.</p> <p>Szigetszentmiklós különösen fiatalos településnek számít, az előregedés tendenciája sem sújtja nagymértékben a települést. Ugyanakkor a várost inkább az alacsonyabb jövedelmű és iskolai végzettségű rétegek választják: elsősorban a felsőfokú végzettségűek arányában tapasztalható lemaradás Budapesthez képest.</p>	Ország	Legalább alapvető (%)	Alapvetőnél magasabb (%)	Hollandia	79%	50%	Finnország	72%	45%	Egyesült Királyság	71%	45%	Svédország	70%	45%	Németország	69%	45%	Dánia	68%	45%	Ausztria	67%	45%	Luxemburg	66%	45%	Csehország	65%	45%	Észtország	64%	45%	Belgium	63%	45%	EU-28	58%	33%	Franciaország	57%	45%	Spanyolország	56%	45%	Litvánia	55%	45%	Málta	54%	45%	Szlovénia	53%	45%	Irország	52%	45%	Horvátország	51%	45%	Portugália	50%	45%	Görögország	49%	45%	Magyarország	49%	25%	Ciprus	48%	45%	Lengyelország	47%	45%	Lettország	46%	45%	Olaszország	45%	45%	Románia	44%	45%	Bulgária	29%	11%
Ország	Legalább alapvető (%)	Alapvetőnél magasabb (%)																																																																																						
Hollandia	79%	50%																																																																																						
Finnország	72%	45%																																																																																						
Egyesült Királyság	71%	45%																																																																																						
Svédország	70%	45%																																																																																						
Németország	69%	45%																																																																																						
Dánia	68%	45%																																																																																						
Ausztria	67%	45%																																																																																						
Luxemburg	66%	45%																																																																																						
Csehország	65%	45%																																																																																						
Észtország	64%	45%																																																																																						
Belgium	63%	45%																																																																																						
EU-28	58%	33%																																																																																						
Franciaország	57%	45%																																																																																						
Spanyolország	56%	45%																																																																																						
Litvánia	55%	45%																																																																																						
Málta	54%	45%																																																																																						
Szlovénia	53%	45%																																																																																						
Irország	52%	45%																																																																																						
Horvátország	51%	45%																																																																																						
Portugália	50%	45%																																																																																						
Görögország	49%	45%																																																																																						
Magyarország	49%	25%																																																																																						
Ciprus	48%	45%																																																																																						
Lengyelország	47%	45%																																																																																						
Lettország	46%	45%																																																																																						
Olaszország	45%	45%																																																																																						
Románia	44%	45%																																																																																						
Bulgária	29%	11%																																																																																						

	A város demográfiai helyzetében a legfontosabb a generációk közötti digitális szakadék csökkentése. E mellett külön problémát jelent a hátrányos helyzetű népesség digitális kompetenciáinak fejlesztése.
Cél indoklása	<p>A digitális készségek fejlesztése és a digitális szakadék csökkentése a digitális ökoszisztéma egyik legfőbb kihívása – akár versenyképességi, akár foglalkoztatás-politikai, akár esélykiegyenlítési szempontból tekintünk rá.</p> <p>A digitális eszközöket és alkalmazásokat nem használó munkavállalók foglalkoztathatósága napról napra csökken, ahogy a digitális világtól távolmaradó vállalkozások versenyképessége is.</p> <p>Az okos eszközök és az internet terjedésével a közügyekről való tájékozódás, az ügyintézés, a partnerség egyre inkább a virtuális környezetbe kerül. Éppen ezért az idősebb generáció bekapcsolása a város mindennapi életébe elképzelhetetlen a digitális kompetenciák fejlesztése és digitális ismeretek terjesztése nélkül. Ez azért is jelent kiemelt feladatot, mert az idősebb generáció kisebb gyakorisággal használ digitális készségeket igénylő eszközöket és ezzel együtt a különféle szolgáltatások esetében a hagyományos csatornákat preferálják, így fokozottabb és speciális odafigyelést igényel bevonásuk a digitális folyamatokba (pl. elektronikus ügyintézés). A városban a korszerű és magas színvonalú szolgáltatások eléréséhez párhuzamosan célcsoport-specifikus edukációs feladatokat is kell rendelni, ahol az idősek és a hátrányos helyzetű lakosok kiemelt célcsoportot képviselnek. Az oktatás központi feladatának ellenére a helyi kormányzatnak lehetősége van az értékelés során feltárt oktatási létesítmények digitális felszereltség javítására.</p>
Cél megvalósításának javasolt intézkedései	<ul style="list-style-type: none"> ● Ismeretterjesztő előadások ● A gyakorlati oktatások és terápiás programok ● Digitális eszközök hozzáférésnek támogatása
Kapcsolódás	<p>S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával</p> <p>S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése</p>
Elvárt eredmények	<p>A projekt célja, hogy az idősebb generáció és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nyitottá váljanak az új típusú, digitális megoldások használatára, ● fejlődjenek a digitális eszközök és az internet használatához kapcsolódó általános ismereteik, erősödjön használati hajlandóságuk, rendelkezzenek az alapvető ismeretekkel szükségleteiknek megfelelően. <p>A projekt eredményeként javul célcsoport digitális jártassága, akik ezáltal szintén részesülhetnek a digitális megoldások előnyeiből. Könnyebbé válik kapcsolattartás, a különböző információkhoz való hozzájutás, valamint az ügyintézés. A digitális megoldások időt, energiát és nem utolsósorban forrásokat takarítanak meg számukra. Az idősebb generációk tagjai is így</p>

	<p>sikerrel tartanak lépést a korról, ezáltal ők is egyre nagyobb mértékben aktív résztvevői digitális világunknak.</p> <p>A nehezen vagy időigényesen elérhető célcsoportok is bekapcsolódhatnak a városi partnerségbe.</p>
Edukáció	<p>Célcsoportok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● idősebb generáció ● hátrányos helyzetű társadalmi csoportok
Nemzetközi és Hazai jó példák	<p>Bilbao:</p> <p>A tanfolyamok egy része a digitális írástudatlanok számára segít az alapvető számítógépes ismeretek elsajátításában, az interneten alapuló kommunikációs felületek és szolgáltatások használatának megismerésében. Bilbaoiban több központot is létrehoztak, ahol az e-kormányzás és adminisztráció használatába vezetik be a lakosságot: hogyan kell regisztrálni különböző juttatásokért, hogyan követhetők nyomon hivatalos dokumentumok, hogyan szerezhetők be online módon a szükséges hivatalos dokumentumok.</p> <p>A projekt weboldala: https://www.kzgunea.eus/eu/hasiera</p>

Stratégiai cél	S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése
Probléma	<p>A jövő gazdaságában egyre fontosabb szerepet játszanak az adatok. A városok működése során már ma is nagy mennyiségű adat keletkezik, azonban azok szisztematikus gyűjtése és kezelése jelenleg esetleges tovább értékesítse nem megoldott.</p> <p>A rohamosan terjedő digitalizáció korában már nemcsak a közadatok újrahasznosításának van nagy szerepe a gazdaság egészének fejlődésében, hanem a teljes adatgazdaságnak is, amely magában foglalja az üzleti, a tudományos szférában, sőt az egész társadalomban keletkező adatokra is kiterjedő adatipart, adatkereskedelmet és adathasznosítást.</p> <p>Az önkormányzat rendelkezik térinformatikai rendszerrel, amelyet alapvetően azért hoztak létre, hogy naprakész információt és gyors elérést biztosítson egy interaktív térképfelületen keresztül a város közérdekű adataihoz, mind a lakosok, mind az önkormányzat számára. A jelenlegi rendszer nem kellően felhasználóbarát, adatfrissítésre szorul, és nem kapcsolódik hozzá semmilyen digitális úton elérhető szolgáltatás, ügyintézés.</p>
Cél indoklása	<p>Annak érdekében, hogy az adatok hasznosítása a legnagyobb eredménnyel járjon, helyi adatpolitika kialakítására van szükség, amely stratégiai szemléleténél fogva megteremti az önkormányzati adatvagyon felmérésének, rendezésének, gyűjtésének, újrahasznosításának és fejlesztésének kereteit, kitérve az ahhoz kapcsolódó jogszabályi akadálymentesítésre (pl. helyi rendeletek felülvizsgálata, módosítása), az önkormányzat és közszolgáltató szféra kompetencia fejlesztésére, valamint az adatplatformok kiépítésére (pl. szenzorrendszerek).</p> <p>Szigetszentmiklós adatpolitikájának megalkotását szükséges összehangolni a Nemzeti Adatpolitika alapelveivel, szerkezetével és intézkedéseivel.</p> <p>A települési adatok kezelését a hazai szabályozás két alapvető koncepcionális pillér, a település irányítás és önkormányzati működés, illetve a közadatok és az átláthatóság mentén közelíti meg. A meghatározó, országos léptékű fejlesztési programok és jogszabályi kezdeményezések célja ennek megfelelően egyrészt az önkormányzatok és közszolgáltatók döntéshozatalát és működését belsőleg megkönnyítő, átlátható rendszerbe helyező megoldások fejlesztése (pl. ASP, IKIR, 4TR, E-közmű rendszerek), valamint a közérdekű adatközlés kereteinek biztosítása (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról, 2012. évi LXIII. törvény a közadatok újrahasznosításáról).</p> <p>A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy az e-kormányzás területén komoly kihívást jelent egy olyan platform létrehozása, mely integráltan minden ágazatra kiterjed, gördülékenyen működik, átlátható és hatékony szolgáltatást nyújt a döntéshozatalban, tervezésben.</p> <p>Ma a meghatározó feladat az adattárházak és adatportálok létrehozásának</p>

	<p>döntően műszaki kérdéskörén túl inkább a hasznosítási programok létrehozását jelenti. Olyan eszközök és folyamatok létrehozását tehát, amelyek kompetenciát fejlesztenek önkormányzati (és piaci / civil) oldalon, valamint aktívan bevonják a különböző szereplőket az adatok gyűjtésébe, feldolgozásába, cseréjébe és az ezekre épülő fejlesztésekbe.</p> <p>A fejlett, demokratikus berendezkedésű államok adatpolitikái különösen a települési szinten a nyílt adatkezelésre és a facilitált, részvételi hasznosításra építenek, gyakran magukba foglalva az adatgyűjtés részvételi kezelését is.</p>
Cél megvalósításának javasolt intézkedései	<ul style="list-style-type: none"> • Szigetszentmiklói adatpolitika kialakítása • Open data adatkörök kommunikációja, terjesztése • A potenciális felhasználók edukációja • A vállalkozások és a lakosság bevonása az adatgyűjtésbe • Városkártya applikáció kialakítása
Kapcsolódás	<p>S7 Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása</p> <p>S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, a gazdasági együttműködés erősítése</p> <p>S10 Idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása (alternatív közlekedési módok, tematikus turisztikai utak, szálláshelyek kialakítása) lehetőségek felmérése (konferencia és egyházi turizmus) a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatásával, a gazdasági együttműködés erősítésével</p> <p>S15 Helyi identitás erősítése az oktatás, az ismeretterjesztés és a helyi szervezetek bevonásával</p> <p>S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése, önkormányzati belső és külső kapcsolatainak fejlesztése</p>
Elvárt eredmények	<p>Az adatstratégiában megfogalmazott stratégiai irányok mentén, a városban széles körű adatgyűjtést és feldolgozást lehetővé tevő adatplatformok és arra épülő alkalmazások segítségével nyílt adatplatform valósul meg.</p> <p>A feldolgozott adatokat mindenki számára könnyen elérhetőek, felhasználhatók. A nyílt adatok így segíthetik a városlakók tudatosságát, elsősorban a környezetvédelmi, energiahatékonysági és közlekedési kérdésekben. Ezen kívül az elérhető városi adatok a piaci szereplők innovációs tevékenységét is segíti, ezzel gazdasági növekedést is eredményez.</p> <p>Az nyílt adatplatform segíti a működő vállalkozásokat, az adatok elérhetőségével új vállalkozási létrejöttét ösztönözi és növeli a város ismertségét és attraktivitását, ezzel segíti a gazdasági fejlődést.</p>
Edukáció	<p>Fontos egyrészt az önkormányzati és közszolgáltató szféra szereplőinek edukációja annak érdekében, hogy az önkormányzat és intézményeinek adatvagyonának kezelésével kapcsolatos tevékenység stratégiai szintre kerüljön.</p> <p>Másrészt pedig a városhasználók széles körű tájékoztatása elengedhetetlen arról, hogyan válhatnak közvetlenül adatgyűjtők, és az általuk generált</p>

	adatoknak milyen jelentőségük lehet a város fejlődése szempontjából.
Nemzetközi és Hazai jó példák	<p>A londoni adatstratégia küldetése, hogy London lássa el a világ legdinamikusabb és legtermékenyebb városi adatpiacot. Felismerték, hogy a városi adatpiacon minden „adatpartner” hatással lehet a város társadalmi, gazdasági és szolgáltatási kihívásaira. Ahhoz, hogy ez megtörténhessen, a súrlódásokat a városi adatok megosztása és értékorientált kiaknázása terén minimálisra kell csökkenteni. A város adatai így a főváros alapinfrastruktúrájának részét fogják képezni, továbbá megfelelő alapot nyújtanak innovációk létrejöttének ösztönzéséhez, a gazdaságos működéshez és a gazdaság növekedéséhez.</p> <p>https://files.datapress.com/london/dataset/data-for-london-a-city-data-strategy/2016-05-19T15:39:34/London%20City%20Data%20Strategy%20March%202016.pdf</p> <p>Open Data témakörben a finn Helsinki Region Infoshare (Helsinki regionális adatszolgáltatás) hozott létre egy olyan projektet, melynek célja, hogy a régió közigazgatásainak nyilvántartásait és adatait könnyebben hozzáférhetővé tegye. A szolgáltatás ingyenes és bárki számára elérhető, legyenek cégek, vállalkozók, egyetemek, kutatóintézetek, kormányzati hivatalok vagy városok.</p>

Stratégiai cél	S18 Városirányítási és üzemeltetési rendszerek fejlesztése
<p>Probléma</p>	<p>Szigetszentmiklós talán legnagyobb problémája a jelentős levegő- és zajterhelés. A méréseket azonban alkalmanként végzik, megfelelő monitoring rendszer nem áll rendelkezésre. A környezeti adatokat mérő szenzorok folyamatos adatellátást biztosítanak a környezeti viszonyokról, amelyekre alapozva új forgalomtechnikai megoldások vezethetők be, vagy gyors és rugalmas beavatkozások eszközölhetők (pl. határérték túllépés esetén azonnali forgalomkorlátozás), de a rendelkezésre álló adat eszköz is a város kezében, amellyel felléphet a környezetterhelő beruházások és a környezetszennyező cégek ellen.</p> <p>A monitoring rendszer hiányából fakad az is, hogy tulajdonképpen egyáltalán nem áll a város rendelkezésére adat vízgazdálkodásáról, vízgyűjtő területéről és a keletkezett csapadékvíz mennyiségéről. A lehullott csapadék mérésével tervezhető és kialakítható a város csapadékvíz-elvezető rendszere, fejleszthetők zöldfelületei és zöldinfrastruktúrája, amellyel egészségesebb és biztonságosabb környezet alakul ki.</p> <p>A környezeti adatok megosztása a lakossággal vagy a helyiek bevonása a környezeti adatok gyűjtésébe szemléletformáló hatással bír, amely a város környezettudatosságának szempontjából kulcsfontosságú. A lakosság ökológiai tudatának erősítésével előtérbe kerül pl. a közösségi közlekedés használata, amellyel nő a város környezeti fenntarthatósága.</p>
<p>Cél indoklása</p>	<p>A közszolgáltatások és további települési szolgáltatások digitalizációja segíti a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőséget, amely alapján változtatja meg a városi életmódot.</p> <p>A városban telepített (telepítendő) szenzorok, illetve a városhasználók által generált adatok, a különböző fogyasztási mérőeszközök stb., rengeteg adatot szolgáltatnak. Ennek a nagy számú, sokszor valós idejű adatnak a feldolgozásához, elemzéséhez, rendszerezéséhez további felhasználásához egy ún. városi dashboard, azaz irányító vagy döntéstámogató, városirányítási rendszer kialakítása szükséges.</p> <p>A térinformatikai alapon működő városirányítási rendszerek alkalmasak a helyhez kötött információk tárolására, gyors megjelenítésére és összetett elemzésére, amely megkönnyíti a városüzemeltetést, a tervezést és a döntéshozást, ugyanakkor folyamatos monitoring lehetőséget biztosít az elindított programok értékelésére. A megoldással a különböző funkciókat (városüzemeltetés, városirányítás stb.) könnyen lehet vezérelni, az elérhető adatokat valós időben monitorozni, lehetséges továbbá azokat összesíteni, menteni, illetve vizuálisan megjeleníteni.</p> <p>A városirányítási rendszer segítségével lehetővé válik a város közlekedési, energetikai vagy környezeti helyzetének gyors és könnyű áttekintése. A jelenlegi és a prediktív elemzések segítik a döntéshozókat a fejlesztési irányok meghatározásában. Az adatok felhasználásával a városirányítási döntések akár</p>

	<p>valós időben is történhetnek pl. forgalomszervezésnél.</p> <p>A feldolgozott adatokat mindenki számára könnyen elérhetővé, felhasználhatóvá lehet tenni, akár egy telefonos applikáción keresztül. A nyílt adatok segíthetik a városlakók tudatosságát, elsősorban a környezetvédelmi, energiahatékonysági és közlekedési kérdésekben. Ezen kívül az elérhető városi adatok a piaci szereplők innovációs tevékenységét is segíti, ezzel gazdasági növekedést is eredményez.</p> <p>A város területfejlesztési elképzeléseinek meghatározásakor, a tervezett programok, tervek készítésekor, illetve a szakmai munkát követő politikai döntések meghozatala során pontos ismeretek kell legyenek a demográfiai és társadalmi, környezeti, illetve a gazdasági folyamatokról. A fejlesztési, tervezési feladatok ellátása során az ágazati információkat helyhez kötöten és egymással szintetizálva szükséges vizsgálni, hiszen csak így lehet kellően megalapozott elemzéseket készíteni. Megfelelő döntések csak gondosan előkészített elemzésekre támaszkodó programok, tervek alapján hozhatók.</p> <p>Egy, a városban mért adatokat összegző és elemző döntéstámogató rendszer kialakítása gyors és hatékony megoldást kínál a növekvő népesség környezeti és közlekedési problémáinak kezelésében. A valós idejű adatokra alapozott döntések a meglévő szolgáltatások színvonalát egy magasabb szintre helyezik, a pontos igényeknek megfelelően pedig új szolgáltatások és együttműködések alakíthatók ki a környező településekkel.</p>
<p>Cél megvalósításának javasolt intézkedései</p>	<p>Javasolt először megvizsgálni a már meglévő rendszer használhatóságát, tovább fejleszthetőségét, amennyiben kellően felhasználóbarát és megfelelő alapot nyújt a tervezett funkciók kialakítására, úgy a meglévő rendszer adatfrissítését, további adatkörökkel való bővítését biztosítani kell, valamint ahhoz kapcsolódóan képzéseket szükséges indítani az önkormányzati dolgozó és a lakosok részére. Amennyiben a meglévő rendszer nem alkalmas a bővítésre, úgy a tapasztalatokból kiindulva új rendszer kialakítása szükséges.</p> <p>Fontos szempont, hogy a kibővített információs rendszer minden, a város számára elérhető, gyűjthető adatot képes legyen kezelni, az okos eszközök segítségével létrehozott (big data) monitoring adatokat be tudja építeni, és jó alapot biztosítson a városi dashboard kialakítására.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szigetszentmiklósi térinformatikai alkalmazás folyamatos fejlesztése, frissítése • Városi dashboard kialakítása (városvezetés számára a város infrastruktúrájának nyomon követése, vezérlése és optimalizálása) • Városi adatgyűjtő és monitoring hálózat kiépítése, bővítése (szenzorok kialakítása)
<p>Kapcsolódás</p>	<p>S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása</p> <p>S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése</p> <p>S7 Befektetői, beruházói kör definiálása és városmarketing kidolgozása</p>

	<p>S9 Szolgáltatások, vállalkozások megtelepedésének ösztönzése, a kkv-k munkahelyteremtő képességének támogatása, a gazdasági együttműködés erősítése</p> <p>S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése</p> <p>S19 Autóhasználat mérséklésének ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése</p> <p>S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása</p> <p>S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése</p>
<p>Elvárt eredmények</p>	<p>A cél, hogy a kialakított információs, monitoring és üzemeltetési rendszer segítse az önkormányzat munkáját, támogassa a városi döntéshozást, ugyanakkor átláthatóvá tegye a város helyzetét, a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatokat, ezzel javítva a kormányzás eredményességét és jelentősen csökkenti a városüzemeltetési költségeket.</p>
<p>Edukáció</p>	<p>Kétféle célcsoportot érintő edukációs tevékenység szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzati dolgozók számára képzés az alkalmazás lehetőségeiről, illetve az adatfrissítésről • A helyi lakosok, vállalatok részére figyelemfelhívó kampány, tájékoztatás az elérhető adatokról
<p>Nemzetközi és hazai jó példák</p>	<p>COCKPIT - KÖLN</p> <p>Köln város számára kialakított adatkezelő rendszer központi eleme az úgynevezett Urban Pulse adatplatform, amely képes bármilyen a városban előállított adat befogadására és nyílt szabványok segítségével adatot és információt szolgáltat a különböző adatfogyasztók számára. A városi adatok származhatnak a forgalomirányítási rendszerektől, városi társaságoktól, például energiatermelőktől vagy a különböző szenzorok méréseiből. Valamennyi adat valós időben kerül feldolgozásra hozzáadott érték (= információ) generálásához. Az adatokat tárolják, hogy történeti adatsorok is rendelkezésre álljanak az adatelemzéshez.</p> <p>A döntéstámogató rendszer alkalmazásától számos eredményt várnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A COCKPIT segítségével könnyen mérhetők a Horizon 2020 célok, bemutatható mit tesz Köln városa ezek teljesítéséhez és a jelenlegi beavatkozások milyen eredményeket értek el. Ez az információ hasznos lehet más városok polgármestereinek, vagy más érdekelt felek vagy intézetek számára, akik olyan intézkedéseket keresnek, amelyek segítségével városuk okos vagy okosabb lesz. • A megjelenített információk adatszolgáltatásként is rendelkezésre állnak, így a szolgáltatás- és az alkalmazásfejlesztőket segíti, hogy ezen információk felhasználásával új ötleteket dolgozzanak ki, új értéknövelt információkat és adatokat hozzanak létre a felhasználók számára. • Az információ felhasználható továbbá a forgalmi áramlások, az energiafogyasztás és a termelés irányítására és optimalizálására, a

kibocsátások mérésére a jövőbeni várostervezés számára, valamint annak meghatározására, hogy mely intézkedések hatottak leginkább a Horizon 2020 célok elérésére.

Forrás: www.grow-smarter.eu

Dunakeszi Város Önkormányzata

Az Intermap Kft. FORTE®MAP 8.1 térinformatikai rendszere teljeskörűen támogatja az önkormányzati ügyintézési és döntéshozatali folyamatokat. Dunakeszi Város Önkormányzatánál olyan – jelenleg – egyedülálló megoldás került bevezetésre, amely során:

- Egyedi felméréssel a város teljes virtuális lenyomatát elérhetik az ügyintézők a FORTE®MAP 8.1 térinformatikai rendszerben.
- Bármely közterületi pozícióból teljes körpanorámás képet kaphatnak az ügyintézők.
- A körpanorámás képeken a közterületi objektumok (buszmegállók, hulladékgyűjtő edények, lámpaoszlopok, KRESZ táblák, utcabútorok, játszóeszközök stb.) térbeli helyzete rámutatással meghatározható, és a térinformatikai rendszerben megjeleníthető: Ilyen módon teljes - több mint 20.000 elemből álló - közterületi nyilvántartást építettek fel a projekt során. Az objektumokra teljes ügyintézési folyamat építhető.
- A körpanorámás képeken mérések végezhetők és az ügyintézők a napi munkájuk során az irodából releváns információkhoz juthatnak azonnal, helyszíni kiszállás nélkül. A fenti eredményeket saját fejlesztésű, GeoMeter® 600 körpanorámás felmérő műszerrel érték el, amely automatikusan együttműködik a FORTE®MAP 8.1 térinformatikai rendszerrel. A megoldáshoz később hozzákapcsolták a FORTE® Ügyfélszolgálati Rendszert, amely kiszolgálja az európai színvonalú ügyfélfogadást. Az ügyfélszolgálati rendszer számos, az ügyintézési munkát lerövidítő funkciójából a legfontosabbak:

	<ul style="list-style-type: none">○ a személyes ügyélfogadás alkalmával azonnal legenerálhatók a kérelem nyomtatványok, amelyek később azután elektronikusan elérhetők a rendszerből○ az adott ügyféllel folytatott összes interakció (e-mail, call center hívások, személyes megjelenések stb.)○ a call center és ügyfélpult hangrögzítés integráció megoldott, a rögzített beszélgetések visszakereshetők○ kiterjedt vezetői információk○ körlevél küldés előkészítése.
--	---

Stratégiai cél	S19 Autóhasználat mérséklésének ösztönzése, közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztése
Probléma	<p>Az ország lakosságának csaknem harmada napi szinten ingázik. A kisebb, illetve agglomerációs településeken élők döntő többsége nem talál helyben munkát, így ingázni kénytelen: minél kisebb településről van szó, annál jellemzőbb az ingázás. A 10 ezer főnél kevesebb lakosú települések esetében az ingázás aránya meghaladja a 60%-ot is². A napi közlekedést jelentősen befolyásolják a hét napjai és azon belül a napszakok. Országos szinten az utazások 40%-a munkába járás, amelyek 94%-ban a hétköznapokra koncentrálódnak, és amelyhez közlekedési eszközként főként a személygépkocsi használatát választják a lakosok. A közlekedés időbeni hullámzására a napszakok (a reggeli elindulás és a délutáni hazaérkezés) vannak a legnagyobb hatással, amelyek rendszerint az ingázás célpontjait jelentő településeken ezekben az órákban csúcsforgalmat és közlekedési dugókat, torlódásokat eredményeznek. A csúcsforgalommal járó kellemetlenségek (várakozási idő, az utak zsúfoltsága stb.) azonban nincs hatással a személygépjármű-használatra: a személygépjárművek kényelmes utasait még egy zsúfolt, nehezen és költségesen átjárható városban is nehéz más közlekedési mód irányába terelni, arányuk – függetlenül a helyi viszonyoktól – tulajdonképpen állandó³.</p> <p>Szigetszentmiklóson általában a parkolási igényeket kielégítő parkolók, P+R parkolók kiépültek. A település népességének további növekedésével az igény várhatóan erősödni fog, amelyet kezelni kell. A parkolásra vonatkozó információk nem érhetőek el egy platformon.</p> <p>Szigetszentmiklós közösségi közlekedésének két formája van: a HÉV (H6) valamint az autóbusz. Az előbbi infrastruktúrája elavult, menetrendje kedvezőtlen, hosszú utazási idővel jellemezhető. Az autóbuszos napi ingázás a be- illetve kivezető utakon közúti-torlódási idővesztéssel szembesül. E problémák megoldásához mindkét terület fejlesztésére szükség van, a személygépkocsi használat visszaszorításával párhuzamosan. A város a környezetbarát járműállomány tekintetében a Pest megyei járásszékhelyek átlagának középmezőnyében helyezkedik el. A középértéket elsősorban a tehergépjárművek környezetkímélő üzemanyag-használatának elmaradottsága okozza, miközben a személygépkocsikon belül a hibrid és elektromos autók száma folyamatosan növekszik a településen, ami megköveteli a megfelelő töltőinfrastruktúra kiépítését. További feladat a jelenleg elmaradott városi kerékpárút-hálózat fejlesztése.</p>
Cél indoklása	Az autómentes közlekedés támogatására már számos országban indítottak átfogó programot „egészséges utcák” néven. A program lényege, hogy a városi

² KSH: A lakossági közösségi és egyéni közlekedési jellemzői, 2012. in: Statisztikai Tükör. VII. évf. 47. szám

³ A budapestiek körében elterjedt a közösségi közlekedés, akik az országos átlagnál lényegesen nagyobb arányban használják a tömegközlekedési eszközöket a személygépkocsi helyett.

	<p>közterület- és közlekedésfejlesztést egy általánosabb célnak, méghozzá az azokat használó emberek egészségi állapotának és életminőségének javításának kell alárendelni. A motorizáció visszaszorítása, a forgalom optimalizálása az egyik kulcskérdés, amely segíti a levegő- és zajszennyezés mérséklését.</p> <p>Szigetszentmiklóson agglomerációs helyzetéből adódóan rendkívül magas a napi ingázók száma és az átmenő forgalom is erős terhelést okoz. A stratégiai cél elsősorban a helyben lakók autómentes közlekedésének ösztönzését célozza.</p> <p>Az intelligens közlekedési rendszerek célja a forgalom valós idejű monitorozása, a különböző forgalomirányító és forgalmat befolyásoló rendszerek egységes rendszerben történő kezelése, továbbá a keletkezett forgalmi információk célzott, több szempontból történő felhasználása a forgalmi viszonyok optimalizálása érdekében⁴.</p> <p>A rendszer integrálja a különböző – esetleg korábban szeparáltan működő - forgalmi monitoring funkciókat, úgymint például forgalomfigyelés, -számlálás, ellenőrzés, egyéb közlekedési adatgyűjtés, és lehetővé teszi a közlekedés forgalom szerinti dinamikus kontrollját, új helyi szolgáltatásokkal történő összekapcsolását. A rendszerbe kötött objektumok (pl. parkolási létesítmények) segítségével az utakon zajló forgalomról rendszer szintű valós képet ad, a beérkező információk alapján befolyásolja a jelzőlámpák működését, támogatja az operatív beavatkozások, továbbá tájékoztatja a gépjárművekkel közlekedőket a forgalom aktuális alakulásáról.</p> <p>Az adatgyűjtést különböző eszközök biztosítják, ilyenek lehetnek forgalomfigyelő és -elemző kamerák, amelyek a forgalmi eseményekhez kapcsolódó információkat – pl. sebesség, jármű darabszám, rendszámfelismerés és rendszámhoz kapcsolódó képi információk, parkolóhelyek stb. – állítanak elő. A kamerák adatai egy központi adattárba jutnak, amelynek feladata a forgalmi eseményeket és a forgalmat jellemző mért adatok fogadása, tárolása. Az így kialakuló adatbázisban a begyűjtött adatok könnyen kereshetők, hozzáférhetők.</p>
<p>Cél megvalósításának javasolt intézkedései</p>	<p>Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése Közösségi közlekedést igénybe vevő lakosság támogatása P+R szolgáltatások fenntartása, folyamatos fejlesztése Autómentes övezetek kialakítása Elővárosi kötőtpályás közlekedés fejlesztése</p>
<p>Kapcsolódás</p>	<p>S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása S4 Közbiztonság és közlekedés biztonság növelése S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése</p>
<p>Elvárt eredmények</p>	<p>Az napi ingázók egyéni autóhasználatának csökkentésével csökken a városi levegő és zajterhelés, ezzel a lakók életminősége javul, az egészségügyi problémák csökkennek.</p> <p>Az autómentes zónák kijelölésével egészséges élhető közterek jönnek létre, amely növeli a város élhetőségét és a helyi közösségek kialakulását is segítik.</p>

⁴ A ITS fejlesztések keretei európai szinten a 2010/40/EU számú ún. ITS Direktíva adja meg.

<p>Edukáció</p>	<p>A helyi lakosok részére folyamatos figyelemfelhívó kampány, tájékoztatás az közlekedési okozta környezeti problémákról, az autómentes közlekedés alternatív lehetőségeiről.</p>
<p>Nemzetközi és Hazai jó példák</p>	<p>Az inkább forgalomcsillapítottnak tekinthető 5500 lakosú freiburgi Vauban lakónegyedsajátossága, hogy nincsenek a járművek behajtását korlátozó fizikai akadályok. Viszont a sebességet korlátozták, így a főutakon legfeljebb 50 km/h-val, a kisebb utakon 30 km/h-val szabad haladni (1. ábra). A parkolás erősen korlátozott, így a helyiek stellplatzfrei kifejezéssel, azaz parkolómentesként utalnak Vauban utcáira. Annak ellenére, hogy autóknak nem tilos a behajtás, a Vaubanban lakók között az autótulajdonosok aránya jelentősen alacsonyabb a német átlagnál (561), csupán 172 autó jut ezer lakosra.</p> <p>https://levegomunkacsoport.blog.hu/2020/05/04/automentes_lakonegyedek?fbclid=IwAR1MVvJg6RaVqnm0HYs5PV6sgkHQoCMHOnKqxiviVsV-nE6_xXaiLRwAVZw</p> <p>CITS Intelligens Közlekedésirányító Platform (Copenhagen Intelligent Traffic Solutions)</p> <p>A CITS egy közlekedésfigyelő és irányító platform, amellyel valós idejű adatok alapján lehet összehangolni a város közlekedését, és segíteni annak folyamatosságát, megelőzni a fennakadások, torlódások kialakulását. A projekt részeként olyan WI-fi hozzáférési pontok hálózatát telepítették, amelyek képesek kommunikálni a környező wi-fire csatlakozott eszközökkel anélkül, hogy a személyes adatokra vonatkozó jogokat megsértenék. A rendszer az így összegyűjtött adatokat továbbítja egy felhő alapú adattárba. A rendszer lehetővé teszi a város számára, hogy valós időben nyomon kövessék a forgalmi viszonyokat, és különféle szimulációt végezzenek. Az adatvizualizációs platform segít a forgalom osztályozásában, a forgalmi és a hosszú távú viselkedési tendenciák azonosításában az úthasználók körében. Lehetővé teszi továbbá, hogy betekintést nyerjünk a forgalmi viszonyok és más olyan tényezők közötti összefüggésekbe, mint az időjárás, a közúti munkák vagy különleges események stb. A szimulációs mód lehetővé teszi a város számára, hogy a korábbi adatok trendjein alapuló különböző hipotéziseket fejlett matematikai modellekkel együtt vizsgálják. Számos szimuláció végrehajtható, alkalmazásokként futtatható - például a közlekedési lámpák időzítésének változása által hogyan változnak a buszjáratok útvonalai; vagy a csúcsforgalom, különböző sebességkorlátozások alapján.</p> <p>https://stateofgreen.com/en/partners/city-of-copenhagen/solutions/copenhagen-intelligent-traffic-solutions/</p>

Stratégiai cél	S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása
Probléma	<p>A klímaváltozás mindenkit érintő folyamat, amely a jövőben jelentős kihívások elé állítja az önkormányzatokat is. A klímaváltozás hatására várható hőségnapok a hóhullámok és forró napok számának növekedése, amely az arra érzékeny csoportok körében (gyermekek, fiatalok, idősek, szív-és érrendszeri problémákkal küzdők) az egészségügyi problémák gyakoribbá válását és hóhullámok idején a halálozások gyakoriságának növekedését eredményezheti.</p> <p>A klímaváltozás hatására a szélsőséges időjárási események gyakoriságának növekedése várható, ezért a területi és helyi igazgatási szerveknek fel kell készülniük az intenzív, nagy erejű széllel járó viharok, szélsőséges csapadékesemények okozta elöntésekből fakadó károk megelőzésére, illetve elhárítására.</p> <p>Klimatikus szempontból Szigetszentmiklóson a magas népsűrűség, a külterületek ipari létesítményekkel való beépítettsége, az alacsony erdősültség és közösségi zöldterület arány mentén fogalmazhatók meg az éghajlatváltozás negatív hatásaival szembeni tennivalók. Elsősorban e mutatókban maradt el a hasonló települések átlagától.</p>
Cél indoklása	<p>A globális klímaváltozás századunk egyik legjelentősebb kihívása. Egy olyan változás, ami közvetlen, vagy közvetett módon minden társadalom életére jelentős hatással lehet. Annak érdekében, hogy az ebből fakadó nehézségekkel meg tudjunk birkózni a probléma megelőzésére – a kibocsátások jelentős csökkentésére – és a már elkerülhetetlen hatásokhoz való alkalmazkodásra egyaránt nagy hangsúlyt kell fektetnünk.</p> <p>Az éghajlatváltozás hatékony kezeléséhez nem elég a már bekövetkezett károk kezelése, hanem tervezetten kell fellépni a kibocsátások csökkentéséért, továbbá előrelátóan felkészülni a várható hatásokra. Ezt a tudatos felkészülést, a tevékenységek tervezett végrehajtását és az eredmények nyomon követését szolgálja városi szintű éghajlatpolitikai tervezés.</p> <p>Az éghajlatváltozás várható hatásai az élet szinte minden területét érinthetik, ezért azok elhárításának érdekében a különböző szakterületek együttműködésére van szükség. Ezekre a várható kihívásokra, a változásokhoz való adaptációhoz javasolt egy összetett, átgondolt intézkedési stratégia kidolgozása, amely végrehajtása biztosítja az érintett szakterületek együttműködését, az érzékeny társadalmi csoportok védelmét az infrastruktúra szükséges átalakításának tervét.</p> <p>A klímaváltozás kezelésének helyi kialakítására, a célok és feladatok meghatározására, valamint a végrehajtás folyamatos ellenőrzésére az Európai Bizottság 2015. október 15-én létrehozta a Polgármesterek új⁵, egységesített</p>

⁵ Korábban ún. Fenntartható Energia Akciótervben (SEAP) a 2020-ig elérendő célokat és feladatokat rögzítették a 2008-2015 között csatlakozó települések, közösségek.

	<p>Klíma- és Energiaügyi Szövetségét (Mayors Adapt – Polgármesterek Alkalmazkodnak). A szövetség három alappillért, a szén-dioxid (CO₂) csökkentést, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, valamint a biztonságos, fenntartható és elérhető energiát támogatja. Az Aláírók elkötelezettek abban, hogy aktívan járulnak hozzá az Európai Unió (EU) azon célkitűzésének megvalósításához, amely szerint 2030-ig az üvegházhatást okozó gázok (ÜHG) mennyiségét legalább 40%-kal csökkentik, valamint vállalják, hogy a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást segítő intézkedéseket vezetnek be. Annak érdekében, hogy a politikai kötelezettségvállalást gyakorlati intézkedések és projektek kövessék, az aláírók elfogadják, hogy a helyi (önkormányzati) határozattól számított két éven belül benyújtják Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervüket (SECAP), vázolja a végrehajtani kívánt legfontosabb tevékenységeket.</p>
<p>Cél megvalósításának javasolt intézkedései</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) kialakítása ● A klímaváltozás várható hatásait bemutató szemléletformálás ● Lakossági aktivitásra, cselekvésre épülő gyakorlatorientált alternatívák támogatása, amely a klímaváltozás hatásainak mérséklését segíti elő ● Klímaadaptációs ismeretek átadása, alkalmazkodási stratégiák bemutatása
<p>Kapcsolódás</p>	<p>S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése</p>
<p>Elvárt eredmények</p>	<p>A klímaadaptációs intézkedések megvalósításával javul a város környezeti állapota, egészséges életkörülmények alakulhatnak ki.</p> <p>A projekt elmaradása esetén a klímaváltozás várható speciális helyi hatásai nem kerülnek azonosításra, ezzel a szükséges védelmi, megelőző intézkedések elmaradnak. A várható negatív hatások megrongálhatják a városi infrastruktúrát, rontják az életfeltételeket, veszélyeztetik a lakosok egészségét.</p> <p>A tervezési folyamat eredményeként elkészülő cselekvési terv magában foglalja az alkalmazkodási és kibocsátáscsökkentési törekvéseket és beavatkozásokat, valamint az előző kettő eléréséhez szükséges tudás, tudatosság, életmód kialakítását szolgáló szemléletformálást, az ezek megvalósításához szükséges eszközöket, forrásokat és intézményi struktúrát, valamint a stratégia megvalósításának nyomon követését is.</p> <p>A klímaadaptációs beavatkozások kidolgozásánál a lakosság igazolt bevonása a tervezés korai szakaszától kezdve elvárás.</p>
<p>Edukáció</p>	<p>Fontos a helyi szereplőket érintő szemléletformálás, a klímavédelmi célkitűzések megismertetése és népszerűsítése.</p> <p>A témán belül elvárás:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● a klímaváltozás Magyarországon várható hatásainak bemutatása, különös tekintettel az adott térségre, ahol a település elhelyezkedik, ● a klímaváltozásra hatással lévő emberi tevékenységek bemutatása, ● a terület speciális adaptációs intézkedések népszerűsítése, ● olyan lakossági tevékenységek oktatása, népszerűsítése, amely csökkenti a klímaváltozás negatív hatásait.

<p>Nemzetközi és Hazai jó példák</p>	<p>Mintastratégia: Vecsés Város Klímastratégiája 2018-2030, kitekintéssel 2050-ig. A klímabarát települések szövetsége megbízásából, Európai Unió támogatásból készült mintastratégia, segítséget nyújt más városok számára is saját stratégiájuk elkészítéséhez.</p> <p>http://klimabaratsreter.eu/images/tudastar/8/kepek/Vecses_mintastrategia.pdf</p> <p>Covenant of Mayors: A Polgármesterek Szövetsége a világ legnagyobb helyi klíma- és energiaügyi akcióra irányuló városi mozgalma. A kezdeményezés mostanra már 57 ország több mint 7.000 helyi és regionális önkormányzatát tömöríti magában, egybegyűjtve egy világméretű, többszereplős mozgalom erősségeit, valamint azt a technikai és módszertani támogatást, melyet az elkötelezett hivatalok ajánlanak fel. A Polgármesterek Globális Szövetsége az elmúlt nyolc év során Európa határain belül és kívül nyert tapasztalatokat fogja kamatoztatni, valamint a kezdeményezés kulcsfontosságú sikertényezőire fog építeni: az alulról építkező kormányzásra, a többszintű együttműködési modellel és a kontextus-vezérelt cselekvési keretre.</p> <p>https://www.polgarmesterekszovetsege.eu/hu/</p>
---	--

Stratégiai cél	S21 Zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztése
Probléma	Szigetszentmiklóson problémát okoz, a városra jellemző erős közlekedési eredetű levegőszennyezés. A külterületi területhasználat módja (kevés erdőterület, nagyüzemi mezőgazdaság dominál), valamint a meglévő zöldterületek fragmentáltsága, gyenge ökológiai állapota, a városszéleken meglévő egyedi természeti adottságok ellenére nem tudja kompenzálni a káros környezeti, klimatikus hatásokat. A zöldfelületek hiányosságai ugyanakkor tovább növelheti a város klímaváltozással szembeni sérülékenységét mind a hősziget hatást, mind az extrém csapadékok által okozott problémákat tekintve.
Cél indoklása	<p>A zöldterületek, a családiházak kertjei, a külterület természetközeli területei, a folyópartok egységesen alkotják egy terület zöldinfrastruktúra hálózatát.</p> <p>A zöldinfrastruktúra koncepciót az Európai Bizottság 2009-es Fehér könyv a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásról (COM[2009] 147 Final)⁶ című dokumentuma (2009) vezette be az EU politika részeként. Az Európai Bizottság szerint a zöldinfrastruktúra alapvető szerepet játszik a felaprózódás, a fragmentáció és a nem fenntartható földhasználat csökkentésében, mind a Natura 2000 területeken mind azokon kívül. A Bizottság egyúttal hangsúlyozza az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartásának és helyreállításának szükségességét és az ebből származó többszörös előnyöket.</p> <p><i>„zöldinfrastruktúrának nevezzük azokat a természetes és félig természetes területeket, valamint egyéb növényzettel fedett és ökológiai funkciót betöltő területek stratégiaileg megtervezett hálózatát, amelyet úgy terveztek és irányítanak, hogy széleskörű ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtására legyenek képesek”⁷.</i></p> <p>A zöldinfrastruktúra egy tervezett hálózat, amely egyaránt magába foglalja a vidéki és a városi növényzettel borított területeket a természetes területektől kezdve az intenzíven fenntartott települési zöldfelületekig. Multifunkcionális erőforrás, amely sokoldalú ökoszisztéma szolgáltatások nyújtására képes, ökológiai funkciót tölt be és hozzájárul életminőség növeléséhez. Tervezése, kialakítása és kezelése a fenntarthatóság alapelveit követi.</p>
Cél megvalósításának javasolt intézkedései	<ul style="list-style-type: none"> ● zöldfelületi kataszter kialakítása ● zöldinfrastruktúra tudatos hálózatfejlesztése ● zöldinfrastruktúra elemek fenntartása és folyamatos fejlesztése a közösség bevonásával ● a magánterületi zöldfelületek nyilvántartása, fenntartásának

⁶ Adapting to climate change: Towards a European framework for action, Brussels, 1.4.2009 COM(2009) 147 final

⁷ European Commission, „Green Infrastructure (GI) — Enhancing Europe’s Natural Capital” (2013), http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d41348f2-01d5-4abe-b817-4c73e6f1b2df.0014.03/DOC_1&format=PDF.

	támogatása ismeretterjesztő kiadványokkal és tanácsadó szolgáltatással
Kapcsolódás	S2 Városrészek harmonikus fejlesztése – játszóterek, rekreációs közterek, street workout parkok kialakítása S20 Klímaadaptációs és szemléletformáló programok kialakítása
Elvárt eredmények	A zöldinfrastruktúra hálózat fejlesztésének első lépésére létrejövő nyitott, online zöldfelületi kataszter, amelyen keresztül a lakosok ismereteket kapnak a környezetükben lévő fákról, azok egészségi állapotáról és levegő- és klímavédelmi szerepükről. A kataszter több szempontból is katalizálhatja a későbbi zöldfelületi bővítéseket. Egyrészt a pontos felmérés jó alapul szolgál a tudatos hálózatfejlesztéshez, másrészt a nyílt adatbázis növeli a lakosok elkötelezettségét a zöldinfrastruktúra elemek fenntartása iránt. Az online rendszerben kialakítható egy olyan párbeszédpanel, amely lehetőséget nyújt a lakosoknak, hogy a zöldfelületekkel kapcsolatos problémájukat jelezzék, igényüket kifejezzék új zöldfelületek, fasorok iránt.
Edukáció	A város zöldinfrastruktúra hálózatának kialakításához elengedhetetlen a szemléletformálás, a lakosság környezettudatosságának növelése. Ezt segíti elő a tervezett kataszter. A kataszter sikerességéhez, használatához javasolt tevékenységek: <ul style="list-style-type: none"> ● online oktató, bemutató videó készítése (az eszköz célja, használata) ● iskolai népszerűsítő program, használatához kapcsolódó helyismereti versenyek kiírása ● az elérhető adatbázishoz kapcsolódó hackatonok szervezése ● az idősebb korosztályok számára szervezett bemutató, segítő foglalkozások ● a kataszter segítségével elérhető információkról, azok felhasználásáról, elért eredményekről készített rendszeres hírek, bemutató videók, szórólapok ● az aktív felhasználók bevonása a későbbi tervezésbe, döntéshozásba.
Nemzetközi és Hazai jó példák	A New York Fa katasztere térképen ábrázolja a város összes utcai fáját. A felhasználók hasznos információkat kapnak a fákról, a korukról, egészségi állapotukról. Lehetőségük van megjelölni kedvenc fáikat, megosztani azt a barátaikkal. Lejegyezhetik és megoszthatják a gondozási és a fához kapcsolódó tevékenységüket. https://tree-map.nycgovparks.org/

III. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE: OKOS VÁROS MŰKÖDÉSI MODELL

III.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek (Fejlesztések koordinálása)

III.1.1. Az okos város működési modell bevezetését támogató változáskezelés (szabályzók és ösztönzők) megtervezése

A smart city gondolkodásmód egyik alapelve, hogy nem a technológiaorientáció a lényeg, hanem a fő célközönség, a „smart városlakó” valós igényeinek kielégítése. Az okos város modell bevezetéséhez kapcsolódó szabályozási és változáskezelési feladatok körében az alábbiak teljesítése szükséges:

- Okos város szabályozási modell kidolgozása, szabályozási elemek, szintek megalkotása;
- Az okos város fejlesztések által indokolt szervezeti és intézményi struktúrák, működési módszerek, eljárások változásának szabályozási elemekbe való leképezése, szabályozások teljeskörű kidolgozása, elfogadásra történő előkészítése (rendelet tervezetek, utasítások stb.);
- Változáskezelési terv javaslat kidolgozása (érintettek, érintettek szerinti fő üzenetek összeállítása érdekében);
- Partnerségi csoport intézményesített működési feltételeinek kidolgozása, szabályozása, változást érintő partnerségi célok meghatározása, közös jövőkép definiálása;
- Partnerségi csoportban egyeztetendő a változáskezelési javaslat és a fő üzenetek, amely alapján a közreműködési módok, bevonások módja kerül pontosításra;
- Az elfogadott változáskezelési terv megvalósításának menedzselése, koordinálása;
- Jelentés készítése a változáskezelési program megvalósulásáról.

III.1.2. Adatkezelési elvek

Az önkormányzatok adatkezelésének újragondolása, egyes fejlesztési platformok megnyitása, a proaktív együttműködés az innovációs szektorokkal (KKV, kreatív iparágak, helyi közösségek, oktatás stb.) komoly segítséget jelenthet helyi szinten, illetve komoly versenyképességet és elismerést hozhat regionális szinten (ld. Bécs, Amsterdam, Koppenhága, Bilbao vagy más városok smart city programjai).⁸

A város működése, a köz- és magán szolgáltatások igénybevétele során jelentős mennyiségű adat keletkezik. A szervezet -és működésfejlesztés részét képezi annak meghatározása, hogy milyen

⁸ Ennek részei olyan EU fejlesztési keretprogramok is, mint a városi szolgáltatások megosztható fejlesztését célzó CitySDK, vagy a nyílt forráskódú, városi adatbázisokra épülő alkalmazásfejlesztési platform, a FiWare. Ez utóbbi startup befektetési programmal is bír.

módon kerüljenek felhasználásra a kapcsolódó adatok, hogyan épülhetnek be az önkormányzati döntéshozatali folyamatokba, mely adatok lehetnek részei a nyitott adatplatformnak, amely a város innovációs potenciálját és gazdasági teljesítő képességét jelentősen növelik.

Az okos város adatkezeléssel összefüggő feladatok közé tartozik annak részletes vizsgálata, hogy a helyi közszolgáltatások elemzési, tervezési és feladatméretezési feladatait direkt vagy indirekt módon támogatni képes központi rendszerek (pl. IKIR, TEIR stb.), adatbázisok milyen módon és milyen funkciók megvalósításával képesek segíteni az okos város technológiákkal támogatott szolgáltatásnyújtást, a szolgáltatási paraméterek meghatározását, valamint milyen szinergiák érvényesíthetők az okos szolgáltatások során keletkező adatok és a központi adatbázisok között a közszolgáltatási minőség javítása érdekében, milyen adattárolási, vagy interfész kapcsolatok létrehozása lehet célszerű a mindenkori hatályos Uniós és hazai adatvédelmi jogszabályoknak való teljes megfeleléssel.

Központosítás és közösségi kezdeményezések

A terület legfontosabb kérdése az okos városok irányításában megjelenő technológiai és adatkezelő rendszerek nyomán létrejövő változások. Az önkormányzati szektor és az e-közigazgatás számára fejlesztett és forgalmazott szolgáltatások integrációs és felügyeleti lépései gyakran átlépik a modern demokráciákban kialakult jogi és szuverenitási kereteket. Ez elsősorban az állampolgári szuverenitás és függetlenség területén érzékelhető, de hasonló dilemmákat vet fel az önkormányzati adatok kezelése, a közműszolgáltatások elérhetősége. Mivel a szolgáltatások többségét nagy vállalatok forgalmazzák és kezelik, így olyan adatok birtokába jutnak, amelyek korábban elképzelhetetlenek lettek volna –ahogy az önkormányzatok és az államok is minden eddiginél többet tudnak meg polgáraikról a magánszféra határait rutinszerűen átlépő adatgyűjtő rendszerek segítségével.⁹

A mérleg másik oldalán természetesen a személyes adatgyűjtő és adatkezelő rendszerek állnak, amelyek leglátványosabb eleme a mobil informatikai eszközök és a hozzájuk kapcsolódó felhő alapú szolgáltatások digitális-fizikai hibrid ökoszisztémája. Ezekkel az egyes állampolgárok is folyamatosan adatokat szolgáltatnak magukról, ami kellő ismeretek híján a teljes kiszolgáltatottságig fokozódhat. Ugyanakkor a fogyasztási, közlekedési stb. adatok jelentősége és népszerűsége azt is jelzi, hogy a városi szolgáltatások és a közművek adatai és kezelésük felett már nincs a hatóságoknak kizárólagos fennhatósága. A mai alulról érkező kezdeményezések sikere és gyakorlatias, konstruktív jellege gyakran éppen annak köszönhető, hogy az informáltság már nem az önkormányzatok hozzáállásának függvénye.

⁹ A Frost & Sullivan piacelemzés arra is felhívja a figyelmet, hogy az önkormányzatoknak gyakran nincs vagy nem lesz elegendő forrása arra, hogy teljes birtokosává váljon a vállalati szolgáltatási csomagoknak. Ennek fényében négy fajta domináns piaci modell várható ebben a szektorban: Build Own Operate (BOO), Build Operate Transfer (BOT), Build Operate Manage (BOM) and Open Business Model (OBM). Ezek mindegyike jelentős kompetenciákat és tudást sorol át az államigazgatásból a piac kezébe.

Mindenki érdeke, hogy a két pólus a gyakorlatban egy együttműködő, egymással kompatibilis rendszert alkosson a rivalizálás és a konfliktusok helyett, ami minden partnert új, eddig gyakran szokatlan szerepek felé mozdít. A tanulási folyamat közös, és a sikeres smart city programok (pl. Amszterdam, Bécs) ezt is leképezik, egyszerre fejlesztve a városokat és a városlakó polgárokat.

Adatbiztonság és személyes biztonság

Az eddig nem ismert mennyiségű és felbontású adat kezelése, tárolása, elemzése nyilvánvaló biztonsági kérdéseket vet fel. Ezek részben kiszámíthatók: abban a korban, amikor az információ a gazdaság alapvető terméke, mindenki érintett és érdekelt a róla létrejövő, vagy általa létrehozott adatok kezelésének, tulajdonlásának, biztonságának átláthatóságában. Ez elsősorban oktatás és szemléletformálás kérdése.

További, és vélhetően egyre nagyobb kérdést jelent a területen a rosszindulatú támadások, a terrorizmus és a szürke, illetve fekete piaci tevékenységek hatása. Mászt jelent egy hacker támadás egy email szerver ellen, és mászt egy vízmű társaság vagy egy áramszolgáltató irányító egységei ellen. Ez a kérdés nem csupán a nagy, városi rendszerek léptékében, hanem a hálózatba kapcsolt háztartási eszközök (IoT) elterjedésével a magánszféra számára is egyre aktuálisabb.

III.1.3. Koordinációs szervezet

Az okos város stratégia fontos részét képezi a fejlesztési folyamatra vonatkozó újszerű működési modell szükségessége, amely a település, térség vagy város fejlesztésének mikéntjét rögzíti. Cél az okos város fejlesztések konszenzuson alapuló tervezése, sikeres végrehajtása és hosszú távú működ(tet)ése.

Az önkormányzatok felépítésének, működésének sajátossága, hogy az egyes szakterületek elkülönülnek egymástól, ezáltal a városfejlesztési projektek megvalósítását is a leggyakrabban vertikálisan strukturált osztályok vagy szervezetek irányítják, hasonlóan Szigetszentmiklóshoz. A silószerű működés általában nem tudja biztosítani a fejlesztések sikeres megvalósításához és fenntartásához szükséges átfogó tervezést, így a beruházások az esetek többségében valódi stratégiai tervezés nélkül kerülnek kijelölésre és megvalósításra, többnyire a rendelkezésre álló EU-s források által irányított módon. A fejlesztésekben részt vevő további partnerekre (pl. helyi vállalkozások, megoldásszállítók, egyetemek stb.) is általában jellemző az elszigetelt működés.

A külföldi gyakorlat is azt mutatja, hogy nem elégséges ezt az integrációs-koordinációs szerepet egy, a város működési hierarchiáján belül már meglévő, kizárólag önkormányzati szereplőkből álló szervezeti egységre bízni¹⁰, hiszen az egyes vertikumok közötti horizontális koordináció, együttműködés és a megfelelő kommunikáció hiánya jelentős problémát okoz a fejlesztések tervezésében és megvalósításában (pl. információszigetek, átfogó stratégiai elképzelés hiánya, feladat töredezettsége, elmosódott felelősségi körök).

¹⁰ Okos Város Fejlesztési Modell – Tervezési útmutató (Lechner Tudásközpont, 2017)

Ennek eredményeképp kevés esetben valósulnak meg a város adottságainak, potenciáljának, valódi igényeinek leginkább megfelelő fejlesztések. Több fejlesztés – akár egy időben történő – megvalósítása esetén az esetleges szinergiák nem kerülnek kihasználásra, amely jelentősen rontja a beruházások összhatékonyosságát, közép és hosszú távon pedig jelentős üzemeltetési és fenntartási többletköltségeket is okoznak.

A silószerű működés kérdését egy olyan „rendszerintegrátor” szervezet létrehozása oldhatja meg, amely a horizontális koordináció biztosításáért egy tisztázott felelősségi körrel rendelkezik. A sikeres koordináció megkövetel egy valóban multi- vagy interdiszciplináris csapat felépítését, amely szervesen integrálódik/kapcsolódik az önkormányzat jelenlegi rendszerébe.

A város vezetésének érdemes olyan hosszú távú partnerségekben gondolkodni, amelyekben keresztül komplex megoldásokat kaphat és nem veszik el a különböző megoldásszállítók rész megoldásokra fókuszáló kínálati tengerében. Az önkormányzatok kezében jelenleg kevés eszköz van, a szakértelem pedig nem áll rendelkezésükre, amely segítené őket megtérülő, okos megoldásokkal támogatott egyéb fejlesztési projektek tervezésében és megvalósításában, így a források bevonására nagyon korlátozottak a lehetőségeik.

Egy működőképes modell lehet az a felállás, amikor a „rendszerintegrátor” szervezet pl. egy közös tulajdonú céggént jön létre az önkormányzattal és egy lehetséges finanszírozóval, hiszen a városnak nem ad hoc megoldásszállítóra, hanem tartós, a közös érdekeket maximálisan figyelembe vevő partnerekre van szüksége. Az új cég kialakítása megnyithatná az utat pénzügyi források bevonásához települési léptékben, hiszen a különböző pénzügyi finanszírozási formák egy része eleve a közös tulajdont szabja meg alapfeltételként (lásd később VFA). Ezzel az önkormányzat működése részben vagy egészben piaci alapokra helyeződne át, amely biztosítja a gazdasági fenntarthatóságot. Azok az önkormányzatok, amelyek ki tudják alakítani az újszerű együttműködések rendszerét, a későbbiekben jelentős tapasztalati háttérrel vághatnak neki az új támogatási időszaknak, amikor várhatóan egyre inkább a visszatérítendő típusú támogatások lesznek elérhetőek a különböző fejlesztések finanszírozására.

III.1.4. Kommunikáció – edukáció – fejlesztés egyensúlya

A különböző fejlesztési projektek befejezése után gyakran tapasztalható, hogy nem hozzák az elvárt eredményeket. Ennek okai nem feltétlenül a kivitelezésbe becsúszott esetleges hibákban keresendők. Előfordulhat, hogy már az elérni kívánt célok rosszul lettek definiálva, és az eredményektől függetlenül ezeknek a céloknak teljesen megfelelő megoldás született.

A problémát gyakran az okozza, hogy a projekt nem fordít elég figyelmet a kommunikációra, így nincs megfelelő kapcsolata a végfelhasználókkal. Ez már a felmérésnél és a célok megfogalmazásánál is gondot okozhat, de a projekt konkrét megvalósítása során hatványozottan fontos, hogy az érintettek folyamatosan értesüljenek a fejleményekről és legyen lehetőségük visszajelzésre az eredményekkel kapcsolatban.

Hasonlóan fontos az edukáció, ugyanis hiába tudnak az érintett felhasználók egy adott szolgáltatás vagy termék bevezetéséről, ha nem tudják használni, az életükbe és napi működésükbe illeszteni, a kívánt eredményeket nem érheti el.

Éppen ezért bármilyen okos település megoldás tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a szolgáltatás, edukáció és kommunikáció három pillérének folyamatos és együttes fejlesztésére, finomhangolására.

A tervezett fejlesztésekhez kapcsolódóan belső és külső kommunikációs, valamint edukációs tervet szükséges kidolgozni. A kommunikációs terv alapvető fontosságú a kulcsszereplők motivációjának fenntartása miatt, valamint a lakossági elkötelezettség megerősítése érdekében.

A kommunikációs terv hatékonyságát biztosítja az összes elérhető kommunikációs csatorna tudatos, strukturált alkalmazása.

III.1.5. Fenntarthatóság

A társadalmi és környezeti értelemben vett fenntarthatóság mellett a gazdasági fenntarthatóság kiemelt fontosságot élvez az okos település stratégiák megvalósítása során.

Csak úgy érdemes a tervezett projekteknek nekiállni és megvalósítani a fejlesztéseket, ha rögtön a kezdetekkor megalkotásra kerül egy üzleti terv, ami mentén biztosítható a kezdeti beruházás forrásigénye, illetve a különböző projektek későbbi üzemeltetése, fenntartása. Amennyiben ez nem teljesül, idővel le kell állítani, fel kell számolni már megvalósult projektelemeket vagy forrásokat kell átcsoportosítani más szolgáltatásoktól, ami végső soron biztosan a szolgáltatási szint romlásához fog vezetni.

Ezért is szükséges és érdemes a projektet komplex egészként kezelni, hiszen, ha a projektet vertikális szolgáltatás és termék részprojektek egészének tekintjük, könnyen belátható, hogy vannak közöttük könnyen (pl. energiahatékonysági beruházások) és egyáltalán nem megtérülő beruházások (pl. térfigyelő rendszer).

Amennyiben egy valós, jó üzleti tervet sikerül az okos város cselekvési terv mellékleteként megalkotni, amelyből világosan látszanak az egyes elemekhez rendelt források, megtérülési számítások, akkor előállhat az a kívánatos állapot, hogy a különböző EU-s és hazai támogatási források rendelkezésre állása esetén nem a meghirdetett forrásokhoz keres egy adott település projektet, hanem már létező projektelképzeléséhez keres forrásokat, így a támogatás betölti valódi szerepét, katalizálja a fejlesztéseket, javítja a megtérülési időt.

A nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján piaci és állami forrásokat egyaránt érdemes bevonni a fejlesztésekbe, és az okos város projektet is javasolt vegyes finanszírozási modellben megvalósítani.

Ha nem megfelelőek a pénzügyi számítások, az üzleti tervezés, akkor az egyik legnagyobb nehézséget az üzemeltetési időszak finanszírozása jelenti majd, hiszen erre sem az EU, sem hazai központi források nem állnak rendelkezésre!

Éppen ezért, a projekt és a település vezetésének a beruházások és szolgáltatások vonatkozásában piaci jellegű finanszírozási modellekben is gondolkodnia kell, illetve kifejezetten koncentrálni kell már a kezdetekkor nem csak a költséghatékonyságot eredményező, hanem új, az önkormányzat számára bevételt jelentő szolgáltatások kialakítására és az ezt koordinálni képes szervezeti formák megteremtésére.

III.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítás szervezeti kereteinek meghatározása

III.2.1. Település szervezeti, folyamat és- működésfejlesztése

Az okos város működési modell adaptálásával egy település élhetőbbé szeretne válni. Többek közt hatékonyabbá, gazdaságosabbá, egy szóval „okosabbá” kívánja tenni a működését, ezzel kedvező lakó-, illetve vállalkozási környezetet és magasabb életminőséget teremtve. Az okos település esetében kiemelt szerepet játszik az okos technológiák alkalmazása és az egyre nagyobb mennyiségben keletkező, mind naprakészebb adatok használata a döntések előkészítése, meghozatala során. Az okos működés, az innovatív szolgáltatások és technológiák ugyanakkor a városüzemeltetést minden ágát is érinti, és új szemléletet igényel a város jövőképeinek megvalósításában.

Az okos technológiák testreszabott, a mindennapi működésbe történő zökkenőmentes és hatékony illesztése érdekében szükséges a helyi irányítási struktúra, a kapcsolódó helyi közszolgáltatások, a városüzemeltetési folyamatok és az üzleti, valamint szervezeti intézményi működési és együttműködési modellek elemzése és fejlesztése is.

Az okos város működési modell alkalmazása ugyanakkor nem tud sikeresen megvalósulni öncélú, technológia vezérelt folyamatok és szemléletmód alkalmazása mellett. A sikerhez **elengedhetetlen az alábbiak részletes elemzése**, és a megfelelő megoldások kialakítása:

- a **város hogyan válik alkalmassá** arra, hogy az új, okos város működési modellnek/elveknek megfelelően kialakított szolgáltatásokat, új technológiákon alapuló megoldásokat – akár egyes jelenleg ismert elvek alapján működtetett szolgáltatásaival párhuzamosan fenntartva – bevezesse, tervezési és működtetési, továbbá elemzési folyamataiba, intézményi-, feladatellátási, felelősségi és HR, valamint költségvetési gazdálkodási működési rendjébe, ellenőrzési és visszamérési folyamataiba, nem utolsó sorban településfejlesztési céljainak elérésébe beépítse
- a **város hogyan lesz képes** az új, vagy új elvek mentén szervezett szolgáltatások elterjesztésére, kommunikálására, igénybeviteléhez kapcsolódó ismeretátadás hatékony és eredményes lebonyolítására, a lakosság és vállalkozások megszólítására, az okos fejlesztési elveknek megfelelő széleskörű érdekelti bevonás megvalósítására.
- a **szolgáltatásokat igénybe vevők, a városlakók hogyan** szereznek tudomást a fejlesztések eredményeiről, hogyan **veszik** azt **használatba** mindennapjaikban, célcsoportonként milyen motivációs eszközök, kommunikációs üzenetek, bevezetési tevékenységek segítik mind a kommunikációt, mind a szolgáltatást igénybe vevő lakosság, illetve vállalkozások, mind pedig az önkormányzati intézményrendszer bevonását az okos elveknek megfelelő szolgáltatások fejlesztésébe, kialakításába. Milyen intézkedések szükségesek a fejlesztések közösségi és egyéni hasznosságának megismertetésére, kommunikálására, megértésének segítésére.

Okos Város szervezeti és működési feltételrendszer kialakítása

A szervezet -és működésfejlesztés fő elemei:

- **A települési és szolgáltatásfejlesztési célok vizsgálata az okos város törekvés és lehetőségek függvényében, valamint indikátorok meghatározása**

A feladat célja a szervezetfejlesztési igények és keretek rögzítése, a szolgáltatásszervezés és az okos elveknek megfelelő működtetést érintő városi „diagnózis”, egy okos város érettségi modell elemeinek fejlesztések előtti teljesülési szintjének felmérése. Az okos város célok teljesülésének mérését lehetővé tevő indikátorok meghatározása, indikátorok és mérési folyamatának kidolgozása, a bázisértékek meghatározásának támogatása szintén kiemelt feladat

- **Okos szervezeti felépítés tervezése**

Szigetszentmiklós város önkormányzat szervezeti struktúrájának, önkormányzati modelljének elemzése az okos működés tükrében

Vizsgálati fókusz:

- Milyen szervezeti egység végzi az okos város modell bevezetését, az okos megoldások koordinációját az önkormányzaton belül? Milyen kompetenciákra van szükség, és a szükséges kompetenciák rendelkezésre állnak-e, milyen módon biztosítsa az önkormányzat ezeket a kompetenciákat: mit kell és lehet a városi intézményrendszeren belülről és mit kívülről biztosítani? Milyen struktúrában szervezze meg az önkormányzat az okos ügyekért / szolgáltatásokért / szemléletformálásért felelős szervezetet az önkormányzat: pl. polgármester alá rendelt, vagy az egyes szakterületen szükséges okos ügyekért felelős kijelölése?

Mindenképpen vizsgálni kell az okos megoldások üzemeltetésének külső lehetőségeit is, partnerségi, jogi modellek felvázolásával.

- A kialakítandó megoldások mindegyike erős technológiai, informatikai és információs irányultságú, ennek megfelelően kiemelten vizsgálandó, hogy hol helyezkedik el az „IT szervezet”, vagyis az **informatikai szolgáltatások kialakítását végrehajtó, majd azt a mindennapi működtetési feladatokba illesztő részleg**. Alapvető kérdés például, hogy minden nagyobb szervezeti egység saját informatikai szolgáltató háttérrel rendelkezik, vagy egy központi informatikai csoport látja el a város működtetéséhez szükséges valamennyi informatikai feladatot? Képes-e az informatikai részleg követni a trendeket, és innovátorként is helytállni, az egyes megoldások által érintett szakmai területek intézményeivel hatékonyan együttműködni?

Az okos város fejlesztés keretében létrejövő technológiai megoldások közszolgáltatási feladatok ellátásával kapcsolatos működtetési, fenntartási és üzemeltetési követelményeire tekintettel, Szigetszentmiklós Város számára ki kell dolgozni a szervezeti rendszer felépítésének lehetséges alternatíváit. A kidolgozott verziók elemzése után vezetői egyeztetések keretében szükséges meghatározni a legjobb szervezeti megoldást. Végrehajtandó feladatok része az elfogadott szervezeti felépítési irány részleteinek kidolgozása és belső szabályozási rendszerbe illesztésére vonatkozó javaslatok kidolgozása.

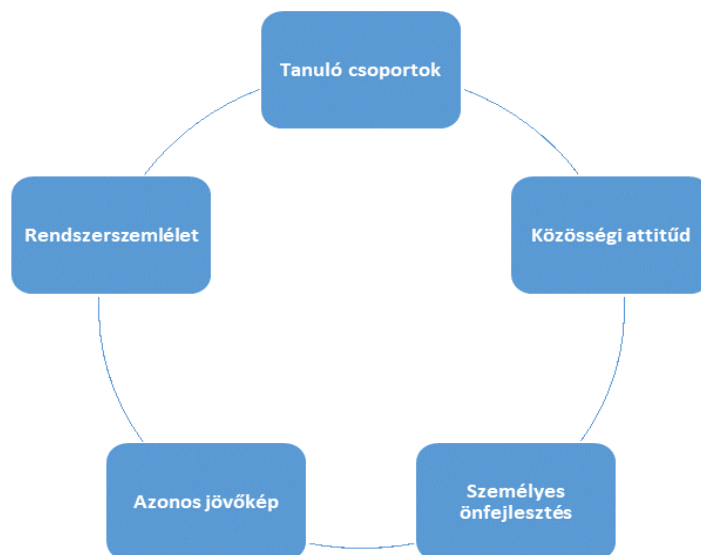
- **Az okos szolgáltatás biztosításához kapcsolódó települési folyamatok kidolgozása**

Az „okos városok” lényege, hogy élhetőbb, a lakosság igényeihez jobban alkalmazkodó és azokat kiszolgáló települések jöjjenek létre. A feladat fókuszában a bevezetésre kerülő okos megoldások igénybevételével, a szolgáltatások működtetéséhez kapcsolódó önkormányzati és a szolgáltatás teljesítésében részt vevők feladatainak és felelősségeinek, valamint a kapcsolódó folyamatok részletes megtervezése és kidolgozása áll. Az okos szolgáltatások biztosításához kapcsolódó települési folyamatok kidolgozása és bevezetése során az alábbi feladatok teljeskörű ellátása szükséges:

- Az érintett folyamatok meghatározása (folyamatjegyzék az érintettek megjelölésével);
- Folyamatok szereplőihöz kapcsolódó felelősség-, hatáskör tervezése, vonatkozó üzemeltetési és felügyeleti folyamatok kialakítása mind az önkormányzat polgármesteri hivatala, mind a releváns üzemeltető szervezetek és intézmények tekintetében;
- A folyamattervezést támogató koncepcionális döntési pontok gyűjtése – vezetői döntés-előkészítő anyagok kidolgozása;
- Részletes folyamatmodellézés és a folyamat dokumentációk elkészítése (folyamatábrák és leírások formájában);
- Az új, módosított folyamatok szerinti működés oktatása.

- **Tanuló szervezet létrehozása, feltételek biztosítása**

Az okos város irányítása szükségessé teszi, hogy a polgármesteri hivatal, valamint az okos város üzemeltetésben érintett intézmények a korábbiakhoz képest jelentős mértékben megnövekedett innovációs és alkalmazkodási képességekkel, valós tanuló szervezetként működjenek. A tanuló szervezetek kialakításának és működésének 5 alappillére az alábbiak szerint összegezhető:

Tanuló szervezet létrejöttének feltételei

- **Azonos jövőkép.** A munkatársak tevékenységét és magatartását egy közös értékeken alapuló, olyan egységes jövőkép határozza meg, amely egyéni, személyes jövőképükre épít. Ezen állapot megteremtése és fenntartása folyamatos vezetői, illetve munkatársi feladat.
- **Rendszerszemlélet.** Gondolkodásunkat és döntéseink meghozatalát az átfogó összefüggések és a hosszútávú tendenciák keresése, értelmezése jellemzi. A vezetői magatartásminták meghatározó eleme a rendszerek létrehozása és fenntartása.
- **Közösségi attitűd.** Az intézményi kultúra mélyén gyökerező látásmód, szemlélet, amely az egyéni gondolati sémákat, előfeltevéseket meghaladja, a szervezeti működést jelentősebb mértékben meghatározza. A közösségi attitűd fenntartása és minőségi fejlesztése folyamatos szervezeti és vezetői tevékenység.
- **Személyes önfelkészítés.** Szervezeti szinten prioritást élvez a személyek önfelkészítésének támogatása, az egyén fejlődőképességének kibontakoztatása annak érdekében, hogy a szervezet és az egyén céljai a lehető legnagyobb mértékben egybeessenek, mely a hosszú távú hatékony és eredményes működés alapja.
- **Tanuló csoportok.** A szervezetben a tanulás, az intézményesített fejlődés az egyéni tanuláshoz képest elérhető nagyobb hatékonyság érdekében csoportokban zajlik, interakciók és csapatmunka, csoportos gondolkodás útján.

Az okos város fejlesztések által indokolt változások érdekében, a szervezeti működés fejlesztése során fel kell mérni a város ún. tanuló szervezet érettségi szintjét. Ezen felmérés eredményei alapján megalapozottan kerülhet kidolgozásra a szervezet humánfókuszú fejlesztésének akcióterve. Az akcióterv lényegi tartalmi eleminek célzott oktatásokat, vezetői

on-the-job támogatást, jövőkép kidolgozást, személyes fejlesztési tervek kidolgozását kell rögzítenie.

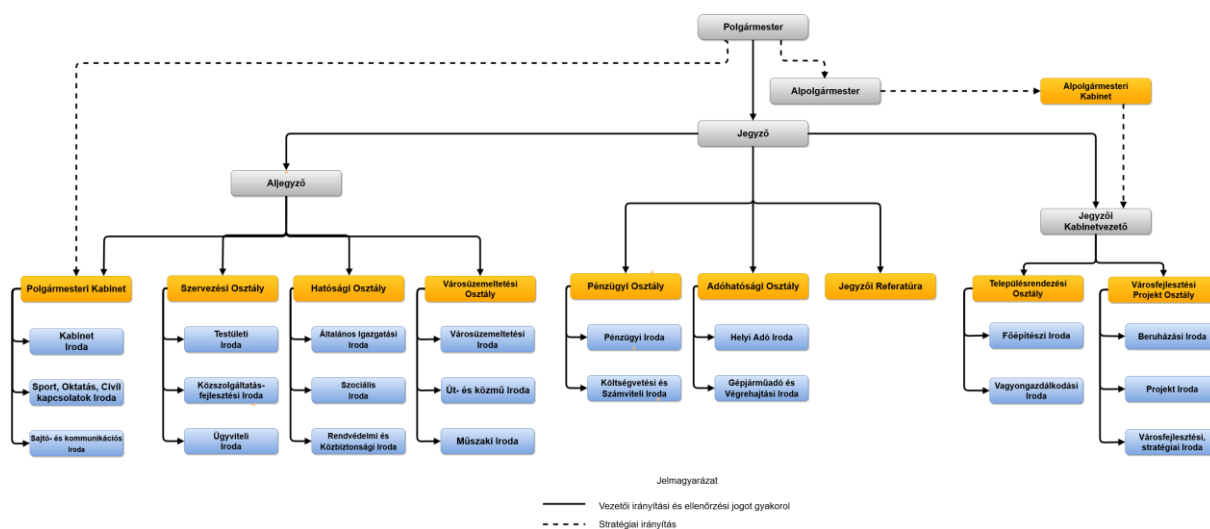
III. 2. 2. Szigetszentmiklós önkormányzati működésének okos város szempontú felmérése

A Lechner Tudásközpont által kidolgozott Okos város fejlesztési modell különös hangsúlyt helyez az önkormányzat működésének belső keretrendszerének vizsgálatára.

Az infokommunikációs és egyéb technológiai megoldások bevezetése alapvetően megváltoztatja a városok működését, a fejlesztések érintik a városok infrastruktúráit, valamint azok üzemeltetését. Éppen ezért elengedhetetlen a városok, így Szigetszentmiklós önkormányzati működési modelljének, folyamatainak vizsgálata, különös tekintettel a városi szolgáltatások, a város digitális infrastruktúrája és adatvagyonára, a működtetésben résztvevő szervezetek és azok együttműködésének feltárása. Ennek érdekében az önkormányzat szervezeti egységeinek és intézményi dolgozói között jelen dokumentumhoz egy online felmérés készült.

Szigetszentmiklós Polgármesteri Hivatalának jelenlegi szervezeti felépítése (félkövérrel kiemelve azokat az osztályokat/irodákat, amelyek képviselői kitöltötték a kérdőívet):

- Polgármester
- Polgármesteri Kabinet
 - Kabinet Iroda
 - Sport, Oktatás, Civil Kapcsolatok Iroda
 - **Sajtó - és Kommunikációs Iroda**
- Alpolgármester
- Alpolgármesteri Kabinet
- Jegyzői Kabinetvezető
 - Településrendezési Osztály
 - Főépítészeti Iroda
 - Vagyongazdálkodási Iroda
 - **Városfejlesztési Projekt Osztály**
 - Beruházási Iroda
 - Projekt Iroda
 - **Városfejlesztési, Stratégiai Iroda**
- Jegyző
- Aljegyző
- **Szervezési Osztály**
 - Testületi Iroda
- **Közzolgáltatás-fejlesztési Iroda**
 - Ügyviteli Iroda
- **Hatósági Osztály**
 - Általános Igazgatási Iroda
 - Szociális Iroda
 - Rendvédelmi és Közbiztonsági Iroda
- Városüzemeltetési Osztály
 - Városüzemeltetési Iroda
 - Út- és Közmű Iroda
 - Műszaki Iroda
- Pénzügyi Osztály
 - Pénzügyi Iroda
 - Költségvetési és Számviteli Iroda
- **Adóhatósági Osztály**
 - Helyi Adó Iroda
 - Gépjárműadó és Végrehajtási Iroda
- **Jegyzői Referatúra**

Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése (Forrás: <http://szigetszentmiklos.hu/index.php?mid=310>)

Szigetszentmiklós egyes szakterületekhez kapcsolódó intézményei (félkövérrel kiemelve azokat az intézményeket, amelyek képviselői kitöltötték a kérdőívet):

- **Egészségügy**
 - Házi orvosok
 - Fogorvosok
 - Gyermekorvosok
 - Gyógyszertárak
 - Szakorvosi Rendelőintézet
 - Védőnői Szolgálat
 - Mentőállomás
 - Központi Orvosi Ügyelet

- **Oktatási-nevelési Intézmények**
 - Bölcsődék
 - Városi Bölcsőde I.
 - Városi Bölcsőde II.
 - **Vackor Integrált Bölcsőde**
 - Óvodák
 - Szigetszentmiklói Napraforgó Óvoda
 - Szigetszentmiklói Napraforgó Óvoda - Szivárvány Tagóvoda
 - Szigetszentmiklói Csicsergő Óvoda
 - Szigetszentmiklói Mocorgó Óvoda
 - **Szigetszentmiklói Akácliget Óvoda**
 - Szigetszentmiklói Napsugár Óvoda

- Szigetszentmiklói Pitypang Óvoda
- Szigetszentmiklói Konduktív Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Általános Iskolák
 - Szigetszentmiklói Bíró Lajos Általános Iskola
 - Szigetszentmiklói Ádám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
 - Szigetszentmiklói József Attila Általános Iskola
 - Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium
- Gimnáziumok és Szakközépiskola
 - Kardos István Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium
 - Szigetszentmiklói Batthyány Kázmér Gimnázium
 - Érdi SZC Csonka János Műszaki Technikum
- Pedagógiai Szakszolgálat
 - Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szigetszentmiklói Tagintézménye
- Szigetszentmiklói Tankerületi Központ

- Szociális intézmények
 - Szigetszentmiklós Család- és Gyermejkölési Központ
 - **Vadgesztenye Szociális Intézmény**

- Közművelődési Intézmények
 - **Városi Könyvtár és Közösségi Ház**
 - Kulturális és Művészeti Intézményeket Működtető Iroda (KIMIR)
- Szigetszentmiklói Városi Sportcsarnok
- Gazdálkodó Intézmények
 - Egészségügyi és Oktatási Intézményeket Működtető Iroda (EGOMIR)
 - **Kulturális és Művészeti Intézményeket Működtető Iroda (KIMIR)**

- Gazdasági társaságok
 - ARIES Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Nonprofit Kft.
 - Észak-Csepel Szigeti Víz- és Csatornamű Nonprofit Kft. (Szigeti Vízművek Nonprofit Kft.)
 - SZSZM Szigetszentmiklói Városfejlesztő Nonprofit Kft. (SZSZM Nonprofit Kft.)
 - "Kis-Duna mente Szigetszentmiklós és térsége" Turisztikai Desztináció Menedzsment Nonprofit Kft.

Az online felmérés eredményeinek összegzése

A Polgármesteri Hivatal és az önkormányzati intézmények dolgozóinak körében lefolytatott, az önkormányzat működési struktúrájára, együttműködési rendszereire vonatkozó online kérdőíves felmérést a Polgármesteri Hivatal hat különböző osztályának és öt intézményének képviselői

töltötték ki (lásd fent). A kitöltők a szervezeti egységek/intézmények széles rétegét lefedik, így válaszaik megfelelő pillanatképet adnak az önkormányzat működésének előzetes értékeléséhez.

A kérdőív első szakasza az önkormányzat eddigi projekt-fejlesztési és megvalósítási gyakorlatának értékeléséhez, a 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia készítése és a hivatali dolgozók mindennapi munkája során szerzett tapasztalatok, együttműködések feltárására irányult.

Szigetszentmiklós 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiáját - amely a város fő stratégiai fejlesztési dokumentuma - a kitöltők csaknem kétharmada (63,7%-a) ismeri, ebből 18,2%-a jól ismeri, a kitöltők 36,4%-a viszont nem vagy nem nagyon ismeri. Ez utóbbi részben köszönhető annak, hogy a válaszadók többsége (66,7%-a) nem vett részt a stratégia készítésében. Ennek 47,6%-a viszont szükségesnek gondolta volna az önkormányzati szereplők bevonását a stratégiakészítésbe. Az is kiderült, hogy szinte (1 fő kivételével) mindenki fontosnak tartja a mindennapi munkája során az ilyen típusú városfejlesztési program meglétét. A stratégia megvalósításának eredményét tükrözi több fejlesztés is, amely az elmúlt években valósult meg. Ilyenek például:

- az óvodai intézményfejlesztések (Akácliget Óvoda, megkezdődött a Vadvirág Tagóvoda és a Buckai óvoda tervezése, kivitelezése),
- a Vackor Integrált Bölcsőde bővítése önálló épülettel,
- az önkormányzati ASP rendszer bevezetése,
- a kerékpáros úthálózat fejlesztése,
- a Bucka városrész fejlesztéséhez kapcsolódóan új rendelő kialakítása,
- Kulturális és Művészeti Intézményeket Működtető Iroda és a Városi Könyvtár és Községi Ház pénzügyi és gazdasági feladatait ellátásához kapcsolódó fejlesztések: OTP direkt Electra terminál, Interticket jegyértékesítési rendszer, három bankkártya terminál, ASP szakrendszer,
- Irodák felújítása, bútorok beszerzése, irodai konyhák kialakítása.

Az önkormányzati szervezeti egységek átlagosan három másik osztállyal/irodával állnak közvetlen kapcsolatban. A legtöbben gördülékenynek látják az együttműködést az osztályok/ önkormányzati intézmények között (68,2%), mások viszont sokszor tapasztalnak nehézségeket, amely elsősorban a belső bürokratikus folyamatokra vezethető vissza, illetve előfordul olyan is, hogy nem tudják, hogy egyes kérdésekkel melyik más osztályhoz/ önkormányzati intézményhez kell fordulni. A vezetők között jó az együttműködés.

Az önkormányzaton kívüli együttműködések tekintve számos olyan szereplőt megneveztek a városban, amelyek közszolgáltatás típusú tevékenységet végeznek és amelyek az önkormányzattal partneri viszonyban állnak. Ezek között elsősorban a civil szervezeteket és közalapítványokat nevezték meg. Környezetvédelmi szempontból a Zöldike Egyesület, az Egészséges Városért Köralapítvány és az Vízisport Egyesület neve merült fel, míg jelentős szociális ellátást a kitöltők szerint a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület (áldozatsegítés), a Humanitas Közalapítvány, a Bástya Terápiás Községi Alapítvány (szenvedélybetegek gyógyítása), valamint az Egészségügyi- és Oktatási

Intézményeit Működtető Iroda (EGOMIR) végez. Annak ellenére, hogy a városban jelentős civil tevékenység zajlik (az önkormányzat honlapján szám szerint 61 db civil szervezetet sorol fel), egyelőre a civilekkel stabil, szoros együttműködési gyakorlat még nem mondható kialakultnak.

A kérdőív második szakaszában az önkormányzat szervezeti működésének fejlesztési javaslataihoz egy képzelt „mintaprojekten” keresztül kérdezett rá a kérdőív a város belső és külső szereplőinek együttműködési gyakorlatára. A válaszadóknak a „Szigetszentmiklós városkártya” mintaprojekt leírás alapján kellett végiggondolniuk, hogy mi lenne szükséges ahhoz, hogy egy hasonló komplex rendszer bevezethető legyen és sikeresen működjön a városban. A mintaprojektként vázolt Szigetszentmiklós városkártya rendszer egy olyan mobil applikációs és intelligens kártya infrastruktúrára épülő megoldás, amely számtalan, a helyi életet támogató, esetenként hiánypótló szolgáltatást valósítana meg, és lehetővé tenné a keletkező adatok üzleti (másodlagos) hasznosítását.

Arra a kérdésre, hogy melyik önkormányzati szervezet lehetne a Szigetszentmiklós városkártya rendszer projekt felelőse, fő koordinátora, a legtöbben a Városfejlesztési Projekt Osztályt és a SZSZM Városfejlesztési Nonprofit Kft-t jelölték meg, de olyan javaslat is érkezett, hogy erre a célra egy különálló osztályt vagy önkormányzati céget lehetne létrehozni.

A mintaprojekt sikeres megvalósításához és fenntartásához alábbi tevékenységek kötődnének:

- Törzsvásárlói rendszer felépítése, működtetése (loyalty rendszer)
- Kommunikáció – marketing – design
- Ügyfelek gyűjtése (lakos és vállalkozó)
- Edukáció/oktatás
- Szavazás, véleménynyilvánítás, közvéleménykutatás
- Informatikai rendszer specifikációja; rendszer fejlesztés, működtetés
- Jogi, adatvédelmi kérdések
- Üzleti modell felépítése, üzletmenet biztosítása, rendszer működtetése
- Reklámhelyeket értékesítő tevékenységek ellátása
- Keletkező adatok kezelése, adatértékesítés

Fenti tevékenységek közül a megkérdezettek kétharmada szerint az üzleti modell felépítésére, az üzletmenet biztosítására és a rendszer működtetésére önkormányzaton kívüli vállalkozót kellene bevonni. Második helyen az edukáció/oktatás végzett, amely a rendszer működésének, felhasználási lehetőségeinek és előnyeinek megismertetését szolgálja. Sokan a törzsvásárlói rendszer felépítését, működtetését, valamint a reklámhelyeket értékesítő tevékenységek ellátását sem tudják házon belül elképzelni. A többi tevékenység a dolgozók szerint gazdára találna a meglévő osztályok/irodák között.

A kérdőív utolsó két kérdése arra vonatkozott, hogy a "Szigetszentmiklós városkártya" rendszer működése során keletkező adatokat az önkormányzat szervezeti egységei fel tudnák-e használni, ha

igen, milyen célból, illetve, hogy keletkeznek-e olyan adatok, amelyeket az önkormányzat értékesíthetne. Ezekre a kérdésekre nem érkeztek egyértelmű válaszok, amelyből az a következtetés vonható le, hogy általánosságban az adatról, mint vagyonról és annak hasznosításáról, értékesítéséről a gondolkodás érdemben még nem indult el a városban. Az önkormányzati adatok másodlagos, üzleti hasznosítása segíti az önkormányzat piaci alapú, ezáltal fenntartható működését és szolgáltató szemléletének kialakítását. Éppen ezért célként meg kell, hogy jelenjen stratégia szinten (Lásd S17 Adatvezérelt helyi gazdasági ökoszisztéma erősítése.)

III.2.3. Partnerség

Az okos városfejlesztés sokszereplős modellként tekint a városok kormányzására és működtetésére. A nemzetközi példák mutatják, hogy a megvalósuló programok hibrid, állami-piaci modellek, amelyekben a sok együttműködő partner és a többféle ösztönző a hosszú távú működőképesség garanciája is egyben. Az okos város fejlesztéseknek három kulcsszereplője van:

Kormányzat

Az *Európai Unió programjai* részben a piaci nyomás egyensúlyozását, részben a régióban zajló innováció, valamint a városok és a piaci szereplők együttműködésének előmozdítását célozzák meg. Ez utóbbi közvetlen célja az is, hogy az európai térségben zajló urbanizáció, illetve a városi környezetek fejlődése a világ legszínvonalasabb és leginkább fenntartható életterét hozza létre. Ezt célzott pályázati programok (Interreg stb.), kutatási és együttműködési források (Horizon 2020, SETIS on Smart Cities, Urbact, EIP SCC stb.), valamint együttműködési platformok (EuroCities, számos kisebb regionális és tematikus program) biztosítják.

A *nemzeti kormány* feladatai az infrastruktúrák kiépítésén és a digitális kohéziós stratégiák megalkotásán túl a nagy adatbázisok kezelésére, konszolidációjára, adatbiztonsági keretek megteremtésére, forráselosztásra, szabályozásra és fejlesztési prioritások meghatározására terjednek ki. Az e-közigazgatási eljárások, a közlekedési rendszerek összehangolása olyan országos feladatok, amelyek eredményei közvetlenül a végfelhasználó polgárok mindennapjaihoz kapcsolódnak.

A *városi önkormányzatok* szerepe gyakran szinte egyenértékű a felsőbb közigazgatási szintekével, ami az Európai Unió városai közötti kapcsolatban, a város-régiók működésében különösen fontos. Számos adatbázist, ágazati politikát stb. a helyi önkormányzatok kezelnek, a gazdasági szereplők jelentős részével is ez a szint van kapcsolatban, így egyre gyakrabban merül fel a városok kiemelt szerepe a régiók fejlődésének kormányzásában és szabályozásában. Ezen felül az önkormányzatok felületei, intézményei igen erőteljesen vannak jelen a városiak mindennapjaiban, így ezen szolgáltatások minősége, üzenete, az általuk megteremtett keretek meghatározzák a városi élet minőségét és lehetőségeit is.

Az önkormányzat *szerepe és jelentősége* a fejlesztések koordinációjában, a célok kijelölésében, a társadalmi garanciák fenntartásában és az együttműködő szereplők ökoszisztémájának építésében van. Ez pedig a jövőbeli városok élhetőségének alapfeltétele.

Üzleti szféra

A piaci megoldásokat szállító *vállalkozások* a fejlesztésben és a szolgáltatásban motiváltak, azaz olyan felhasználóbarát, hatékony megoldások létrehozásában, amelyek versenyképesek és üzletileg is fenntarthatók. Kiemelendő azonban a felhasználók és polgárok közötti alapvető különbség: a városok társadalmi és politikai környezetek is, ahol nem lehet tisztán üzleti szempontokat érvényesíteni a fejlesztésekben. Ezért fontos az *állam* szabályozó, sztenderdizáló és szolgáltató szerepe, ami kiterjedhet központilag kezelt és helyben működtetett rendszerekre is (pl. közlekedés, e-közigazgatás, elektronikus számlázás stb.)

Ettől eltér a területen aktív *KKV vállalkozások* tevékenysége. Ezek részben fejlesztőként vagy beszállítóként dolgoznak a nagyobb vállalatok programjaiban, részben pedig olyan üzleti vagy kereskedelmi termékeket fejlesztenek, amelyek helyi léptékben egyének, közösségek, intézmények igényeit szolgálják ki. (Pl. alkalmazások, okos otthon eszközök, peer to peer vagy közösségi megosztásra épülő szolgáltatások.) Ebben a szektorban a nemzetközi piacon óriási innovációs tevékenység zajlik, ami rendkívül sikeres termékekhez, illetve rendszeres szabályozási konfliktusokhoz, a történetileg kialakult gazdasági modellek felborulásához is vezet (pl. Uber – személyszállítás, AirBnB – bérlakás piac).

Civil szféra

A *civil társadalom* szerepe a meghatározásoktól is függ: polgárokról, állampolgárokról, közösségekről, civilekről beszélve más és más szempontok szerint különféle keretek állíthatók fel. Mi alapján dönthető el, hogy egy város használói miben lehetnek érdekeltek vagy felelősek? Az ott lakók, az ott dolgozók, az ott vállalkozók vagy akár az oda látogatók különböző csoportokat alkotnak, amelyek nem feleltethetők meg az állampolgár, bejelentett lakos, regisztrált munkavállaló stb. kategóriáknak. Az okos város stratégiáknak ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a városlakók elérésére és a velük folytatott párbeszédre.

A civil szféra, azaz a *helyi közösségek, a civil szervezetek* szerepe egyre nagyobb a városok fejlesztésében. A 2008-as gazdasági válság nyomán a korábban gyakran elsősorban protest mozgalmakként működő szervezetek jelentős része működtető, fenntartó, fejlesztő szerepeket épített ki, és egyes városokban (pl. Róma, Berlin, Amszterdam) a kulturális intézményrendszer, a helyi társadalmi szolgáltatások meglepően nagy részének fenntartásában aktív részt vállaltak.

Az élhető városok koncepciójának elterjedése az energia és a közlekedés újragondolása mellett elsősorban a városlakók aktív részvételét helyezi előtérbe. Ezt a városfejlesztési programok új stratégiai elemei (pl. "puha" fejlesztési elemek, ideiglenes programok, átmeneti használatok) mellett gyakran technológiai eszközök tudják biztosítani (pl. fix-my-street típusú hibabejelentő alkalmazások, önkormányzati-lakossági együttműködési platformok, adatmegosztás, közösségi alapú környezeti adatgyűjtés és feladat megoldás stb.) A részvételi tervezés régi eleme a városfejlesztésnek. Az okos városok egyes alrendszeireinek és eszközeinek konvergenciája jelentősen kibővíti ennek a kereteit, új lehetőségeket és eszközöket teremtve a legváltozatosabb közösségek bevonására.

Részvétel és együttműködés

A modern fogyasztói társadalmakra jellemző politikai passzivitás és az azonnali, személyre szabott szolgáltatások igénye a városok életében való részvételre is rányomja a bélyegét.

A mobil, digitális technológiákra épülő szolgáltatások általános ígérete, hogy környezetüket (a közlekedést, a vásárlást, a szórakoztatást stb.) valós időben a fogyasztók mindenkori preferenciái szerint szervezi újra. A térkép a tartózkodási hely szerint kínál éttermeket, értesít a környéken tartózkodó barátokról, érdeklődési kör és biztonsági beállítások szerint javasol útvonalakat. Ez a szemlélet a várost a találkozások, a véletlenek, a közös élmény terepéből és így a társadalmi tapasztalat és tanulás felől az egyéni, többé-kevésbé zárt világok felé tereli, és olyan kívánalmakat támaszt az épített környezet irányában, amelyek nehezen vagy egyáltalán nem teljesíthetők.

Az okos város fejlesztések kiemelt feladata, hogy átlépjenek a technológia által felkínált "én-itt-most" dimenziókon, elősegítsék a közösségek létrejöttét és sikeres közös vagy párhuzamos működését, valamint mindennek előtt az egyén előre lépését fogyasztóból felelős állampolgárrá.

III.2.4. Finanszírozási formák

Az EU 2021–2027-es időszak támogatási keretei

Az EU meghatározta a 2021–2027-es időszak célkitűzéseit, amelyek köré az uniós beruházások épülnek. Az **öt fő célkitűzés** az alábbi:

1. **Intelligensebb Európa:** az innováció, a digitalizáció, a gazdasági átalakulás és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatások;
2. **Zöldebb, karbonmentes Európa:** a Párizsi Megállapodás végrehajtása, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetés;
3. **Jobban összekapcsolódó Európa:** a stratégiai szállítási és digitális hálózatok erősítése;
4. **Szociálisabb Európa:** a szociális jogok európai pillérének megvalósítása, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatása;
5. **A polgáraihoz közelebb álló Európa:** a helyileg irányított növekedési stratégiák és uniós szinten a fenntartható városfejlesztés támogatása.

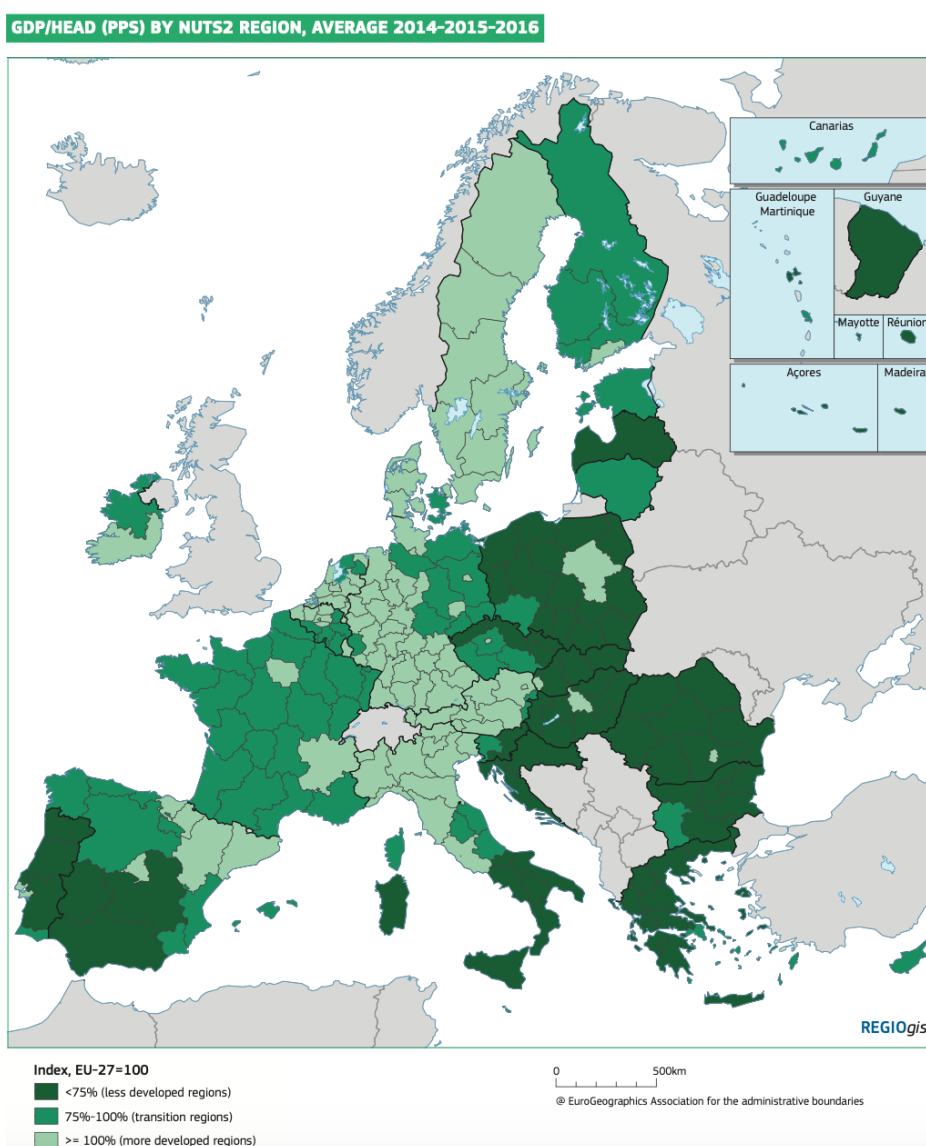
A regionális fejlesztési beruházások erőteljesen az 1. és 2. célkitűzésre helyezik majd a hangsúlyt. Az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) és a Kohéziós Alap erőforrásainak 65–85%-át e prioritásokra allokálják a tagállamok relatív gazdaságától függően.

A kohéziós politika kereteinek áttekintése

- **A kohéziós politika továbbra is minden régióban megvalósít beruházásokat. A fejlesztési alapokra vonatkozó forrásallokációs módszer még mindig nagymértékben az egy főre jutó GDP-n alapul, amely a régiókat három kategóriába sorolja: kevésbé fejlett, átmeneti és**

fejlettebb régiók. Annak érdekében, hogy az EU teljesebb képet kapjon az egyes régiók valós fejlettségi szintjéről, új **elemzendő kritériumokat is bevezet, úgymint az ifjúsági munkanélküliség, a tanulmányi végzettségek alacsony szintje, éghajlatváltozás, valamint a migránsok befogadása és integrálása.** A legkülső régiók továbbra is különleges uniós támogatásban részesülnek. Magyarország a kevésbé fejlett régiók közé tartozik, kivéve Közép-Magyarországot, ahol Szigetszentmiklós is elhelyezkedik, amely viszont a fejlettebb régiók közé sorolandó¹¹.

- A kohéziós politika a továbbiakban is **támogatja a helyi irányítású fejlesztési stratégiákat és eszközöket nyújt a helyi önkormányzatoknak a források kezeléséhez.** A kohéziós politika városi dimenziója megerősödik: **az ERFA 6%-át fenntartható városfejlesztésre fordítják,** emellett pedig elindul az **Európai Városfejlesztési Kezdeményezés,** amely a városi hatóságok új hálózat- és kapacitásépítési programja.

A régiók besorolása az egy főre jutó GDP alapján a 2014-2015-2016-os évek átlaga alapján (sötétzöld: kevésbé fejlett régiók, zöld: átmeneti régiók, világoszöld: fejlettebb régiók)

¹¹ Forrás: EU Budget for the Future, A More Tailored Approach for Regional Needs, 29 May 2018

- Az uniós támogatásban részesülő vállalkozások és vállalkozók számára az új kohéziós politika alapján **kevesebb lesz a bürokratikus folyamat**, és az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásával **könnyebb lesz elszámolni a kifizetéseket**. A szinergiák elősegítése érdekében az **egységes szabálykönyv¹² most már hét olyan uniós alapra terjed ki, amelyeket a tagállamokkal partnerségben hajtanak végre**. Az ellenőrzések átfedésének elkerülése érdekében a Bizottság a jó eredményeket felmutató programok esetében **egyszerűbb kontrollokat**, a nemzeti rendszerekre való fokozottabb támaszkodást, valamint az **egységes ellenőrzés elvének** kiterjesztését javasolja.
- Az előre nem látható események kezelése érdekében az új keret a beruházások tervezéséhez szükséges stabilitást a költségvetési rugalmasság megfelelő szintjével ötvözi. **A félidős felülvizsgálat határozza majd meg, hogy** – a felmerülő prioritások, a programok teljesítménye és a legfrissebb országspecifikus ajánlások alapján – **módosítani kell-e a programokat a finanszírozási időszak utolsó két évére vonatkozóan**. Bizonyos határok között a **programokon belül erőforrás-átcsoportosítások hajthatók majd végre**, amihez nem szükséges hivatalos bizottsági jóváhagyás. (Egy egyedi rendelkezésnek köszönhetően már az első naptól kezdve könnyebb lesz igénybe venni uniós finanszírozást pl. természeti katasztrófa esetén.)
- **A kohéziós politika támogatja a beruházásbarát környezetre irányuló reformokat, mivel a vállalkozások ilyen környezetben tudnak jól boldogulni. Az új megerősített Reformtámogató programmal¹³ való teljes körű kiegészítő jelleg és koordináció biztosítva lesz.** Az európai szemeszterrel¹⁴ összefüggésben megfogalmazott országspecifikus ajánlásokat a költségvetési időszak alatt két alkalommal veszik figyelembe: először a kohéziós politikai programok kialakításakor, majd a félidős felülvizsgálat során. A növekedés és a munkahelyteremtés megfelelő feltételeinek további meghatározásához **új előfeltételekkel** segítik majd a beruházások útjában álló akadályok megszüntetését. E feltételek alkalmazását a teljes pénzügyi időszak alatt nyomon követik.
- A kohéziós politikai alapokra és a Menekültügyi és Migrációs Alapra vonatkozó egységes szabálykönyv elő fogja segíteni a **külföldiek integrációjára irányuló olyan helyi stratégiák** kialakítását, amelyeket a **szinergiák figyelembevételével felhasznált uniós erőforrások** támogatnak; a Menekültügyi és Migrációs Alap a migránsok érkezés utáni rövid távú szükségleteire helyezi a hangsúlyt, a kohéziós politika pedig a társadalmi és foglalkozási integrációjukat támogatja. Az egységes szabálykönyvön kívül könnyebbé válnak majd az

¹² Az egységes szabálykönyv a bankunió, illetve általánosságban az uniós pénzügyi szektorra vonatkozó szabályozás gerincét alkotja. Olyan jogi aktusokból áll, amelyeket az EU-ban minden pénzügyi intézménynek (ezen belül mintegy 8300 banknak) be kell tartania.

¹³ A strukturális reform-támogató program olyan uniós program, amelynek célja, hogy segítse a tagállamokat az intézményi, közigazgatási és strukturális reformok kialakításában és végrehajtásában, valamint az ilyen célokra rendelkezésre álló uniós források hatékonyabb és eredményesebb felhasználásában.

¹⁴ Az európai szemeszter a költségvetési és gazdaságpolitikák uniós koordinálására szolgáló ciklus. A szemeszter az Európai Unió gazdaságirányítási keretrendszerének része. Középpontjában az egyes évek első hat hónapja áll, innen a „szemeszter” elnevezés. Az európai szemeszter során a tagállamok összehangolják költségvetési és gazdaságpolitikájukat az uniós szinten elfogadott célokkal és szabályokkal.

egyéb uniós eszközökkel – például a **közös agrárpolitikával, a Horizont Európával, a LIFE programmal vagy az Erasmus+-szal** – való szinergiák.

- Az interregionális és határon átnyúló együttműködést egy új lehetőség segíti majd elő, amelynek keretében a régiók allokációik egy részét felhasználhatják majd arra, hogy más régiókkal együtt projekteket finanszírozzanak bárhol Európában. A határon átnyúló és régiók közötti együttműködéssel („**Interreg**”) kapcsolatos programok új generációja segíti majd a tagállamokat a **határon átnyúló akadályok** megszüntetésében, valamint **közös szolgáltatások** fejlesztésében. Ezért az EU egy olyan mechanizmust javasol kialakítani, amely a határ menti régiók és tagállamok jogi kereteit hangolja össze közös projektek megvalósításához. Az egymáshoz illeszkedő intelligens szakosodási eszközökkel rendelkező régiók több támogatást kapnak majd ahhoz, hogy **páneurópai klasztereket** alakítsanak ki az olyan kiemelt ágazatokban, mint például a nagy adathalmazok, a körforgásos gazdaság, a korszerű gyártás vagy a kiberbiztonság.
- Minden program rendelkezni fog számszerűsíthető célokat (létrehozott munkahelyek száma, további hozzáférés a szélessávú rendszerhez) tartalmazó teljesítménykerettel. Az új keret **éves teljesítmény-felülvizsgálatot** vezet be, amelyre a programhatóságok és a Bizottság közötti szakpolitikai párbeszéd formájában kerül sor. A programok teljesítményét a félidős felülvizsgálat során is értékelni fogják. Átláthatósági okokból – és hogy a polgárok nyomon tudják követni az előrehaladást – a **tagállamoknak kéthavonta jelentést kell tenniük valamennyi végrehajtási adatról**, és a kohéziós alap nyíltadat-platformja rendszeresen frissülni fog.
- A vissza nem térítendő támogatások önmagukban nem képesek a jelentős beruházási rések megszüntetésére, viszont hatékonyan kiegészíthetők a piacközeli és multiplikátorhatással járó finanszírozási eszközökkel. A tagállamok a kohéziós politikai erőforrásaik egy részét önkéntes alapon átcsoportosíthatják az új, központilag irányított **InvestEU Alapba**, hogy hozzáférjenek az uniós költségvetés által nyújtott garanciához. A vissza nem térítendő támogatások és a finanszírozási eszközök ötvözése könnyebbé válik, és az új keret egyedi rendelkezéseket is magában foglal, hogy több magántőkét vonzzon be.
- Ha Európát még közelebb akarjuk hozni a polgáraihoz, akkor nagyobb hangsúlyt kell fektetni a kohéziós politika pozitív eredményeinek hatékonyabb kommunikálására. A tagállamok és a régiók kiszélesítették a kommunikációs követelményeket, így például a nagy uniós finanszírozású projektek elindítását beharangozó események szervezése és a közösségi média tájékoztatási terveinek kidolgozása nagyobb hangsúlyt kap. Az uniós finanszírozású projektek kommunikációja ugyanakkor egyszerűbbé is válik: egységes márka vonatkozik majd az összes különféle uniós alapra, egységes portál jeleníti meg a vállalkozások számára elérhető valamennyi finanszírozást, a Bizottság pedig egységes projekt-adatbázist üzemeltet.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret

A 2021-től 2027-ig tartó időszakra vonatkozó hosszú távú keret új, modern, pragmatikus költségvetést ad a 27 tagú Unió kezébe. Összeállításakor az volt a vezérelv, hogy olyan világos, egyszerű és rugalmas költségvetés jöjjön létre, amely a lehető legnagyobb európai hozzáadott érték

mellett a legfontosabb prioritásokra és szakpolitikákra koncentrálnak. Az új költségvetés tehát egy olyan Európa kialakításába fektet be, amely védelmet, biztonságot és lehetőségeket nyújt polgárainak. A pénzügyi keret a közös agrárpolitika és a kohéziós politika programjaira szánt finanszírozás mérsékelt csökkentésével méltányos és kiegyensúlyozott módon figyelembe veszi az uniós költségvetés egyik fontos befizetője, az Egyesült Királyság kilépését is.

A költségvetés főbb jellemzői:

1. Eredményközpontú költségvetés, azaz a források illeszkednek a célkitűzésekhez

A 27 tagú Európai Unió politikai prioritásaihoz kapcsolódóan meghatározta az azokhoz illeszkedő forrásokat is. Összességében a Bizottság **1 135 milliárd EUR kötelezettségvállalást** tartalmazó hosszú távú költségvetést javasol a 2021–2027 közötti időszakra, amely az **EU27-ek bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 1,11 %-ának** felel meg.

The size of the EU budget as a percentage of gross national income (GNI)

Commitments ceiling in % EU GNI

(*) 2014-2020 estimated commitments (UK expenditure excluded) in % EU27 GNI

(**) European Development Fund integrated ("budgetised")

Source: European Commission

Az uniós költségvetés nagysága a bruttó nemzeti jövedelem százalékában (Forrás: EU budget for the future: A modern EU budget for a union that protects, empowers and defends, 2 May 2018)

Figyelembe véve az inflációt, ez lényegében megfelel a jelenlegi, 2014–2020 közötti költségvetésnek (beleértve az Európai Fejlesztési Alapot).

Az új és sürgető prioritások finanszírozása érdekében **növelni kell a finanszírozás jelenlegi szintjét**. Ha most befektetünk olyan területekbe, mint a kutatás és az innováció, a fiatalok, a digitális gazdaság, a határigazgatás, a biztonság és védelem, az hozzájárul a jövőbeli jóléthez, fenntarthatósághoz és biztonsághoz. Az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület költségvetése például megduplázódik.

A Bizottság ugyanakkor kritikusan megvizsgálta, hogy hol van lehetőség **megtakarításokra**, és a **hatékonyság** növelésére. A Bizottság a közös agrárpolitika és a kohéziós politika forrásainak mérsékelt – mindkét esetben 5% körüli – csökkentését javasolja. Ezek a szakpolitikák korszerűsítésen esnek át, biztosítandó, hogy kevesebb forrással is eredményesek legyenek, és akár új prioritásokat is szolgáljanak. A kohéziós politikának például egyre fontosabb szerepe lesz a strukturális reformok támogatásában és a migránsok hosszú távú integrálásában.

E változások nyomán a költségvetés kiegyensúlyozottabb lesz, és nagyobb hangsúlyt kapnak azok a területek, ahol az uniós költségvetés a legnagyobb hatást tudja elérni.

2. Modern, egyszerű és rugalmas költségvetés

Az uniós költségvetés az európai gazdaság és a nemzeti költségvetések méretéhez képest visszafogott. Mégis valódi változást hozhat a polgárok és vállalkozások életébe, mert olyan területeken biztosít forrásokat, ahol az Unió hatása nagyobb lehet, mint amennyire a nemzeti szintű közfinanszírozás képes volna, és emiatt valódi **uniós hozzáadott értéket** teremt. Az erőforrások **együttes mozgósításával** olyan eredményeket lehet elérni, amelyekre a tagállamok egyedül nem képesek. Példaként említhetők a csúcstechnológiát képviselő kutatási projektek, amelyek a legkiválóbb kutatókat mozgósítják szerte Európában, vagy a fiatalok és a kisvállalkozások felruházása azokkal a készségekkel, amelyek segítségével minden előnyét kihasználhatják az egységes piacnak és a digitális gazdaságnak. További példát képeznek a kulcsfontosságú stratégiai beruházások, legyen szó műholdakról, drága szuperszámítógépekről vagy az EU különböző részeinek egymással való összekapcsolásáról. Ezek a beruházások Európa jövőbeli jólétének, valamint a globális fenntartható fejlesztési célok elérésében betöltött vezető szerepének zálogai. Ugyanez mondható el annak kapcsán is, hogy az Uniónak védelmet és biztonságot kell nyújtania polgárai számára gyorsan változó világunkban akkor, amikor számos sürgető probléma nem ismer országhatárokat.

A Bizottság ezért egy modern, egyszerű és rugalmas költségvetést javasol:

- **Modern:** Egy egységes szabálykönyv alapján a szabályok koherensebbé tételével tovább kell csökkenteni a bürokráciát a kedvezményezettek és az irányító hatóságok számára. Emellett egyértelműbb célokat kell meghatározni, és nagyobb hangsúlyt kell helyezni a teljesítményre. Ezáltal könnyebbé válik az eredmények nyomon követése és mérése, valamint szükség esetén azok módosítása.
- **Egyszerű:** Az előző ciklusokban a források túl sok program és eszköz között oszlottak meg, ezért 2021-2027 között a költségvetés szerkezete egyértelműbbé válik és fokozottabb összhangban lesz az Unió prioritásaival. A Bizottság a programok számát több mint egyharmadával csökkenti (58-ról 37-re), például a szétaprózott finanszírozási források új integrált programokban való összefogásával, valamint a finanszírozási eszközök használatának egyszerűsítésével (pl. az InvestEU Alapon keresztül).
- **Rugalmas:** A közelmúltbeli kihívások – különösen a 2015. évi migrációs és menekültválság – egyértelműen rámutattak a jelenlegi uniós költségvetés rugalmassági korlátaira a kellően gyors és hatékony fellépés terén. Az új költségvetés ezért nagyobb rugalmasságot biztosít a programok között és azokon belül, a válságkezelési eszközök megerősítésével és egy új

„uniós tartalék” létrehozásával az előre nem látható események kezeléséhez, és többek között a biztonság és a migráció területén jelentkező vészhelyzetekre való reagáláshoz.

3. Az uniós költségvetés és a jogállamiság, azaz egy hatékony és eredményes pénzgazdálkodás

Jelentős újítás a javasolt költségvetésben az uniós finanszírozás és a jogállamiság közötti megerősített kapcsolat. A Bizottság az uniós adófizetők pénzének védelme érdekében egy új szabály, egy új jogi mechanizmus bevezetését javasolja. A **hatékony és eredményes pénzgazdálkodás** és az eredményes uniós finanszírozás egyik előfeltétele, hogy ténylegesen érvényesüljenek a **jogállami normák** olyan területeken, mint az igazságszolgáltatás helyes működése, valamint a csalás és a korrupció megelőzése és szankcionálása. Az új szabályok célja az EU költségvetésének megerősítése és **védelme** a jogállamisággal összefüggő általános működési hiányosságok **pénzügyi kockázataival** szemben. A tagállamok már a jelenlegi szabályok értelmében is kötelesek bizonyítani, hogy az uniós pénzekkel kapcsolatos pénzgazdálkodásra vonatkozó szabályaik és eljárásaik erőteljesek, a pénzeszközöket pedig megfelelően védik a visszaélésekkel és a csalással szemben. A javasolt új szabályok szerint az Unió a jogi hiányosságok jellegével, súlyosságával és hatókörével **arányos módon felfüggesztheti, csökkentheti vagy korlátozhatja az uniós finanszírozáshoz való hozzájárását.**

4. Erős, szilárd gazdasági és monetáris uniót támogató uniós költségvetés

Az euróövezeti stabilitás a munkahelyteremtés, a növekedés, a beruházások és a társadalmi méltányosság előfeltétele az Unió egészében. A Bizottság 2017 decemberében, az európai gazdasági és monetáris unió elmélyítését célzó ütemterve részeként felvázolta, hogy miként lehetne új költségvetési eszközöket kialakítani az EU közkiadásainak keretében az euróövezet stabilitásának és az euróövezeti konvergenciának a támogatása érdekében. A Bizottság az új többéves pénzügyi keretben két új ilyen eszközt javasol:

- Egy új **Reformtámogató programot**, amely – összesen **25 milliárd EUR** költségvetéssel – pénzügyi és technikai támogatást kínál minden tagállamnak a kiemelt reformok végrehajtása céljából, különösen az európai szemeszter összefüggésében. Emellett egy konvergenciatámogató eszköz célzott támogatást biztosít az euróövezeten kívüli, a közös valutához való csatlakozás előtt álló tagállamok számára.
- Egy **európai beruházásstabilizáló funkciót**, amely segít fenntartani a beruházási szinteket állami költségvetési deficitek esetén. Kezdetben az uniós költségvetés keretében legfeljebb **30 milliárd EUR-t** kitevő back-to-back hitelek formáját ölti, amelyhez a kamatköltségek fedezésére a tagállamoknak nyújtott pénzügyi támogatás társul. A hitelek pénzügyi többlettámogatást nyújtanak olyankor, amikor az államháztartások túlfeszítettek és fenn kell tartani a kiemelt beruházásokat.

5. Az uniós költségvetés finanszírozásának modern forrásai

Az új prioritásokhoz tartozó új beruházások finanszírozása új pénzügyi források (körülbelül 80%), átcsoportosítások és megtakarítások (körülbelül 20%) kombinációja révén történik.

Az EU jövőbeli finanszírozásával foglalkozó munkacsoport ajánlásai alapján a jelenlegi átfogó finanszírozási rendszer – az EU saját forrásainak – modernizálását és egyszerűsítését, valamint a költségvetés bevételi forrásainak diverzifikálását javasolja.

- **A hosszú távú költségvetés finanszírozásának új forrásai**

Az EU új saját forrásai alábbiakat foglalja magában:

- a kibocsátás-kereskedelmi rendszer bevételeinek 20%-a;
- az új közös összevont társaságiadó-alapra alkalmazott 3%-os lehívási mérték (a szükséges jogszabály elfogadása után fokozatosan kell bevezetni);
- az egyes tagállamokban keletkező, nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladék mennyisége alapján kiszámított nemzeti hozzájárulás (0,80 EUR/kg) – 2021. január 1-jétől.

Az egyes harmonizált adóalapok (például a közös összevont társaságiadó-alap) vagy az uniós szakpolitikák vagy jogszabályokon alapuló más források (például az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer és a nem újrafeldolgozott műanyag csomagolási hulladék alapján fizetett hozzájárulás) egy részének az uniós költségvetésbe való befizetése az egyik módja az uniós és a nemzeti gazdaságok közötti szinergiák javításának, valamint az uniós költségvetési források és szakpolitikai prioritások hatékonyabb összehangolásának.

Fentiek értelmében az új saját források összege a 2021–2027 közötti időszakban a becslések szerint átlagosan évi 22 milliárd euró lesz, ami az uniós költségvetés bevételeinek mintegy 12%-át jelenti és hozzájárul az új prioritások finanszírozásához.

- **Visszatérítések**

- Az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése lehetőséget kínál a visszatérítések, sőt, a visszatérítésekhez kapcsolódó kedvezmények bonyolult rendszerének kezelésére. A Bizottság az összes visszatérítés megszüntetését, és a tagállamok által az uniós költségvetés számára a vámbevételek (az egyik saját forrás) beszedésekor megtartott összeg 20%-ról 10%-ra való csökkentését javasolja. Mindkét intézkedés egyszerűbbé és méltányosabbá teszi az uniós költségvetést.
- Az egyes tagállami hozzájárulások hirtelen és drasztikus emelkedésének elkerülése érdekében a Bizottság a jelenlegi visszatérítések öt éves időszakon át történő kivezetését javasolja.

Dedikált Városfejlesztési Források

Az EU a városokkal együtt aktívan közreműködik a lakosok életminőségének javításában. Az Európai Bizottság a tudásmegosztás elősegítése, finanszírozás és egyéb városszervezési intézkedések és kezdeményezések révén segíti a városokat a fenntartható növekedésben.

Az EU-n belüli települések számos uniós alap pénzforrásaira pályázhatnak, és útmutatást kaphatnak a projektek megvalósításához is.

Finanszírozási lehetőségek:

Európai Stratégiai Beruházási Alap

Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) az európai beruházási terv három pillérének egyike. Célja, hogy pótolja a hiányzó beruházásokat az EU-ban azáltal, hogy magánfinanszírozási forrásokat mozgósít a stratégiai beruházások céljaira. Az ESBA révén az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank 21 milliárd eurós garanciát nyújt a magánberuházóknak. Az európai beruházási terv („Juncker-terv”) sikerére építve az InvestEU program további lendületet ad a beruházásoknak, az innovációnak és a munkahelyteremtésnek Európában, és a 2021-2027 közötti hosszú távú uniós költségvetés időszakában legalább 650 milliárd EUR összegű pluszberuházást mozgósít.

Az InvestEU program révén egységes irányítás alá kerül az Európai Stratégiai Beruházási Alap és 13 további jelenlegi beruházástámogató uniós pénzügyi eszköz, ami hatékonyabbá fogja tenni az EU-finanszírozást és meg fogja könnyíteni a forráshoz jutást.

Európai strukturális és beruházási alapok

A kohéziós politika az uniós régiók és települések fejlesztési szükségleteinek a kielégítését szolgálja. Költségvetése 351,8 milliárd euró, mely a teljes uniós költségvetés közel egyharmadát teszi ki. Az európai strukturális és beruházási alapok közé a következők tartoznak:

- az **Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)** és a **Kohéziós Alap (KA)** az egyes régiók gazdaságának fejlesztésére és strukturális kiigazítására, a gazdaság fellendítésére, valamint a versenyképesség és a területi együttműködés javítására,
- az **Európai Szociális Alap (ESZA)** a foglalkoztatás, a szociális befogadás és az oktatás támogatására,
- az **Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)** a mezőgazdaság versenyképességének javítására, a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás elősegítésére és a vidéki térségek fejlesztésére, valamint
- az **Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)** a fenntartható halászat és a part menti közösségek támogatására.

Európai Horizont

A Horizont 2020 program az EU legnagyobb kutatási és innovációs programja volt 2014 és 2020 között, amelynek keretében 80 milliárd eurót fordíthat projektek finanszírozására. Az Európai Horizont program a „Horizont 2020” program folytatása, amely immár 100 milliárd eurós összköltségvetéssel az EU következő kutatási és innovációs keretprogramja.

LIFE

Az EU környezetvédelmi és éghajlatpolitikai programja, amely hozzájárul az éghajlatváltozás elleni fellépés általános érvényesítéséhez és ahhoz, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzések támogatása elérje az uniós költségvetési kiadások legalább 25%-át a 2021-2027-es időszakban. A LIFE program finanszírozását az elkövetkező ciklusban megkétszerezik tekintettel arra, hogy prioritásként kezelendők a környezetvédelmi és éghajlatváltozási cselekvések a következő hosszú távú költségvetésben.

URBACT

Az URBACT egy európai csere- és tanulmányi program, amely előmozdítja a fenntartható városfejlesztést, és segíti a városokat abban, hogy közösen gyakorlati megoldásokat dolgozzanak ki a városi térségeket érintő kihívásokra. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával megvalósuló URBACT programban az uniós országok, valamint Norvégia és Svájc városai vehetnek részt. A 2014 és 2020 közötti időszakra az URBACT III költségvetése 96,3 millió euró. A 2021-2027-es ciklusra szánt költségvetés összege még nem ismert.

Innovatív városfejlesztési tevékenységek (Urban Innovative Actions)

Az Innovatív városfejlesztési tevékenységek kezdeményezés Európa-szerte erőforrásokat kínált a városoknak ahhoz, hogy új, még nem kipróbált megoldásokat tesztelhessenek a városi térségekben jelentkező kihívások kezelésére. A kezdeményezés teljes költségvetése a 2015 és 2020 közötti időszakra 371 millió euró volt. A program sorsa a következő ciklusban még nem ismert, jelenleg a tapasztalatokat értékelik.

Beruházási Projektek Európai Portálja

Az EU összes hivatalos nyelvén rendelkezésre álló portál növeli az EU-beli (magán- vagy közpénzből megvalósuló) projektek láthatóságát. A potenciális befektetők a világ bármely pontjáról tájékozódhatnak a platformon az egységes és strukturált formában ismertetett projektekről.

Finanszírozással kapcsolatos tanácsadás

- **Európai Beruházási Tanácsadó Platform**

Az Európai Beruházási Tanácsadó Platform (EBTP) célzott támogatást nyújt EU-szerte beruházási projektek azonosításához, előkészítéséhez és kidolgozásához. Az EBTP az Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank Csoport, a nemzeti fejlesztési bankok és az uniós országok irányító hatóságainak szakértelmére épít.

- **JASPERS**

A JASPERS stratégiai tervezéssel kapcsolatos tanácsadást nyújt városoknak és régióknak az ágazatok széles körében. Támogatja uniós finanszírozású projektek előkészítését, hogy azok megfeleljenek a szükséges előírásoknak.

- ***fi-compass***

A fi-compass olyan internetes platform, ahol a pályázók tanácsokat kaphatnak és fontos információkhoz juthatnak az európai strukturális és beruházási alapok keretében elérhető pénzügyi eszközökkel, valamint a foglalkoztatás és a szociális innováció európai programja keretében elérhető mikrofinanszírozási eszközökkel kapcsolatban. A platform az európai strukturális és beruházási alapokat kezelő hatóságok, a szociális innováció európai uniós programja keretében mikrofinanszírozást nyújtó szervezetek és más érdekeltek tevékenységét támogatja.

Városi kezdeményezések

- ***A városfejlesztési hálózat***

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) 2014 és 2020 között 15 milliárd eurót biztosít közvetlenül a fenntartható városfejlesztést célzó integrált stratégiák megvalósítására. EU-szerte mintegy 900 város jogosult e stratégiák megvalósítására. A városfejlesztési hálózat az integrált fenntartható városfejlesztésben és az innovatív városfejlesztési tevékenységekben részt vevő városok közötti információcserét támogatja. A hálózat ezen kívül elősegíti a fenntartható városfejlesztésről szóló párbeszédet a Bizottság, a városok és más érdekelt felek között.

- ***Intelligens városok***

A különböző szakpolitikai területeket átfogó technológiai megoldások lehetővé teszik, hogy csökkenjen a városok környezeti hatása és javuljon a lakosok életminősége. Az intelligens városok és közösségek kiépítését több európai uniós finanszírozási eszköz is támogatja, köztük az európai strukturális és beruházási alapok, az Európai Horizont kezdeményezés és az Intelligens városok és közösségek innovációs partnersége.

- ***Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége***

A Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége 2008-ban alakult meg, hogy összefogja azokat a helyi és regionális önkormányzatokat, amelyek önként vállalják, hogy megvalósítják területükön az EU éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseit.

- ***Várospolitikai világszinten***

Az EU világszerte támogatja a fenntartható városfejlesztést. Az Unió részt vett az Egyesült Nemzetek Szervezetének a lakhatásról és a fenntartható városfejlesztésről szóló harmadik (HABITAT III) konferenciáján, ahol az ENSZ tagállamai elfogadták az új városfejlesztési menetrendet. Ezenkívül a Földközi-tenger déli és keleti partján fekvő országokkal is együttműködik. Az EU városközi együttműködések finanszírozásához is hozzájárul.

Az önkormányzatok fejlesztéseinek további finanszírozási lehetőségei – Városfejlesztési alapok

Jelen fejezet célja, hogy áttekintve az elmúlt évek tapasztalatait, nagyjából ismerve az előttünk álló EU-s fejlesztési ciklus irányvonalait, javaslatot tegyen az Önkormányzat számára, a tervezett fejlesztések finanszírozási oldalának biztosítására, megszüntetve a vissza nem térítendő támogatások dominanciáját, más, akár piaci forrásokat is számba véve.

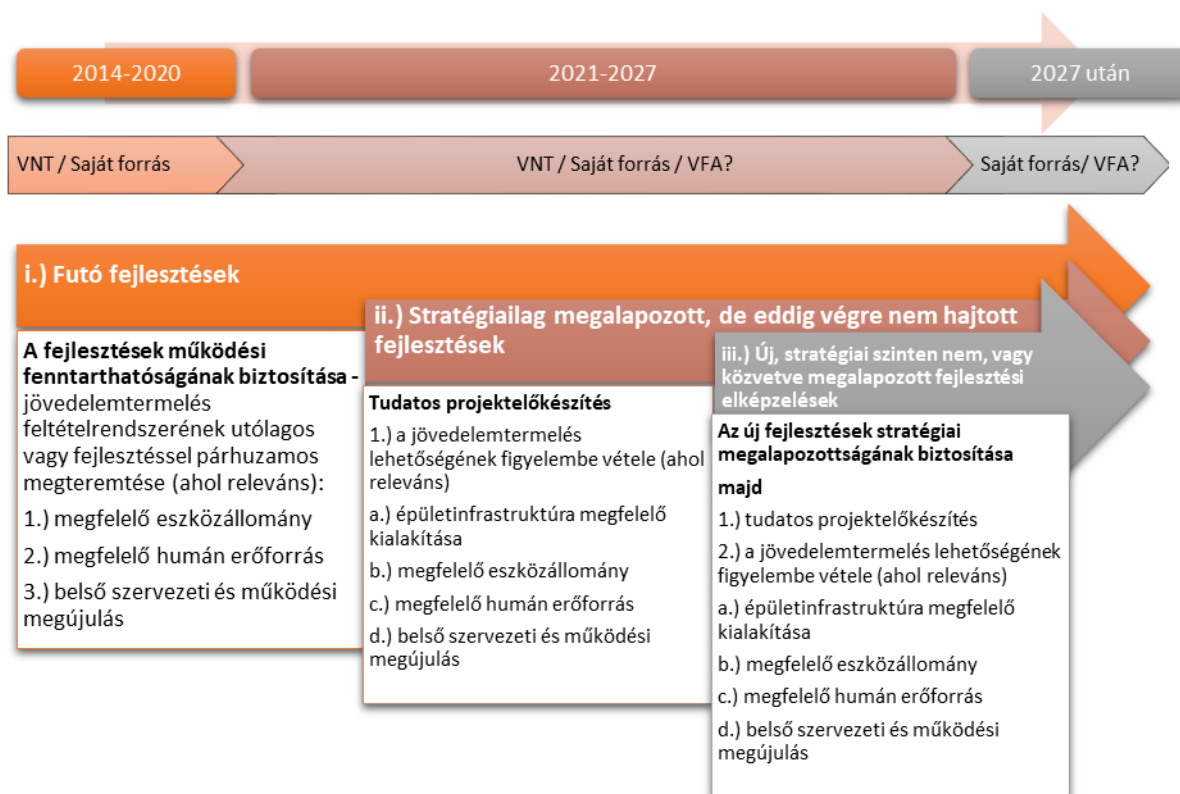
Az önkormányzati fejlesztések jelentős részét eddig az uniós vagy hazai forrásból nyújtott vissza nem térítendő (VNT) támogatások biztosították. Mindemellett a gazdasági szereplők tekintetében az elmúlt két Európai Unió ciklusban (2007-2014-2020) már **egyre nagyobb hangsúly került a visszatérítendő (VT) támogatási eszközökre**, melyek vagy kedvezményes hitel, vagy tőkeformában jutottak el a vállalkozásokhoz.

Az Európai Unió fejlesztéspolitikája és eszközszerkezete egyre inkább a visszatérítendő irányába mozdul el, növelve a forrásfelhasználás hatékonyságát. Már a most záruló költségvetési ciklusban is több száz milliárd forint hitel és tőke program indult el hazánkban. Az önkormányzatok esetében indokolt és **szükséges a jövőbeni forráslehetőségek tudatos és koncepcionális bővítése**, amelyet a támogatáspolitikai változása és ezzel együtt a vissza nem térítendő támogatások szűkülése is indukál.

Napjainkban az önkormányzatok viszonylagos forrásbőségben, vissza nem térítendő támogatások segítségével tudják megvalósítani fejlesztéseiket. Mind a projektdokumentumokban szereplő pénzügyi számítások, mind pedig a megvalósult projektek fenntartása során nagy arányban jelentkező pénzügyi problémák alapján kijelenthető ugyanakkor, hogy a **vissza nem térítendő források bevonására épülő projektfejlesztés mellett kevésbé merül fel a pénzügyi fenntarthatóság kérdése, a piaci hasznosíthatóság szempontjait is figyelembe vevő tervezés.**

Összességében a városfejlesztési célú beavatkozások finanszírozását az alábbi (ma még dominánsan VNT) források biztosítják:

- EU Strukturális és Beruházási Alap operatív programok, kiemelten TOP dedikált forráskeret
- közvetlen Brüsszeli finanszírozású projektek: ELENA, LIFE stb.
- bankhitel
- saját forrás
- magántőke

Szigetszentmiklós városfejlesztési és működtetési / fenntartási modelljének változása a finanszírozás függvényében (hosszú távú perspektívák)

A fenti ábra tartalmának megfelelően a város fejlesztéseit az eddigiekben elsősorban VNT források finanszírozták. A jövedelemtermelésre, megtérülésre való törekvés mostanában kerül előtérbe, ugyanakkor ez a szempont a futó projektek többségénél utólagosan és komplikációkkal kerülhet csak beemelésre.

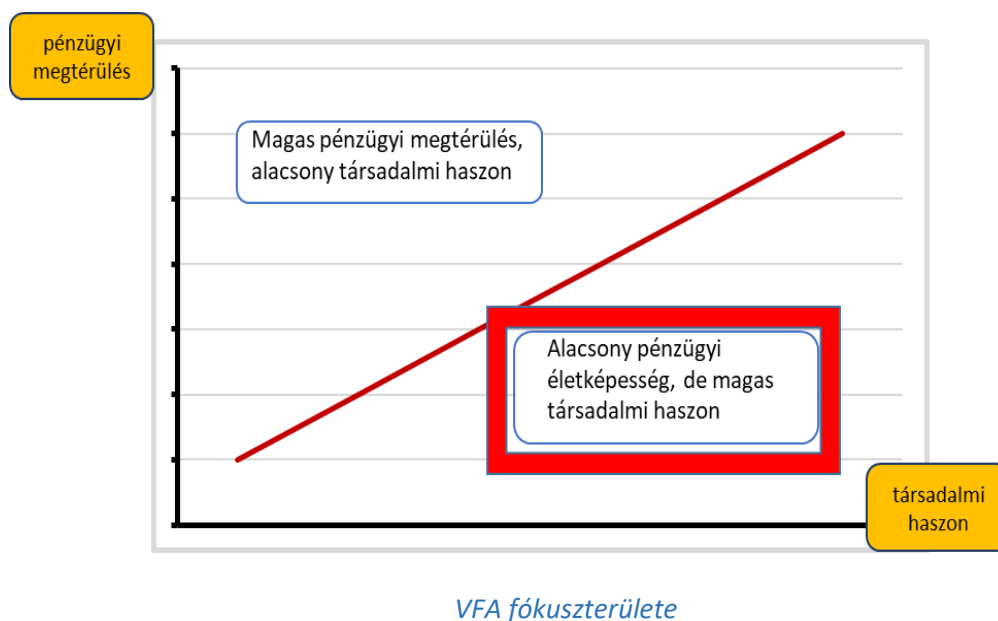
Az ii. és iii. típusú fejlesztéseknél már lehetőség van a megtérülési / jövedelem termelés szempontjainak figyelembevételére ezzel együtt a pénz- és tőkepiaci finanszírozás is megalapozottá válik.

A jövőben várhatóan a vissza nem térítendő támogatás formájában kapott forrástömeg csökken, ezért **szükség lesz új típusú források bevonására, illetve az önkormányzati szférában innovatívnak számító megoldások bevezetésére. Ennek egyik** – nemzetközi szinten, az uniós források vonatkozásában is egyre inkább teret nyerő – **módja a visszatérítendő források nyújtása**, melynek keretében a költségvetési és uniós források mellett addicionális elemként **ebben a szektorban is megjelenhet a magántőke**.

Az önkormányzati fejlesztéseket komplex módon, az egyedi települési adottságoknak megfelelően szükséges végrehajtani, amelyhez alapvető fontosságú az egyes települések igényeire szabott eszközök kialakítása, ezért a visszatérítendő típusú fejlesztési források megszerzésének, illetve elosztásának legalkalmasabb módja a városfejlesztési alapok felállítása.

A városfejlesztési alap (VFA) olyan pénzügyi alap, amely **az integrált településfejlesztési stratégiában** megjelenő, illetve a köz- és magánszféra partnerségében megvalósuló fenntartható projektek finanszírozásába fektet be **hitel, tőkejuttatás** vagy **garancia** formájában.

- A városok fejlesztési tervei esetében egyre inkább előtérbe kerül az **integrált szemlélet, a gazdasági fenntarthatóság, illetve a pozitív** társadalmi és környezeti **hatás**. A korábbi időszakok „városszépítési” projektjei helyett a fejlesztési portfólióban **nagyobb szerepet kapnak a megtérüléssel rendelkező, „befektetés”** jellegű projektek, még akkor is, ha ezen beruházások várhatóan lassabb, és alacsonyabb hozammal rendelkeznek a piaci átlagnál, ezért számukra a piaci források (hosszú lejáratú piaci bankhitelek) jellemzően nem elérhetőek.
- A VFA tehát elsősorban olyan városfejlesztési projekteket finanszírozhat, melyek a **piacinál alacsonyabb megtérüléssel bírnak**, emellett viszont magas(abb) társadalmi, környezeti vagy egyéb hasznot hoznak.

A VFA konstrukció előnyei:

- Fenntarthatóság, visszaforgatható források: olyan projektek finanszírozása a cél, amelyek várhatóan megtérülnek, és így a befektetők (város, állam, fejlesztési bank, magánbefektető stb.) visszakapják befektetésüket. Ez fenntarthatóbb alternatívát jelent a hagyományos, vissza nem térítendő célzott támogatásokhoz képest.
- Ösztönző, multiplikátor hatás: a korlátozottan rendelkezésre álló állami, illetve strukturális alap források segítségével a magánszektor is mozgósítható, sőt adott esetben más finanszírozási források (pl. EIB, EEB) is bevonhatók, így nagyobb számú projekt számára nyújtható finanszírozás.
- Rugalmasság: mind a felállításra kerülő intézményrendszer, mind pedig az elszámolható beruházási költségek, illetve forrásfelhasználás tekintetében kevésbé kötött konstrukció a klasszikus támogatásokhoz képest. A bevont szereplők döntései mentén a pénzügyi alap a több tételből álló projektportfólió valamennyi elemét képes finanszírozni.
- Hatékony: A vissza nem térítendő támogatásokkal vagy egyéb forrásokkal kombinálva a projektek hatékony forrás-mixét lehet előállítani. Egy komplex program jövedelemtermelő

“lábát” az alap, a “barnamezős” részét vissza nem térítendő támogatás finanszírozza. A konstrukció lehetőséget teremt olyan projektek finanszírozására, amelyek korábban a vissza nem térítendő támogatásokat emésztették fel.

- **Szakértelem és kreativitás:** a magánszektor szakértelme, tapasztalata és szemlélete a kedvezményezettek javát szolgálja. Az új típusú megközelítés a projektfejlesztésben beépülhet az állami szférába is.
- **Partnerségek:** a VFA-k jelentős katalizátorai lehetnek a régiók, a nagyvárosok, az EBB, az EIB, az MFB, más bankok és befektetők stb. közötti együttműködésnek, amelynek célja, hogy megoldást találjanak a városi területek problémáira.

Pénzügyi eszköz és vissza nem térítendő eszközzel elérhető hasznok összevetése

Szempont megnevezése	Pénzügyi eszköz	Vissza nem térítendő támogatás
Tőkeáttétel	Magántőke bevonása miatt a városfejlesztési célokra rendelkezésre álló forrás – az alkalmazott eszköztől függően – a programba befektetett állami forrás 1,4-6,25-szöröse.	Általában nincs saját forrás elvárás a pályázati támogatásoknál, csak az áll rendelkezésre, ami az állami forrásból biztosított.
Visszaforgás/Újrafelhasználás	A forrásnak megközelítőleg 75-85 százaléka ismételten kihelyezhető, így további projektek finanszírozhatók. Hosszú távon kiszámítható finanszírozási modell jön létre.	Nincs visszaforgás, a forrás nem helyezhető ki ismételten.
Projektfejlesztés gyakorlatának innovációja	A projektek fejlesztése során megjelenik a pénzügyi fenntarthatóság szempontja, mint elvárás. Ez hosszabb távon hozzájárul egy fenntarthatóbb városfejlesztési modell kialakításához.	A pénzügyi fenntarthatóság kérdése nincs előtérben, csak a beruházás megvalósítása.

A VFA működésének jellemzői:

- A befektetések megvalósulhatnak tőke, kölcsön és/vagy garanciák formájában.
- A VFA indulásának, illetve a projektek támogatásának előfeltétele az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) megléte, az ITS-ben szereplő, fenntartható projektek támogathatók. Az egyes fejlesztések közötti szinergia alapvető kritérium.
- A futamidő hosszabb a normál, piaci alapú befektetéseknél (türelmes pénz), azonban a befektetői hozamot kockázatmegosztás formájában garantálni szükséges.

- A magánbefektetők számára a hozameltérítés és veszteség megosztása miatt lehet vonzó az alapba való befektetés. A magánbefektető a VFA működésébe is beleszólással rendelkezik, ami vonatkozik a napi operatív működésre és a tervezésre is.

Tipikus támogatási területek/projektek:

- városi infrastruktúra-fejlesztés, beleértve a közlekedési, víz-és szennyvízközmű-, energetikai stb. projekteket, beleértve a sharing economy modelleket;
- városi „smart” megoldások;
- a kulturális örökség és értékek turisztikai és egyéb fenntartható hasznosítását célzó beruházások;
- "barnamezős" övezetek regenerálása, beleértve az övezet megtisztítását és szennyeződésmentesítését;
- helyi gazdaságfejlesztési programok a KKV-k számára, az információtechnológiai és/vagy a kutatási és fejlesztési ágazatokban;
- az energetikai hatékonyságot és megújuló energiát hasznosító, javító beruházások.

Jelentősége a 2021-27-es programozási időszak tervezésében:

A következő uniós programozási ciklusban a pénzügyi eszköz típusú támogatási programok még markánsabban meg fognak jelenni, ezért az ilyen források fogadására és eredményes felhasználására fel kell készülniük a városoknak is.

A 2021-2027-es időszakban a források 65-85%-a a fent említett „**Intelligensebb Európa**” és „**Zöldebb, karbonmentes Európa**” tematikus célok elérését szolgálja majd.

Jellemzően ezek a területek a **tipikus VFA projektek** beavatkozási pontja is, úgymint smart city megoldások, technológiai szerkezetváltás, energetika és megújuló energiák hasznosítása, vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönző beruházások

A városfejlesztési alapok, mint pénzügyi eszközök rugalmasabb és hosszabb távon tervezhető finanszírozást biztosíthatnak a hagyományos állami- és európai uniós pályázati forrásokkal szemben és alkalmasak a 2021-ben induló új uniós pénzügyi ciklus forrásainak befogadására. Az önkormányzatok számára új távlatokat nyithat a korábbi támogatási rendszertől való elmozdulás, és **lehetővé válik az eddigieknél hatékonyabb, eredményesebb forrásfelhasználás.**

A pénzügyi alap akár 15 éves időtávban, az **önkormányzat saját döntésein** alapuló, jól felépített projektportfolió valamennyi elemét, finanszírozással tudja támogatni. A tőkejuttatás további előnye, hogy egyszerűsíti a fejlesztésekhez párosítható hitelfelvételi lehetőségeket is.

Magyarországon eddig egyetlen esetben került sor a fenti eszköz alkalmazására, amely Európában már ismert, azonban kevésbé elterjedt. Az elmúlt két év során a **Kecskemét Fejlődéséért Alap** felállítása és az alapkezelő, mint pénzügyi közvetítő létrehozása valósult meg. A kidolgozott konstrukciót az Európai Bizottság illetékes szervei megvizsgálták és jóváhagyták. A regionális városfejlesztési támogatások ilyen pénzügyi alapokon keresztül nyújtva összeegyeztethetők a belső piaccal és nem minősülnek tiltott állami támogatásnak.

Az állami hozzájárulás mellé további, legalább 30% magántőke bevonása is szükséges.

Az állami forrás elsősorban a Magyar Fejlesztési Bank közreműködésével vagy visszacsorgó források terhére biztosítható, a magántőke hazai kereskedelmi bankok, az európai fejlesztési és beruházási bank, továbbá hazai professzionális pénzügyi vagy szakmai befektetők bevonásával teremthető meg.

A létrejövő alapok megtérülő projektek finanszírozását teszik lehetővé. Visszatérítési kötelezettség terhe mellett, olyan projektek számára nyújthatnak a piaconál kedvezőbb paraméterek mellett forrást, amelyek ugyan bevételt már termelnek, jövedelmezőségük kimutatható, de az elmarad az adott piacon elvárttól, vagy valamilyen piaci kudarc bizonytalanná teszi a megtérülést.

A **magánbefektetők motivációja** két szabályozott tényező mentén biztosított. A projektek által termelt **hozamból elsőbbségben** részesülnek, azaz magasabb hozamot kapnak, mint az állam. **Veszteség** esetén ugyanakkor **alacsonyabb mértéket** kell elszenvedniük az állami forrás terhére.

A konstrukció alkalmazásával kapcsolatban alapvetően külön kell választani az eszköz pénzügyi háttérét biztosító **Alap** és a működés és felhasználás kereteit megvalósító **Alapkezelő** kiválasztásával kapcsolatos feladatokat. A szabályozási akadályok elhárulása lehetőséget kínál arra, hogy igény esetén a város csatlakozhat meglévő alapkezelőhöz, vagy létrehozhat (kiválaszthat) egy önállót alapkezelési feladatainak ellátására.

A **VFA létrehozásához** elsősorban meg kell vizsgálni az alap számára elérhető finanszírozási lehetőségeket, az azok felhasználását kötő szabályozási kereteket. Cél, hogy az alap hosszú távú fenntarthatósága érdekében, a szándékok és lehetőségek szerint növekvő arányban támaszkodjék a városfejlesztés a **visszatérítendő típusú támogatások** rendszerére.

A VFA kizárólag a város **Integrált Településfejlesztési Stratégiájához illeszkedő**, a szokásos finanszírozási gyakorlatban nem kezelt, ám üzletileg kiszámítható fejlesztéseket képes támogatni, amelyek megvalósítása egyfelől halaszthatatlan a város dinamikus fejlődése számára, másfelől további motorja lehet a fenntartható növekedésének.

A **projektekkel** szembeni alapvető elvárás a pénzügyi megtérülés, melynek mértéke a 1,5-10% közötti sávban tervezhető megalapozottan. A fejlesztések minden esetben a **város saját döntése alapján** az Alap és az Alapkezelő előzetesen kialakított működési- és döntéshozatali mechanizmusának megfelelően kerülnek elindításra és végrehajtásra.

III.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Magyarországon a településtervezés rendszerét több, egymásra épülő terv szabályozza, amelyek ideális esetben a vonatkozó jogszabályokban előírt tervezési hierarchia mentén valósulnak meg. A jogszabályok kimondják, hogy a különböző településfejlesztési, -rendezési dokumentumokat milyen gyakorisággal és milyen esetekben szükséges elkészíteni, felülvizsgálni. A településtervezés tehát valójában egy folyamatosan zajló, gördülő tevékenység, amelynek folyamatáról mindig az éppen létrejövő terv ad pillanatképet. Ezt a gördülő települési tervezést segíti hatékonyan a település

kulcsszereplőivel való **partnerség kialakítása** és folyamatos együttműködés, a helyi közösségek aktív részvételének, valamint a megfelelő kommunikációs csatornák kiépítése és fenntartása¹⁵.

Az okos város kialakításának alapvető irányelvei közé tartozik a nyitottság és együttműködés, a részvételiség, valamint az, hogy a tervezési-fejlesztési folyamat a városlakókat és a vállalkozásokat helyezi a középpontba.¹⁶

Az okos város fejlesztések által bekövetkezett változások Szigetszentmiklós életében is megkövetelik mind a külső, mind pedig a belső kulcsszereplők szoros együttműködését és hosszú távú elköteleződését, hiszen a fejlesztések ily módon valósíthatók meg és tarthatók fent sikeresen. Éppen ezért a városvezetésnek már a tervezési folyamat legelején fel kell állítania egy hivatalos, felügyelt menetrendet a kulcsszereplők bevonására (**partnerségi terv**).

Az érintett közösség(ek) bevonása akkor éri el céljait, ha már a tervezés korai szakaszában megkezdődik. A különböző szereplők, közösségek bevonása akkor lehet sikeres, ha ezt kellően megalapozott elemző-, tervezőmunka előzi meg. A menetrend célja, hogy világosan meghatározza minden szereplő részvételét a programban, azaz, hogy mindenki számára egyértelmű és befogadható legyen a fejlesztési program, továbbá az, hogy abból konkrétan milyen haszna származik és milyen módon vehet aktívan részt benne.

A kulcsszereplők közé azok az emberek, szervezetek, intézmények, aktuális és potenciális partnerek tartozhatnak, akik Szigetszentmiklós és térsége fejlődésére potenciálisan hatással lehetnek. Azonosítani szükséges a potenciálisan érintett vagy a fejlesztési folyamat iránt érdeklődő szereplőket egyaránt. Fontos, hogy ne csak a magától értetődő formális szereplőket (személyeket, intézményeket, civil szervezeteket), hanem az olyan egyéb meghatározható érdekcsoportokat is számításba vegye a város, akik nem tömörülnek formális érdekképviseleti szervezetekbe.

A tervezést egy olyan nyitott tanulási-gondolkodási folyamatnak kell elképzelni, amelyhez a Szigetszentmiklói térségben élő és működő személyek, valamint intézmények szabadon csatlakozhatnak, a már részt vevők pedig lehetőleg elköteleződnek a további munka és együttműködés iránt. Mindennek elengedhetetlen feltétele a jó kommunikáció, amely egyrészt világossá teszi a folyamat kereteit és céljait (a város szereplői megismerik és minél jobban azonosulnak az okos város megközelítéssel), másrészt mindig naprakészen mutatja a tervezési folyamat éppen aktuális állását, az elért eredményeket, a következő lépéseket, valamint csatlakozási lehetőségeket (**kommunikációs terv**). A kommunikációs terv megadja azt a keretet, amelyben az okos város stratégiai szemlélete átadható Szigetszentmiklós szereplőinek, és amely megteremti a bevonás és partnerség alapjait.

Annak érdekében, hogy a különböző okos város fejlesztések megvalósítása a várt eredményeket és a velük szemben támasztott elvárásokat teljesítsék, kiemelt figyelmet kell fordítani a végfelhasználókkal való kapcsolat kialakítására, amelynek a megfelelő kommunikáción túl ki kell terjednie az egyes fejlesztésekhez kapcsolódó edukációs tevékenységekre is (**edukációs terv**). Nem elegendő az érintett felhasználók tájékoztatása egy-egy szolgáltatás vagy termék bevezetéséről,

¹⁵ Részvételi tervezés a településfejlesztési és -rendezési tevékenységekben, Lechner Tudásközpont, 2016

¹⁶ Okos Város Fejlesztési Modell Módszertani Útmutató, Lechner Tudásközpont, 2017

hanem együtt gondoskodni szükséges annak használatával és a mindennapi életbe történő illesztésével kapcsolatos tudások átadásáról is.

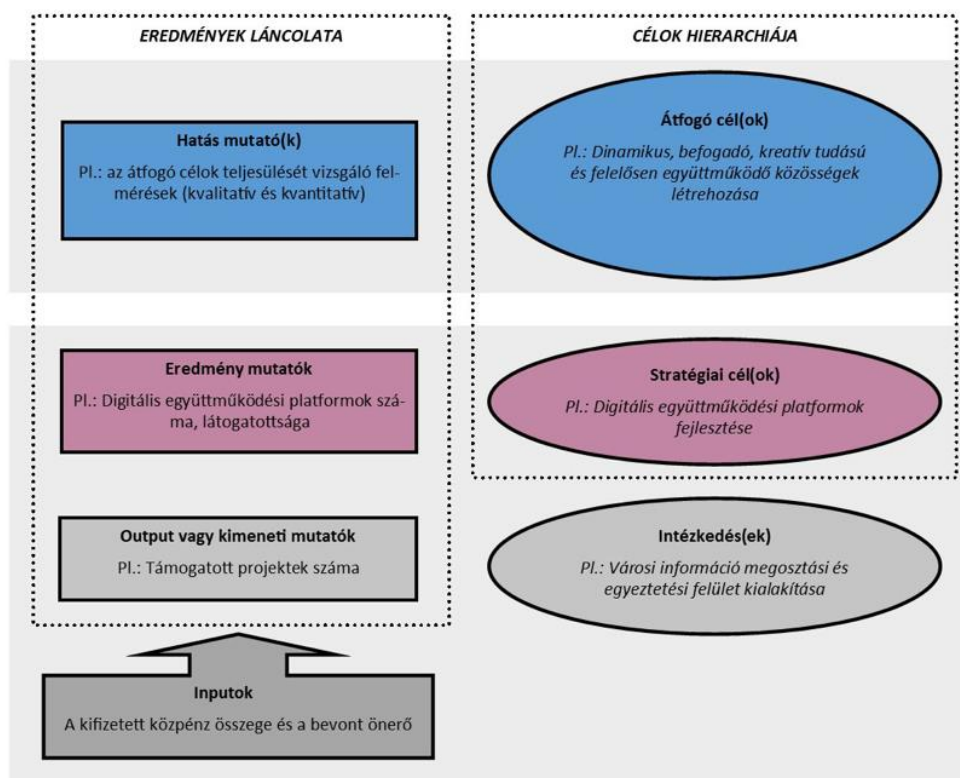
A három terület (partnerség-kommunikációs-educáció) kapcsolatának bemutatása egy közös végrehajtási tervben történik (**partnerségi folyamat végrehajtási terve**).

III.4. Monitoring rendszer kialakítása

III.4.1. A monitoring rendszer feladata és módszertana

A fejlesztések eredményes megvalósítása érdekében hatékony monitoring rendszer kiépítése szükséges, amellyel kapcsolatban alapvető elvárás, hogy támogassa a ITS-ben meghatározott **célkitűzések** elérését, lehetőséget adjon az előzetes elvárások és feltételezések utólagos nyomon követésére, miközben képes dinamikusan alkalmazkodni az elvárásokhoz, biztosítani tudja a kritikus pontok felkutatását és lehetőséget nyújt a szükséges változtatások és módosítások megtételére.

A célrendszer megvalósulását a célhierarchia szintjeinek megfelelő mutatókkal/indikátorokkal ellenőrizzük, az alábbi ábrának megfelelően:

Az általános célokhoz *eredményindikátorokat* kell rendelni. Ezeket célszerűen a városoknak kell meghatározni. Az eredményindikátorok általában komplex mutatók, mivel több intézkedés eredményét tükrözik. Ezért célszerű az eredményeket a kedvezményezetteknek megvalósuló célokkal

összhangba hozni. A kialakítandó monitoring rendszernek meg kell felelnie az EU forrás felhasználási irányelveinek és a Lechner Tudásközpont monitoring rendszerének.

A javasolt mutatók vonatkozásban meghatározandók:

- a célértékek,
- a mérés gyakorisága
- ösztönző rendszerek kiépítése
- felelősök kijelölése

III.4.2. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusa az EU-s társfinanszírozású projektek esetében a közösségi és a hazai jogszabályoknak megfelelően történik, az érintett Közreműködő Szervezet felelős a megvalósulás és a fenntartás során vállalt célértékek kezeléséért. A projekt szinteken vállalt célértékeket nagyobb célok mentén egyszerűsíteni és összegezni kell, ennek figyelemmel kísérése a helyi városfejlesztési szereplők feladata. Az ITS megvalósulását a képviselőtestület fogadja el, megvalósulását a szakosztályokon (illetve a városfejlesztési társaságon) keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri. Rendszerbe épített módon a stratégia felülvizsgálatára évi gyakorisággal kerülhet sor. Az indikátorok célértékeinek időarányos teljesülését a képviselőtestület folyamatosan értékeli. Az ITS keretében megfogalmazott és kitűzött célok megvalósulásának nyomon követése, az eredmények visszacsatolása, és az azokból levonható következtetések leszűrése érdekében monitoring rendszer kialakítására van szükség.

A monitoring rendszer működését két feladatra lehet lebontani:

1. Megvalósulást mérő indikátor rendszer kidolgozása és az adatok időközi összegyűjtése
2. ITS időszakos felülvizsgálata, a kitűzött célok megvalósulásának időközi értékelése

A stratégiában megfogalmazott célkitűzések teljesülése a fejlesztésekkel kapcsolatban meghatározott monitoring mutatókkal (indikátor) válik mérhetővé. Az eredményes megvalósítás érdekében szükség van az indikátorok éves vizsgálatára. A monitoring tevékenység rendszeres elvégzése elsősorban az Önkormányzat hatáskörébe és feladatai közé tartozik. Az ITS-ben szereplő projektek megvalósítója nem kizárólag a település, hanem az állami, gazdasági és non profit szektor szervezetei is. Az adatszolgáltatás ennek következtében több helyről érkezik a városhoz. A megfelelő szintű adatok hozzáférése fontos a folyamatos kapcsolattartás a fejlesztéseket megvalósító összes szervezettel. Az ITS felülvizsgálata támaszkodik a monitoring mutatók éves értékelésére, de a fejlesztések teljességét bemutató jelentésekre is. A 3-5 évente történő felülvizsgálat lehetőséget biztosít a kijelölt akcióterületek határainak módosítására, a meghatározott célkitűzések módosítására, a megvalósulást mérő indikátor rendszer bővítésére és esetleges átdolgozására. A felülvizsgálat elvégzésének felelőse Szigetszentmiklós Önkormányzata.

III.4.3. A hosszú távú célok teljesülését mérő javasolt eredmény és hatásindikátorok

HELYI IDENTITÁS ERŐSÍTÉSE AZ OKTATÁS, ISMERETTERJESZTÉS ÉS A HELYI SZERVEZETEK BEVONÁSÁVAL	KÖZÖSSÉGI AKCIÓK SZÁMA NŐ KÖZÖSSÉGI AKCIÓKBAN RÉSZTVEVŐK SZÁMA NŐ PROGRAMOKKAL ÉRINTETT CSALÁDOK SZÁMA NŐ		DB	ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS	3-4 ÉV
			FŐ	ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS	3-4 ÉV
			DB	ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS	3-4 ÉV
DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS FEJLESZTÉSE	ÜGYFÉLKAPUT HASZNÁLÓK SZÁMA NŐ ONLINE ÜGYINTÉZÉST IGÉNYBEVEVŐK SZÁMA NŐ OKTATÁSI LÉTESÍTMÉNYEK TANULÓIRA JUTÓ SZÁMÍTÓGÉPEK SZÁMA NŐ		%	OKMÁNYIRODAI ADATOK	3-4 ÉV
			%	KORMÁNYHIVATALI ADATOK	3-4 ÉV
			DB/FŐ	KSH	ÉVENTE
ADATVEZÉRELT HELYI GAZDASÁGI ÖKOSZISZTÉMA ERŐSÍTÉSE	ADATFORGALOM NŐ ADATBÁZIS BŐVÜL ADATPLATFORMOK LÁTOGATOTTSÁGA NŐ		NYÍLT ADATOK SZÁMA ADATBÁZISBA KERÜLŐ ADATOK SZÁMA FŐ/ÉV	ÖNKORMÁNYZATI ADATGYÚJTÉS ÖNKORMÁNYZATI ADATGYÚJTÉS	3-4 ÉV ÉVENTE ÉVENTE
VÁROSIRÁNYÍTÁSI ÉS ÜZEMELTETÉSI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE	MONITORING ÉRTÉKELÉSEK SZÁMA NŐ		DB	ÖNKORMÁNYZATI ADATGYÚJTÉS	3-4 ÉV
AUTÓHASZNÁLAT MÉRSÉKLÉSÉNEK ÖSZTÖNZÉSE, KÖZÖSSÉGI ÉS KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	LAKOSRA JUTÓ UTASKILOMÉTER NŐ KERÉKPÁRUTAK HOSSZA NŐ KÖRNYEZETBARÁT JÁRMŰÁLLOMÁNY ARÁNYA		UTASKM/FŐ	KSH	ÉVENTE
			KM	KSH	ÉVENTE
			%	KSH	ÉVENTE

	NŐ				
KLÍMAADAPTÁCIÓS ÉS SZEMLÉLETFORMÁLÓ PROGRAMOK KIALAKÍTÁSA	SZEMLÉLETFORMÁLÓ ESEMÉNYEK SZÁMA NŐ KLÍMASTRATÉGIA KÉSZÜL		DB IGEN/NEM	ÖNKORMÁNYZATI ADATSZOLGÁLTATÁS ÖNKORM.ADAT	3-4 ÉVENTE 3-4 ÉV
ZÖLDINFRASTRUKTÚRA- HÁLÓZAT FEJLESZTÉSE	LAKOSRA ESŐ ZÖLDFELÖLET NŐ ERDŐTERÜLET NŐ		M2/FŐ HA	KSH KSH	3-4 3-4

